

**“EĞİRDİR YÖRESİNDEKİ
MEVCUT PEYZAJ DEĞERLERİNİN
TURİZM AÇISINDAN İRDELENMESİ”**

Ömer Kamil Örtel

**Yüksek Lisans Tezi
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
ISPARTA**

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİRDİR YÖRESİNDEKİ MEVCUT PEYZAJ DEĞERLERİNİN
TURİZM AÇISINDAN İRDELENMESİ

Hazırlayan : ÖMER KAMİL ÖRÜCÜ

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

Danışman : Yrd. Doç. Dr. ATILA GÜL

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANA BİLİM DALI

ISPARTA 2002

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma jürimiz tarafından ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI'nda
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Abdullah GÖZKUR
Üye : Prof. Dr. M. Elvan KIZILIOĞLU
Üye : Doç. Dr. Atilla BİLİR

ONAY

Bu tez 06.09./2002 tarihinde Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri
üyeleri tarafından kabul edilmiştir.

11.11.2002

SDÜ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ

Prof. Dr. Remzi KARAGÜZEL

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	İ
ÖZET.....	İv
ABSTRACT.....	V
ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR.....	Vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	Vii
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	X
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı.....	3
1.2. Literatür Özeti.....	4
2. TEMEL KAVRAMLAR.....	15
2.1. Peyzaj Kavramı.....	15
2.2. Zaman Kavramı.....	16
2.3. İş Kavramı.....	16
2.4. Serbest Zaman Kavramı.....	17
2.5. Rekreasyon.....	18
2.6. Turizm ve Turizm ile İlgili Kavramlar.....	21
2.6.1. Turizm.....	21
2.6.2. Ziyaretçi ve Turist Kavramı.....	24
2.6.3. Sürdürülebilir Turizm.....	25
2.6.4. Doğaya Dayalı Turizm.....	25
2.6.5. Eko Turizm.....	26
2.7. Turizm ve Rekreasyon; Benzerlikleri ve Farklılıkları.....	26
2.8. Turistik Potansiyel.....	29
2.9. Turistik Potansiyeli Etkileyen Faktörler.....	30
2.9.1. Doğal Faktörler.....	31
2.9.2. Sosyal Faktörler.....	32
2.9.3. Turistik Altyapı ve Üstyapı Faktörleri.....	33
2.9.4. Çevre Faktörleri.....	34
2.9.5. Turizm Etkinliklerinin Çevre ile İlişkileri.....	35
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	39

3.1. Materyal.....	39
3.1.1. Çalışma Alanının Doğal Özellikleri.....	41
3.1.1.1. Coğrafi Konum.....	41
3.1.1.2. Topoğrafya.....	42
3.1.1.3. Jeoloji.....	43
3.1.1.4. Toprak.....	46
3.1.1.5. Hidrojeolojik Yapı.....	46
3.1.1.6. Flora (Bitki Örtüsü).....	51
3.1.1.7. Fauna.....	53
3.1.1.8. İklim.....	55
3.1.2. Çalışma Alanının Sosyo-Kültürel Özellikleri.....	56
3.1.2.1. Yörenin Tarihi geçmişi.....	56
3.1.2.2. Nüfus.....	59
3.1.2.3. Ticaret.....	59
3.1.2.4. Eğitim.....	59
3.1.2.5. Festival ve Şenlikler.....	60
3.1.2.6. Tarihsel Değerler.....	60
3.1.3. Çalışma Alanında Turistik ve Rekreasyonel Altyapı.....	65
3.1.3.1. Ulaşım.....	65
3.1.3.2. Konaklama ve Yeme-İçme Olanakları.....	65
3.1.4. Çalışma Alanında Olumsuz Çevre Faktörleri.....	69
3.1.4.1. Tarımsal Çalışmaların Sebep Olduğu Kirlilik.....	69
3.1.4.2. Yerleşim Alanlarındaki Atıkların Sebep Olduğu Kirlilik.....	70
3.1.4.3. Diğer Kirleticiler.....	70
3.1.4.4. Görsel Kirlilik.....	71
3.1.5. Turizm ve Rekreasyon Amaçlı Kullanılan Alanlar.....	72
3.1.5.1. Adalar.....	72
3.1.5.2. Doğal Korunan Alanlar.....	73
3.1.5.3. Plajlar.....	74
3.1.5.4. Piknik Alanları.....	75
3.1.5.5. Mağaralar.....	76
3.2. Yöntem.....	77

4. ARAŞTIRMA BULGULARI ve TARTIŞMA.....	81
4.1. Anket Sonuçlarının Değerlendirmesi.....	81
4.1.1. Eğirdir Yöre Halkının Rekreatyonel ve Turistik Etkinliklerine Ait Genel Özellikleri.....	81
4.1.2. Eğirdir Yöresini Ziyaret Eden Yerli ve Yabancı Turistlere Ait Genel Özellikler.....	91
4.2. Bir Alanın Turizm ve Rekreatyon Potansiyeli Saptama Yönteminin Çalışma Alanına Uygulanması.....	103
4.2.1. Alan Değeri (A_i).....	104
4.2.2. Sosyo Kültürel Faktörlerin Uygunluğu (B_i).....	106
4.2.3. Turistik ve Rekreatyonel Altyapı Faktörlerinin Uygunluğu (C_i).....	107
4.2.4. Olumsuz Çevre Faktörleri (D_i).....	107
4.2.5. Çalışma Alanının Turizm ve Rekreatyonel Potansiyeli.....	108
5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	111
6. KAYNAKLAR.....	116
7. EKLER.....	120
EK-1. Yöre Halkına Uygulanan Anket Formu.....	121
EK-2. Yerli Ziyaretçilere Uygulanan Anket Formu.....	124
EK-3. Yabancı Ziyaretçilere Yapılan Anket formu (İngilizce).....	127
EK-4. Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı Odunsu Takson Listesi.....	130
Ek-5. Kovada Milli Parkı Odunsu Takson Listesi.....	131
EK-6. Çizelge 4.2.1.2.Devam.....	132
8. ÖZGEÇMİŞ.....	136

ÖZET

Doğal, sosyal ve kültürel özellikleri barındıran alanlar, turizm ve rekreasyon etkinliklerine olanak sağlayan önemli mekanlardır. Turizm ve rekreasyon etkinlikleri, bu tür ortamların çekiciliklerine bağlı gelişerek, doğal ve kültürel çevreyi kullanmaktadır. Dünyadaki turizm olayları incelendiğinde, bu tür etkinliklerin çoğunlukla yaz aylarında ve kıyı alanlarında gerçekleştiği görülmektedir. Ancak, yerleşim ve sanayi tesislerinin aşırı ve bilinçsizce gelişmesi sonucu mevcut doğal ve sosyo-kültürel değerler üzerinde önemli bozulmalara yol açmaktadır.

Göller bölgesi içinde yer alan Eğirdir Yöresi, sahip olduğu konum, iklimik ve jeomorfolojik, özellikleri ile 4 mevsime uygun rekreasyon etkinliklerine imkan sağlamaktadır. Turizm potansiyeli yüksek olmasına rağmen mevcut kaynak değerleri etkin ve rasyonel bir biçimde değerlendirilmemektedir.

Bu tez çalışması ile, Eğirdir yöresindeki mevcut peyzaj kaynak değerleri ve kullanıcı özellikleri irdelenmiş, mevcut ve gelecekte kaynak kullanımına ilişkin sorunlar ortaya konulmuştur.

ANAHTAR KELİMELEER: Eğirdir, Peyzaj, Turizm, Rekreasyon

ABSTRACT

Eğirdir districts is rich in natural and historical environmental values and social and cultural traits are the important places of tourism and recreational activities. Tourism and recreational activities, which are developed in regards with the attractiveness of such places, are made of those natural and cultural environment. When events of tourism all over the world are examined, it could be observed that such activities usually take place during summer months. However, since developing residences and facilities tend to use sources more than before, they affect natural, historical and the cultural values negatively and thus corruption starts.

Inspite of the fact that the district is gradually getting more intensive in terms of tourism and recreation during the four seasons, there haven't been any serious problems yet. In the areas of these natural and cultural resources, the problems related with the use of those resources where tourism and recreational activities are concentrated can not be ignored and the purpose of this study is what can be done to prevent the spread of such problems of the district.

In this study, natural and cultural traits to be developed in the district of Eğirdir have been investigated and analyzed in order to detect the tourism and the recreational potentials in the region.

KEYWORDS: Eğirdir, Landscape, Tourism, Recreation

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

Bu çalışma; Eğirdir yöresinde, toplumun turizm ve rekreasyon gereksinimlerini karşılamak ve gelecekte ortaya çıkacak sorunları çözümlmek üzere, turizm ve rekreasyon potansiyeli yüksek alanları saptamak ve değerlendirmek suretiyle, sürdürülebilir turizm politika ve ilkelerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu konuda araştırma olanağı sağlayan ve çalışmanın her aşamasında yakın ilgi ve önerileri ile beni yönlendiren ve destekleyen danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Atila GÜL'e teşekkür ederim.

Yüksek Lisans eğitimimin her aşamasında bana desteğini esirgemeyen, yön veren Sayın Prof. Dr. Mustafa ACAR'a ve Prof. Dr. Abdullah GEZER'e, Eğirdir yöresinde yaptığım anket ve arazi çalışmalarının her aşamasında yardımcı olan Sayın Mehmet URSAVAŞ'a, çalışmalarımın başarıyla tamamlanabilmesi için gerekli verilerin elde edilmesinde yardımcı olan Sayın Araş. Gör. Dr. Süleyman GÜLCÜ'ye ve Araş.Gör. Yılmaz ÇATAL'a teşekkürü bir borç bilirim.

Moral desteğiyle bana güç veren sevgili kız kardeşim Buket ÖRÜCÜ'ye sonsuz teşekkürler.

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.7.1. Serbest zaman, turizm ve rekreasyon ilişkileri.....	27
Şekil 3.1.1. Çalışma alanı sınırları.....	40
Şekil 3.1.1.1.1. Eğirdir İlçe'sinin Türkiye haritasındaki yeri.....	41
Şekil 3.1.1.1.2. Eğirdir İlçesi'nin idari sınırları ve komşuları.....	42
Şekil 3.1.1.2.1. Çalışma alanının topoğrafik yapısı.....	44
Şekil 3.1.1.3.1. Çalışma alanının jeolojik yapısı.....	45
Şekil 3.1.1.4.1. Çalışma alanında mevcut arazi kullanımı.....	47
Şekil 3.1.1.4.2. Çalışma alanı arazi sınıfları.....	48
Şekil 3.1.1.5.1. Eğirdir Gölü.....	50
Şekil 3.1.1.5.2. Kovada Gölü.....	51
Şekil 3.1.1.6.1. Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı.....	52
Şekil 3.1.1.8.1. Eğirdir İlçesi aylık iklim ortalamaları.....	55
Şekil 3.1.2.6.1. Eğirdir Kalesi.....	62
Şekil 3.1.2.6.1. Eğirdir Hızırbey Camii Kemerli Minare.....	64
Şekil 3.1.3.1.1. Çalışma alanında ulaşım durumu.....	66
Şekil 3.1.4.2.1. Eğirdir Gölü yakın çevresinde katı atıkların sebep olduğu kirlilik.....	71
Şekil 3.1.4.4.1. Eğirdir Plaj Mahallesi'nde yoğun yapılaşma.....	72
Şekil 3.1.5.1.1. Yeşilada ve Canada.....	73
Şekil 3.1.5.3.1. Altınkum plajı.....	75
Şekil 3.1.5.4.1. Oluklacı mevkiinden Eğirdir ve Eğirdir Gölü.....	76
Şekil 4.1.1.1. Deneklerin rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılıp katılmama durumu.....	82
Şekil 4.1.1.2. Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılmayan deneklerin olanakları olduğu takdirde gitmek istedikleri alanlar.....	82
Şekil 4.1.1.3. Deneklerin cinsiyetlerine göre dağılımı.....	83
Şekil 4.1.1.4. Deneklerin yaş grubu.....	83
Şekil 4.1.1.5. Deneklerin öğrenim durumu.....	84
Şekil 4.1.1.6. Deneklerin mesleklere göre dağılımı.....	84
Şekil 4.1.1.7. Deneklerin aylık gelir durumları.....	85

Şekil 4.1.1.8. Deneklerin bu alanlara ulaşmak için kullandıkları ulaşım araçları.....	85
Şekil 4.1.1.9. Deneklerin en çok gittikleri yerlerin evlerinden uzaklığı.....	86
Şekil 4.1.1.10. Deneklerin bu yerlere kimlerle birlikte gittikleri.....	86
Şekil 4.1.1.11. Deneklerin etkinliklere katılma sıklıkları.....	87
Şekil 4.1.1.12. Deneklerin tercih ettikleri aylar.....	87
Şekil 4.1.1.13. Deneklerin tercih ettikleri etkinlikler.....	88
Şekil 4.1.1.14. Deneklerin tercih ettikleri alanlar.....	88
Şekil 4.1.1.15. Deneklerin Eğirdir yöresinde tercih ettikleri yerler.....	89
Şekil 4.1.1.16. Deneklerin gittikleri yerde en çok beğendiği sosyo-kültürel özellikler.....	89
Şekil 4.1.1.17. Deneklerin gittikleri yerde önem verdikleri altyapı özellikleri.	90
Şekil 4.1.1.18. Deneklerin gittikleri yerden yeterince yararlanmalarını engelleyen çevre faktörleri.....	90
Şekil 4.1.2.1. Ziyaretçilerin yöreye daha önce gelip gelmedikleri.....	91
Şekil 4.1.2.2. Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin geldikleri iller.....	91
Şekil 4.1.2.3. Yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin geldikleri ülkeler.....	92
Şekil 4.1.2.4. Yöreye gelen ziyaretçilerin cinsiyetlerine göre dağılımı.....	92
Şekil 4.1.2.5. Yöreye gelen ziyaretçilerin yaş gruplarına göre dağılımı.....	93
Şekil 4.1.2.6. Yöreye gelen ziyaretçilerin öğrenim durumları.....	93
Şekil 4.1.2.7. Yöreye gelen ziyaretçilerin meslek durumlarına göre dağılımı..	94
Şekil 4.1.2.8. Yöreye gelen ziyaretçilerin medeni durumu.....	94
Şekil 4.1.2.9. Yöreye gelen ziyaretçilerin alana gelirken kullandıkları ulaşım araçları.....	95
Şekil 4.1.2.10. Yöreye gelen ziyaretçilerin kimlerle birlikte geldiklerine göre dağılımı.....	95
Şekil 4.1.2.11. Turistik etkinliklere katılan ziyaretçilerin tercih ettikleri aylar	96
Şekil 4.1.2.12. Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin gerçekleştirdikleri etkinlikler	97
Şekil 4.1.2.13. Yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin gerçekleştirdikleri etkinlikler.....	97
Şekil 4.1.2.14. Ziyaretçilerin Eğirdir yöresinde gittikleri yerler.....	98
Şekil 4.1.2.15. Ziyaretçilerin tercih ettikleri alanlara göre dağılımı.....	99

Şekil 4.1.2.16. Yöreye gelen ziyaretçilerin en çok beğendikleri sosyo- kültürel özellikler.....	99
Şekil 4.1.2.17. Yöreye gelen ziyaretçilerin önem verdikleri altyapı özellikleri	100
Şekil 4.1.2.18. Yöreye gelen ziyaretçilerin gittikleri alanlardan yeterince yararlanmasını engelleyen olumsuz çevre faktörleri.....	101
Şekil 4.2.5.1. Çalışma alanının turizm ve rekreasyonel potansiyeli.....	110

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 2.7.1. Turizm ve rekreasyon arasındaki farklar.....	28
Çizelge 2.9.5.1. Turizmin doğal çevreye etkileri.....	37
Çizelge 3.1.1.8.1. Eğirdir İlçesi etkin rüzgar yönleri.....	56
Çizelge 3.1.3.2.1. Eğirdir İlçesinde bulunan otel işletmelerinin oda ve yatak sayıları.....	67
Çizelge 3.1.3.2.2 Eğirdir İlçesi'nde bulunan pansiyonlar ve yatak kapasiteleri.....	68
Çizelge 3.1.3.2.3. Yıllar itibarıyla Eğirdir İlçesi'nde konaklama yapan, günübirlik gelen yerli ve yabancı turistler.....	69
Çizelge 4.1.2.1. Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin gözlemlediği sorunlar.....	101
Çizelge 4.1.2.2. Yerli ziyaretçilerin çözüm önerileri.....	102
Çizelge 4.1.2.3. Yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin çözüm önerileri.....	102
Çizelge 4.2.1.1 Çalışma alanında rekreasyonel ve turistik etkinlikler için tercih edilen alanlar ve katsayıları.....	104
Çizelge 4.2.1.2. Çalışma alanında her bir plan kare için hesaplanan A_i , B_i , C_i , D_i değerleri TRP _i (Ek 6 devam).....	105
Çizelge 4.2.2.1. Çalışma alanında beğenilen sosyo kültürel özellikler ve katsayıları.....	106
Çizelge 4.2.3.1. Önem verilen altyapı faktörleri ve katsayıları.....	107
Çizelge 4.2.4.1. Çalışma alanında turistik ve rekreasyonel etkinliklere katılanları rahatsız eden olumsuz çevre faktörleri ve katsayıları.....	108
Çizelge 4.2.5.1. Turistik ve rekreasyonel potansiyel gruplarına göre plan- kare sayısı ve dağılım oranları.....	109

1. GİRİŞ

Günümüzde turizm etkinlikleri, insan yaşamının vazgeçilmez bir parçası olduğu kadar ülkelerin ekonomik kalkınmasında da önemli bir rolü bulunmaktadır. Yükselen yaşam standartları ve çalışan kesimin boş zamanlarındaki artış ile birlikte turistik etkinliklerde de yükselen bir eğilim yaşanmaktadır. Bu eğilim giderek toplumun en geniş kesimlerini sarmakta; önceleri sınırlı bir gruba etki eden turizm bugün daha geniş kitlelere ulaşmaktadır.

Bugün, dünyada üçüncü büyük sektör olarak kabul edilen seyahat endüstrisinin yıllık hacmi 4 trilyon dolara erişmiş bulunmaktadır. Dünya Turizm ve Seyahat Konseyi (WWTC)'nin açıkladığı rakamlara göre, 1997 yılı itibarıyla, dünyadaki toplam turizm geliri 423 milyar dolar, toplam turist sayısı ise, 600 milyon civarındadır. Dünyadaki toplam istihdam hacminin yüzde 11'i turizm faaliyetlerinden sağlanmaktadır. 1997'de 255 milyon kişiyi istihdam eden sektörün 2007 yılında 385 milyon kişiye iş olanağı yaratması beklenmektedir (Kalem, 2001).

Akdeniz Bölgesi kıyı şeridinin uzunluğu doğal güzellikleri, iklim koşulları, sahip olduğu eşsiz tarihi ve arkeolojik varlıkları ve son yıllarda uygulanan yatırım teşvik politikaları desteği ile hızla artan turistik tesislerdeki çeşitlilik ve bolluk nedeniyle ülkenin ve en önemli turistik yörelerden biri olma özelliğini göstermiş ve tüm dünyanın dikkatini çeken turistik bir bölge olmuştur.

Ege Bölgesi de, kıyı şeridinde olduğu kadar iç kesimlerinde de, çeşitli doğal, tarihi ve arkeolojik zenginliklere sahip, Akdeniz Bölgesi kadar iç ve dış turizm hareketlerine sahne olan ülkenin diğer önemli bir turistik bölgesidir.

İç Anadolu Bölgesi ise başta Konya ve Kapadokya yöresi olmak üzere pek çok doğal, tarihi ve arkeolojik zenginlikleri bünyesinde toplayan, sayıları her yıl artarak gelişen yerli ve yabancı turistlerce yoğun bir şekilde ziyaret edilen bölgelerden birisidir.

Eğirdir yöresi; ülkenin coğrafi bölünmesinde Akdeniz Bölgesi'nde yer almakla beraber anılan bölgenin iç kısmında yüksekte, göller arasında ve yüzey şekilleri genelde engebeli olan alanda, bu üç çok önemli bölgenin kesiştiği bir konuma sahiptir. Eğirdir'in bu bölgeler arasındaki geçit nokta üzerinde bulunma durumu, tarih boyunca da var olmuş bir özelliğidir. Zira, Eğirdir eski çağlardan günümüze kadar zaman zaman Ege ve Akdeniz Kıyıları'ndaki medeniyetler ve büyük yerleşmeler (Efes, Bergama, Side ve Aspendos gibi) arasında olduğu kadar Hamitoğulları, Selçuklular ve Osmanlılar Devirleri'nde de Konya ile Antalya ve Alanya gibi zamanın önemli yerleşim yerleri arasında da idari, ekonomik, siyasi bağlantıları sağlayan bir yerleşme özelliği göstermiştir.

Eğirdir, sahip olduğu doğal, tarihi ve arkeolojik değerleri iklim özellikleri, zengin folkloru ve kültürel varlıkları ile oldukça zengin bir turizm potansiyeline sahiptir. Eğirdir yöresi, yerli ve yabancı turistler için sadece uğranılan, ihtiyaç giderilen, alış-veriş yapılan, kısa sürede gezilen, konaklama yapılmayan, yukarıda söz edilen üç önemli bölge arasında düzenlenen turistik turlarda sadece bir nevi mola merkezi olma özelliği gösteren bir yer olmuştur. Bu özelliği halen devam etmektedir. Son yıllarda yöredeki karayollarındaki hızlı yenilenme ve iyileştirme çalışmaları da, ilçenin bu transit olma özelliğini daha güncel hale getirmiş bulunmaktadır.

Turizmin kültürler arası ilişkileri geliştirme, insanların birbirini daha iyi tanımasını sağlama, iş olanakları yaratma gibi olumlu etkileri yanında, kimi olumsuz etkileri de ayrı bir yadsınamaz gerçektir. Başta doğal kaynakların aşırı kullanımı olmak üzere, trafik artışı, turistlerin doğal çevre ile kültürel mirasın bozulmasına neden olan davranış biçimleri nedeniyle turizm artık kendi varlığının temelini tehlikeye atar duruma gelmiştir. Yoğun trafik, kirlenen kumsallar, üzerinde çok sayıda konutların yükseldiği kıyılar ve bozulan doğal alanlar ile ilgili şikayetler gün geçtikçe artmaktadır.

1.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

İçinde yaşadığımız doğal ve kültürel çevre, turizmin dünya üzerinde ilk ortaya çıkışından bu yana onunla karşılıklı bir etkileşim içinde olmuştur. Aslında turistik eylemler, farklı doğal ve kültürel çevrelerin görülme arzusundan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle çevreyi, turizmin varlık nedeni saymak yanlış olmaz. Başka bir deyişle, iyi korunmuş doğal ve kültürel çevre turizmin ana sermayesidir. Turistik tesisler, altyapı ve ulaşım olanakları bu sermayenin ekonomik amaçlarla değerlendirilmesine hizmet eden unsurlardır. Doğal ve kültürel çevrenin turizmi besleyen bu tek yönlü ve daima verici konumuna karşın, turizmin bugünkü haliyle çevreye aynı şekilde karşılık verdiğini söylemek mümkün değildir. Bu, turizm eyleminin kendisinden çok, çevrenin ekonomik kaygılarla insan tarafından aşırı bir biçimde sömürülmesinden ileri gelmektedir. Son yıllarda ortaya atılan, eko-turizm, yumuşak turizm gibi yeni kavramlar, gerçekten adil olmayan bu mevcut ilişkiye son vermek ve turizm ile çevreyi karşılıklı olarak birbirini destekleyecek şekilde yeniden ele almak amacıyla başlatılan girişimlerden başka bir şey değildir.

Eğirdir Gölü ve çevresi sahip olduğu konumu nedeniyle M.Ö. 1900 yıllarından günümüze kadar birçok uygarlıklar için yerleşim mekanı olmuştur. Günümüzde 488 km² alanı ile Türkiye'nin büyüklük bakımından 4. , tatlı su özelliği yönünden de 2. büyük gölü konumundadır. Eğirdir Yöresinin konum itibari ile sahip olduğu doğal ve kültürel kaynaklar, turizm etkinlikleri açısından büyük bir öneme sahiptir. Özellikle Eğirdir Gölü ve çevresi estetik, işlevsel ve görsel açıdan önemlilik arz etmektedir. Eğirdir yöresi, turizm ve rekreasyonel açıdan zengin bir potansiyele sahip olmasına rağmen koruma-kullanma dengesi içinde rasyonel kullanılmadığı gözlenmektedir. Bu yörenin doğal ve kültürel kaynaklarının kullanım planlanması ve turizm planlamasının yapılmamış olması da kaynakların her geçen gün zarar görmesine yol açmaktadır. Bu nedenle Eğirdir yöresinin bir an önce turizm açısından önceliklerinin belirlenmesi, koruma ve kullanma dengesi içinde planlamanın yapılması, mevcut ve potansiyel alanların rasyonel ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılması ve yönetilmesi zorunlu hale gelmektedir.

Eğirdir yöresindeki mevcut peyzaj değerleri açısından turizm potansiyelinin ortaya konulması, mevcut peyzaj değerlerinin rasyonel ve sürdürülebilir bir şekilde koruma-kullanma dengesi içinde planlama ilkelerinin ve önerilerinin belirlenmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

1.2. Literatür Özeti

Ülkemizde rekreasyon ve turizm potansiyelinin saptanmasına yönelik araştırmalar sınırlı ve yenidir. Turizm potansiyelinin saptanması ile ilgili pek çok çalışma olmasına karşılık, bu çalışmaların çoğunda matematiksel bir değerlendirme yöntemi ortaya konulmamıştır. Bu tez çalışması kapsamında çok sayıda kaynak taranmış ve çalışma yönteminin oluşturulmasında katkıda bulunabilecek bazı çalışmalar aşağıda özetler halinde verilmiştir.

Rekreasyon alanlarının değerlendirilmesinde temel olan çalışmalar ilk defa ABD’de başlamış ve geliştirilmiştir. Trowski (1972)’ye göre, bu çalışmaların ABD’de başlamasının nedenleri olarak; toplumun hayat standardının Avrupa’dan çok daha önce yükselmiş olması ve böylece rekreasyonel etkinlikler için ayrılan serbest zaman ve parasal kaynağın artması gösterilebilir. Ayrıca, geniş rekreasyon alanlarının ayrılmasında, devletin sınırsız para kaynağının olması ve federal yönetimin yatırım planlarını bağımsız olarak gerçekleştirmesi de etkili olmuştur (Altan, 1976).

Christaller (1955) peyzajın nicelik bakımından değerlendirmesini yapmış ve doğal verilere göre rekreasyon alanlarının bir kataloğunu geliştirmiştir (Altan, 1976).

Trice ve Wood (1958), Amerika’da rekreasyon alanının toplum tarafından kullanma süresi ile ziyaretçi sayısı ve giriş ücreti çarpımını yaparak elde ettiği değeri, o alanın rekreatif kullanım değeri olarak kabul etmişlerdir (Altan,1976).

Clawson (1959), ziyaretçilerle anket yaparak ücret ödeme isteklerine göre bir değerlendirme yöntemi geliştirmiştir. Bu yöntemde, ziyaretçilere gittikleri rekreasyon alanı için haftada ne kadar ücret ödeyebilecekleri yada bu alanı

kullanmaları için kendilerine ne kadar ücret ödenmesi istedikleri sorulmuş ve elde edilen cevaplara göre, o rekreasyon alanının değeri ortaya çıkarılmıştır (Altan, 1976).

Mc Harg (1967) ABD’de “Çevresel Kaynak Analizine Yaklaşım” konulu araştırmasında doğal çevrenin sahip olduğu değerlerin korunması ve devam ettirilmesi yanında bu alanlarda sunulacak rekreasyonel kullanımlarda, buradan yararlananlara psikolojik ve fizyolojik bir rahatlık sağlanması gerektiği düşüncesini ortaya koymuştur. Mc Harg bu çalışmada farklı kullanımlar için en uygun alanı tespit etmeye çalışmıştır (Sertkaya, 2001).

Kiemstedt (1967) V-Wert Çeşitlilik Analizi ile doğal faktörlerin rekreasyona uygunluk derecelerini araştırmıştır. Bu yöntemle 5 grup aktiviteye (vejetasyon, toprak, hava, toprak strüktürü ve tarımsal arazi kullanımı) ilişkin ölçütler 4 grup altında (orman ve su kıyısı, rölyef enerjisi, tarımsal arazi kullanım türleri ve iklim faktörü) toplayarak bu grupların her biri için rekreasyon yönünden uygunluk değerini belirlemiştir. Elde etmiş olduğu formüle uygulayarak her bir plan kare için çeşitlilik değeri hesaplamıştır (Köseoğlu, 1982).

Countryside Commission (1970) tarafından İngiltere’de kırsal alanlardaki rekreasyonel talebi belirlemek üzere, Amerika’da 3 milli parkta yapılan ziyaretlerle ilgi veriler yorumlanarak ziyaretçilerin aktüel davranışlarını ve rekreasyonel deneyimlerini elde etmeye yarayan talep eğrileri ortaya konulmuştur (Demirel, 1997).

Lickrish (1970) rekreasyonun bir parçası olan turizmin, toplumun serbest zamanını değerlendirmesi üzerindeki rolüne değinerek, kitle turizminin gezi harcamaları, toplum mobilitesi ve ulaşım üzerinde yaptığı etkileri incelemiştir (Sertkaya, 2001).

Farcher (1971), yükselti farkının rekreasyonel yönden değerlendirilmesini yaptığı çalışmasında, Kiemstedt’in V-Wert çeşitlilik analizi yöntemini geliştirerek kullanmıştır. Bu yöntemde alçak ve yüksek kesimlerin rekreasyonel yönden karşılaştırılması olarak uygunluğunu saptamıştır. Bunun için topoğrafik haritalar

üzerinde araştırma alanını 2x2 km'lik plan karelere ayırmış, bu kareler üzerinde ölçüm ve değerlendirmeler yaparak her alan tipi için ayrı ayrı "Peyzajın Görsel Çekiciliği ve Kullanım Değeri"ni elde etmiştir (Köseoğlu, 1982).

Bernt ve Palme (1972) tarafından geliştirilen yöntemde, rekreasyon bölgelerinin çeşitli rekreasyon etkinlikleri için uygunluğu değerlendirilmiştir. Bu yöntemde değerlendirme ölçütü olarak peyzaj öğeleri ve rekreasyon türü alınmıştır (Köseoğlu, 1982).

Buchwald (1973), Kiemstedt tarafından 1967 de ortaya konan V-Wert çeşitlilik analizi yöntemini geliştirerek Almanya'da Bodensee Bölgesinde uygulamaya koymuştur. Değerlendirme ilkesi orman ve su kıyıları, kıyı bölgeleri, akarsular gibi geniş kapsamlı ve çeşitli alan kullanımları gösteren peyzaj elemanları için en yüksek değer verme temeline dayanmaktadır (Altan, 1982).

Bierhals et. al. (1974) geliştirdikleri yöntemde, peyzaj elemanlarının ekolojik olarak olumsuz etkilenmesi yönünden mevcut durumu ve planlanan kullanımlarla olumsuz yönde etkilenmesini saptamayı amaçlamaktadırlar. Alandaki değişik alan kullanımları ile doğal peyzaj elemanları arasındaki etkileşim, etkileyen-etkilenen ilişkisi çerçevesinde incelenmiştir (Köseoğlu, 1982).

Bucerius (1976) tarafından geliştirilen yöntemde, peyzajın çeşitli kullanımlar için uygunluğu ve farklı kullanımların peyzaj için uygunluğu saptanmaktadır. Çalışılan yöntemde değerlendirme mevcut ve planlanan kullanımların süreç ve strüktürleri üzerinde karşılıklı olumsuz etkileri dikkate alınarak yapılmıştır (Köseoğlu, 1982).

Vendrik (1988), Kuzey Hollanda kıyılarını rekreasyonel planlama açısından değerlendirmiştir. Çalışmanın amacı, kıyı özelliklerinin bozulmadan, kıyıda kumullar tahrip edilmeden çalışma alanının günübirlik rekreasyona açılmasıdır. Bu alandaki planlama "zonlama ayırma" ilkesi çerçevesinde yapılmıştır (Ortaçesme, 1996).

Ülkemizde turizm ve rekreasyon potansiyelinin saptanmasına ilişkin yöntem çalışmalarının sayısının az olmasına karşılık, rekreasyon alanlarına ilişkin kapsamlı çalışmaların sayısı oldukça fazladır.

Ülkemizde, turizm ve rekreasyon alanında çalışmalara I. Beş Yıllık Kalkınma Planlarının hazırlanması ile başlanmıştır. Bu dönemde ilk çalışmalar rekreatif eğilimlerin saptanmasına yöneliktir. Elde edilen verilere göre, planda öncelik verilen alanlardan başlamak üzere otel ve rekreasyonel tesislerin düzensiz gelişmelerine engel olmak amacıyla fiziksel planlama çalışmalarına zamanın Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile İmar ve İskan Bakanlıkları tarafından başlanmıştır (Altan, 1976).

Bu çalışmalar dahilinde Efes, Pamukkale ve Nevşehir yöreleri için rekreasyonel potansiyel saptanmıştır. Bu çalışmaları Turizm Bakanlığı Fiziksel Planlama Dairesi'nin hazırladığı daha geniş kapsamlı, rekreasyonel kaynakları gösteren planlar izlemiştir (Altan, 1976).

Akdoğan (1966) ve Aran (1968) tarafından Milli Parkların rekreasyonel fonksiyonları incelenmiştir (Altan, 1976).

Koç (1971), İzmir'de Doğanbey Burnu, Dip Burun sahil şeridi ve yakın çevresinin doğal ve kültürel peyzaj özelliklerini incelemiş ve rekreasyonel alanların ayrılmasına ilişkin ilkeleri ortaya koymuştur (Demirel, 1997).

Bayraktar (1975), Ege kıyılarında bazı tatil köylerinde peyzaj ve rekreasyon planlamasının etüdünü yaptığı çalışmada, Ege sahiline turistik ve rekreasyonel yönden değer kazandıran faktörler üzerinde durmuş, özellikle deniz turizmine ve denizle ilgili rekreasyonel faaliyetlere imkan veren peyzaj özelliklerinin etüdünü yapmıştır (Demirel, 1997).

Tanrıverdi (1976), yaptığı Munzur Vadisi Milli Parkı'nda rekreasyon ve turizm planlamasına yönelik bir çalışmada, parkın doğal zenginliklerini tanımlama,

geliştirme, kullanma ve koruma prensiplerini saptamış, rekreasyon ve turizm faaliyetlerini içeren master planları hazırlamıştır (Demirel, 1997).

Akesen (1978), ülkemizde milli parkların açık hava rekreasyonu yönünden özellikleri ve sorunlarını incelediği çalışmasında, Uludağ Milli Parkı'nda açık hava rekreasyonunun çok yönlü niteliklerini ortaya koymuş ve bunun için sosyal araştırma yöntemlerinden olan anket yöntemini uygulamıştır (Demirel, 1997).

Gültekin (1979), Seyhan Baraj Gölü ve yakın çevresinin Adana kent halkının rekreasyonel amaçlı gereksinimlerine cevap verme düzeyini saptamak için yaptığı çalışmada, sosyal araştırmalar için anket yöntemini, fiziksel yapının rekreasyona uygunluğunu ise Mc Harg'ın yöntemini kullanmıştır. Çalışmanın sonucunda araştırma alanı için rekreasyonel alan kullanım planı önermiştir (Ortaçeşme, 1996).

Güleç (1979), Doğu Karadeniz Kıyı Şeridinin rekreasyon potansiyelinin saptanması için yaptığı çalışmada, V-Wert yöntemini ülkemiz koşullarına uygun hale getirmiştir. Bu çalışmada anketler yaparak yöntem esas olan katsayıları bulmuştur. 4 km²'lik plan karelerde yapılan analizler sonucu elde edilen değerler anketlerden elde edilen katsayı ve ağırlık faktörü ile çarpılarak rekreasyona uygunluk değerleri bulunmuştur.

Sözen (1981), Ayaş ilçesi sınırları içinde yaptığı çalışmada, yöreyi rekreasyonel amaçlarla kullanması beklenen Ankara'luların eğilimlerini dikkate alarak rekreasyon türlerini saptamıştır. Bu rekreasyon faaliyetleri üzerinde etkili olan faktörleri saptayarak yörenin belirlenen rekreasyon türleri bakımından potansiyelini ortaya koymuştur (Demirel, 1997).

Kırzioğlu (1983), Keban Baraj Gölü ve yakın çevresi için yaptığı çalışmada Kiemstedt (1967) ve Buchwald (1973)'ün analiz metotlarından yararlanmıştır. Çalışmasında, halkın rekreasyonel eğilimlerini anketlerle tespit etmiş ve elde ettiği veriler ışığında oluşturduğu birim alanların rekreasyonel potansiyel değerlerini ortaya koymuştur.

Pehlivanoglu (1987), Belgrad Ormanı için, rekreasyon potansiyeli ve genel planlama ilkelerini saptadığı çalışmasında, mevcut doğal ve kültürel verilerden yola çıkarak ortaya koyduğu ORUKUD (Orman Rekreasyonu Uygunluk ve Kullanılabilirlik Değeri) yöntemini kullanmıştır. Bu yöntemi ortaya çıkarırken, Kiemstedt (1967) tarafından geliştirilen V-Wert yönteminden yararlanmıştır. Rekreasyon potansiyeli saptamaları için anket çalışmaları yapmış ve hesaplamalarda kullanılmak üzere katsayılar elde etmiştir. Yapılan değerlendirme işlemlerinden sonra, ormanın doğal potansiyeli ve kültürel potansiyelini saptamıştır. Her iki değer toplamı ile gerçek rekreasyon potansiyeli değerine ulaşmıştır.

Güleç (1990), orman içi rekreasyon alanlarında rekreasyon potansiyelinin saptanması üzerine yaptığı çalışmada, peyzaj değeri, iklim değeri, ulaşılabilirlik, rekreatif kolaylık ve olumsuz etkenleri dikkate alarak rekreasyon potansiyelini hesaplama yöntemi geliştirmiştir. Bu yöntem dahilinde Orman İçi Rekreasyon Potansiyeli Değerlendirme Formu (ORPDF) hazırlamıştır (Sertkaya, 2001).

Korça (1989), “Kıyı Alanlarında Turizm Planlamasına Yönelik bir Araştırma” adlı çalışmasında turizm olgusunu incelemiş, Türkiye’deki turizm politikaları ve planlamalarını değerlendirerek, mevcut kıyı yerleşimlerimizde turizm planlama ve uygulama sorunlarını ortaya koymuştur.

Yazgan (1992), İhlara Vadisi ve yakın çevresi için turizm rekreasyon açısından çekici olan tüm doğal ve kültürel özellikleri peyzaj mimarlığı açısından irdelemiş ve makro ölçekte koruma ve geliştirme önerileri sunmuştur (Demirel, 1997).

Kolcu (1993), Ayvalık kenti’nin doğal, tarihi kültürel açıdan turizm potansiyeli değerlendirdiği çalışmada kentin doğal ve kültürel çekiciliklerini ortaya koymuştur. Bu çekiciliklere dayanarak Ayvalık kentinin turizm potansiyelini belirlemiş, turizm ve koruma modeli için öneriler geliştirmiştir (Sertkaya, 2001).

Boru (1994), Gülek Yaylasının turizm ve rekreasyon potansiyelini belirlediği çalışmasında, Gülek Nazım İmar Planında yerleşim alanı olarak önerilen alanların

rekreasyonel kullanım açısından da uygun olduğunu, ancak bu alanlarda doğal kaynaklar ile dengeli bir planlama ve uygulama sürecinin başlatılması gerektiği düşüncesini savunmuştur (Sertkaya, 2001).

Ortaçeşme (1996), Adana ili kıyı kesiminin ekolojik peyzaj planlama ilkelerini ortaya koyduğu çalışmasında, kıyısal kaynakların optimal kullanımı ve kıyı alanlarına özgü ekolojik değerlerin korunmasını amaçlamıştır. Çalışmada kullanılan yöntem, ekolojik planlama yöntemlerinin birleşimidir. Dearing (1972)'nin yaklaşımı ile alan için potansiyel uygunluklar % olarak bulunduktan sonra, her bir alternatif kullanım için plan-karelerin aldığı değerlere bakılarak 2 dereceli uygunluk haritası hazırlanmıştır.

Sertkaya (2001) Bartın ili kıyı bölgesinin Turizm ve Rekreasyon Potansiyelinin saptanması ve değerlendirilmesi üzerine yaptığı bir araştırmada Bartın ili kıyı bölgesini 2x2 km² lik birim karelere bölmüş ve bu plan-karelerde Turizm ve Rekreasyon üzerine etkili olan doğal, sosyo-kültürel , altyapı faktörleri ile olumsuz çevre faktörlerini irdelemiş yaptığı anket çalışmasıyla ilişkilendirerek Rekreasyonel ve Turistik Potansiyeli tespit etmiştir.

Tarihi geçmişi Hititler'e kadar uzanan Eğirdir'in birçok uygarlıkları barındırdığı bilinmektedir. Özellikle Hamitoğulları Beyliği'ne başkentlik yaptığı dönemlerde en parlak çağını yaşayan Eğirdir'in bu önemi; konumundan, tarihi ve tabiat zenginlikleri ile Eğirdir Gölü'nden kaynaklanmaktadır. Yakın bir geçmişe kadar ilçe ekonomisinde 1. sırada yer alan su ürünlerindeki verim çok kısa bir sürede önemli düzeyde değer kaybetmiştir. Eğirdir Gölü ile ilgili bugüne kadar yapılan bilimsel çalışmaların çoğunluğunu özellikle göldeki bu verim kaybıyla ilgili limnolojik araştırmalardır. İlçedeki Eğirdir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü, Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik, Ziraat ve Orman Fakülteleri araştırmaların ana kaynakları durumundadır (Arı, 1993).

Eğirdir ve Eğirdir Gölü ile ilgili ilk literatür bilgisini Arap seyyah ve alimlerinden İbn-i Batuta 14. yüzyılda yazdığı seyahatnamesinde Eğirdir adının Ekridur olarak vermiştir (Oğlakçı, 1991).

Katip Çelebi (1609-1675) Cihannüma adlı eserinde Eğirdir'in o dönemdeki konumu, sosyal yaşantısı hakkında bilgi vermiştir (Yiğitbaşı, 1972).

Saltanat devrinde, Isparta sancak ve mutasarrıflığı ve Isparta kentine bağlı ilçeleri ile birlikte Konya vilayetine bağlı idi. Konya Vilayet Salnamelerinde (yıllıklarında) da Eğirdir'e ait bilgiler bulunmaktadır (Yiğitbaşı, 1972).

Alman seyyahlardan Friedrich Sarre (1895), Eğirdir'i ziyareti sırasında Eğirdir'in kuzeyindeki Prostanıa'yı görerek burada Eğirdir'in geçmişi ile ilgili birtakım araştırmalar yapmıştır (Yiğitbaşı, 1972).

Eğirdir ve Eğirdir Gölü ile ilgili şimdiye kadar yapılan çalışmalardan bilimsel anlamda söz edilebilecek ilk çalışma Alman araştırmacı Lahn tarafından gerçekleştirilmiştir. Lahn (1948), Eğirdir Gölü'nün neojen zamanda meydana gelmiş tektonik bir çöküntü içinde bulunduğunu bildirmiştir (Arı, 1993).

Numann (1958) adlı Alman bilim adamı Eğirdir Gölü'nde 1953-1954 yıllarında, gölün bazı limnolojik özelliklerini saptamaya yönelik birtakım çalışmalar gerçekleştirmiştir. 1953 yılı Nisan ayında yaptığı analizlerde suyun sertliğini 16 Fr. , asit bağlama yeteneğini (SBV) 3.2, pH'ı 8.9, çözülmüş oksijen miktarını 10.1 mgr/lt olarak bulmuştur. Yine aynı çalışmada 1 m² su alanındaki ortalama plankton miktarını 15.4 cc/m² olarak saptamıştır (Arı, 1993).

Eğirdir Gölü'nde ekonomik değeri olan balıkların gıdalarına ortak olarak üreyen, yabani ve hasta balıklarla beslenmek üzere aşıl原因an ekonomik değeri yüksek yarıcı balık olan Sudak balıklarının hiçbir koruma tedbirlerine tabi tutulmadan 4 yıl içinde göle yayılarak üremelerine devam ettiklerini bildirmiş ve sudakların aşıl原因masından sonra bu balıklandırmanın, bir taraftan yabani balıkları miktarlarının azalmasına, bir

tarafından da ekonomik değeri olan Sazan, Sıraz, Sudak ve Eğrez balıklarının boy ve ağırlıklarının artmasına sebep olduğunu, dolayısıyla avlama miktarında da hissedilir derecede yükselme olduğunu saptanmıştır (Arı, 1993).

Yiğitbaşı (1972), Eğirdir için yazılmış toplu tarihi bilgi içeren bir esere rastlayamadığını belirterek, bu nedenle Eğirdir'in yaşadığı devirleri dile getirip, unutulmaya yüz tutmuş biyografileri yaşatmayı istemiştir. Bu amaçla İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya ve diğer kütüphanelerdeki birçok eser ve kaynaklardan yararlanarak Eğirdir'in tarihini, coğrafik ve turistik özelliklerini, gelenek, göreneklerini ve daha birçok konuyu içine alan "Felakabad, Eğirdir Tarihi" adlı bir eser yayınlamıştır.

Sarıhan (1974), 1967-1969 yıllarında yaptığı çalışmalarda Eğirdir Gölü'ndeki sudak balıkları (*Stizostedion lucioperca*)'nın büyüme ve ölüm oranlarını saptamıştır (Arı, 1993).

Isparta Su Ürünleri Bölge Müdürlüğü, 1979'da Eğirdir Gölü'nde bulan kerevitler üzerinde yaptığı bir çalışmada kerevitlerin cinsiyetlerine göre boy ve ağırlıklarını incelemiş ve üreme dönemlerini tespit etmiştir. (Anonim, 1984)

DSİ. XII. Bölge Müdürlüğü (1985), birincisi 1962, ikincisi ise 1979 yılında hazırlanmış olan Eğirdir Gölü su potansiyelinin ortaya konulduğu hidrolojik durumu ve yine değişen şartlardaki durumları, hazırladığı üçüncü raporda sunmuştur (Anonim, 1985).

Merter ve Ark. (1986), Tübitak'a bağlı olarak Isparta ve yöresindeki göllerdeki su kalitesini tespit için, sözü edilen göllerden su numuneleri almışlar, çeşitli parametrelerin fiziksel kimyasal ve biyolojik analizlerinin sonucu göllerdeki su kalitesi ortaya konularak, bugünkü kirlenmenin boyutları ve kaynakları belirlenmiştir. Bu araştırmanın Eğirdir Gölü ile ilgili kısmında, gölden alınan su numunelerine ait 17 parametrenin analizi sonucunda, Eğirdir suyunun Beyşehir gibi Eber ve Akşehir göl sularından çok daha iyi kalitede olduğu, su ürünleri açısından oldukça önemli bir potansiyele sahip olan gölün temiz bir görünümde olduğu açıklanmıştır (Arı, 1993).

Eğirdir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü, 1988 yılında başlayıp 1990 yılında sonuçlanan “Eğirdir Gölü Ekolojisi ve Ekonomik Su Ürünlerinin İncelenmesi Projesi” ile, Eğirdir Gölü ekosistemi içerisindeki ekolojik ilişkileri incelemiştir. Bu araştırmayla gölün su gelir ve gideri arasındaki dengenin bozulması ve bunun sonucunda göl seviyesinin giderek düşmesinden dolayı verimliliğin düştüğü saptanmıştır (Anonim, 1991).

Campbell (1990), 1989-1990 Yıllarında yaptığı bir inceleme gezisinde Eğirdir ve çevresinin tarihi ve turistik özelliklerini belirlemiştir (Arı, 1993).

Anonim (1990), Türkiye Tabiatını Koruma Derneği İstanbul Şubesi'nin Eğirdir'e yaptığı bir inceleme gezisinin sonuçlarını bir rapor halinde vermiştir. Rapora göre incelemeler sonucu ilçenin çevre sorunları ortaya konulmuş ve bunlar için derneğin amaçlarına uygun girişimlerde bulunulmuştur. Özellikle Eğirdir-Kovada Gölleri Islah Projesi kapsamında yer alan Kovada Gölü Kovada I HES bağlantı kanalının finansmanını temin etmek için yoğun çalışmalar, kurumlar arası bağlantılar sağlanmıştır. Bu girişimler sonucu finansmanın sağlanabilmesi için Eğirdir'in Turizm merkezi ilan edilmesi söz konusu olmuş, bununla ilgili çalışmalara da hemen başlanmıştır (Arı, 1993).

Kırca (1992), “Her Yönüyle Isparta” adlı çalışmasında, Isparta il ve ilçelerinin sosyo-ekonomik yapısı, tarihi ve kültürel özelliklerini incelemiştir (Arı, 1993).

Arı (1993), “Eğirdir Gölü Barla-Şaraphane Kıyı Şeridinin Alan Kullanım Yönünden Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında Eğirdir Gölü'nün Barla-Eğirdir Şaraphane kıyı şeridinde yaklaşık 160 km²lik alanda, ileriye dönük planlamalar için makro ölçekte bir peyzaj planı hazırlanması amacıyla mevcut alan kullanımlarının belirlenerek, analitik değerlendirmesi sonucu farklı karakterli alan kullanım önerileri ortaya konulmuştur.

1997'de SDÜ Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nun organize ettiği I. Eğirdir Turizm Sempozyumu'nda Eğirdir'de Turizm konusunda çeşitli bildiriler sunulmuş, yörenin turistik özellikleri, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri ortaya konulmuştur.

Eğirdir Belediyesi tarafından 2001 yılında gerçekleştirilen I. Eğirdir Sempozyumu'nda doğal, sosyo-kültürel , tarihi ve turistik özellikleri ile ekonomik yapı ile ilgili durum, sorunlar ve çözüm önerileri ortaya konmuştur.

2. TEMEL KAVRAMLAR

Bu bölümde, peyzaj ve turizm kavramının yanı sıra bu olguyu ortaya çıkaran ve destekleyen bazı kavramlara yer verilmiştir.

2.1. Peyzaj Kavramı

Peyzaj kavramı, Fransızca bir kelime olan “peysage” kelimesinden dilimize geçmiştir. İngilizce’de “landscape”, Almanca’da “landschaft” olarak kullanılmaktadır. Kelime anlamıyla, çevrenin tüm görünümü veya manzara anlamına gelmektedir. Daha geniş kapsamda ise “Bir görüş çerçevesinde yer alan bütün doğal ve kültürel çevrenin meydana getirdiği bir kompozisyon yahut bir tablodur” (Gül, 2000).

Başka bir tanımla peyzaj; bulunduğumuz herhangi bir yerde bizi çevreleyen şeylerin tümüdür. Dağlar, tepeler, ovalar, vadiler, su yüzeyleri, nehirler, çeşitli bitki örtüsü ile arazi, bulut, yağmur v.b. gibi özellikler ile atmosfer, insan ve hayvan varlıkları, yapılar, yollar, taşıtlar ile yerleşim bölgeleri, peyzajın fiziki elemanlarını oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra peyzaj, toplumların örf ve adetlerini, kanunlarını, ve kültürlerinin tüm sosyal desenini kapsar. Peyzaj, doğa ile insan ve onun kültürünün değişen oranlarda bir araya gelmiş işlemlerinin bir ürünü olarak ortaya çıkar. Gerçekten iklim ve toprak koşullarının hemen hemen aynı olduğu dünyanın farklı bölgelerinde, onu kullanan insanların kültür seviyeleri, gelenekleri, sosyal ve ekonomik koşulları, birbirine tamamen zıt peyzajlar ortaya koyabilir. Doğa görünümleri ve onu kullanan insan topluluklarının görünüş ve yaşayış ilkeleri, mekan içinde olduğu kadar, zaman boyutu içinde de değişmektedir. Bu yüzden peyzaj, doğal, sosyal, ekonomik ve kültürel etkilerle değişime uğrayan dinamik bir yapıya sahiptir (Gül, 2000).

2.2. Zaman Kavramı

Zaman kavramı, insan yaradılışından itibaren her devirde önemini koruyan bir konu olmuştur. Çünkü, çok değerli olan bu kavram içinde olaylar sıralanır, yaşanır, değerlendirilir ve kavranmaya çalışılır. Zaman kavramının dışında cereyan eden hiçbir olgu yoktur. Zaman, insan hayatının yerine göre uzun yada kısa süreli, tekrarı imkansız, başlangıç veya sonu belirli, saatle ölçülebilen bölümdür (Gülbahçe, 1996).

İnsan için değerli olan zaman kavramının verimli ve etkili bir şekilde kullanılması da önemli bir konudur. Brigbill ve Meyer (1964) zaman kavramını;

- Var olmakla ilgili zaman,
- Geçimle ilgili zaman,
- Serbest zaman

olmak üzere 3 grupta incelerken, Megveri (1965), zamanın insan hayatındaki dağılımını şu şekilde yapmıştır (Gülbahçe, 1996).

- Temel gereksinimlerini gidermek için kullandığı zaman, uyku, temizlik, giyinme, yemek yeme gibi
- Çalışma ve buna bağlı etkinlikleri ve görev için kullandığı zaman-iş, yolculuk öğrenim için geçen süre,
- Serbest etkinlikleri için kullandığı zaman-eğlence, spor, dinlenme ve birey kendini geliştirmek için katıldığı etkinlikler için ayırdığı zaman,
- Diğer etkinlikler için ayırdığı zaman,

2.3. İş Kavramı

İş kavramı ile ilgili birçok tanım yapılmakla birlikte, farklı meslek disiplinlerinin farklı tanımlar yaptığı görülmektedir. Örneğin, aynı kavramla ilgili bir ekonomist ile fizikçinin yapmış olduğu tanımlar farklılık göstermektedir. Ekonomistler işi, insanla

gereksinimlerini karşılamak ve gelir elde etmek için yaptıkları bedensel ve zihinsel faaliyetler olarak tanımlamaktadırlar (Gülbahçe, 1996).

Tezcan (1994)'e göre ise iş, çalışma zamanı içinde yerine getirilen, hayatı kazanma için bavorulan bir etkinlik, geçim sağlama ve hayıt kazanma yoludur (Gülbahçe, 1996).

Bireylerin sahip oldukları işler, toplumsal statülerinin belirlenmesinde aktif rol oynar. İş, insanlara gelir sağlarken, gereksinimlerini karşılar, kişiliklerini kuvvetlendirir, bedensel duygusunu geliştirir ve sosyal yönden bir doyum sağlar. Sahip olunan iş ve icra edilen meslek ölçüsünde toplumun diğer fertlerince saygı, sevgi ve onay görmektedir. Ancak bu denli önemli sosyal, ekonomik ve psikolojik etkiye sahip olan iş kavramının, bireylerin tüm zamanını almaması gerekmektedir. Çünkü iş, belirli bir noktadan sonra yorgunluk, isteksizlik ve bitkinlik yaratır. Bu nedenle sürekli çalışmamak, iş saatleri arasına serbest zaman koymak gerekir. Ayrıca, bu dönemlerin birbiriyle olan dengesinin iyi kurulması ve yorgunluğun büyümesi engellenmelidir (Gülbahçe, 1996).

2.4. Serbest Zaman Kavramı

İngilizce karşılığı 'leisure' olan serbest zaman terimi, 'serbest olmak' veya 'izin verilmiş olmak' anlamına gelen Latince 'Licere', serbest zaman anlamına gelen Fransızca 'Loiser' ve izin vermek manasına gelen İngilizce 'license' kelimelerinden türetilmiştir. Kraus (1978)'e göre zorunluluğun olmaması ve serbest zaman seçimini ifade eden bu kelimelerin tümü birbiriyle ilişkilidir (Bakır, 1990).

Serbest zaman, çalışma, uyku ve diğer gereksinimler karşılandıktan sonra kişiye kalan zamandır. Bu zaman kişinin nasıl kullanacağına kendi sağduyusuyla karar verdiği zaman dilimidir (Braud-Bovy and Lawson, 1998).

Serbest zaman kavramı ile ilgili pek çok tanım yapılmaktadır. Yaygın olan klasik görüş serbest zamanı, iş veya amaçlı yapılan bir fiil yerine onun tam karşıtı olan

sanat, politik tartışmalar ve genel öğrenmeyi kapsayan meşguliyetler olarak kabul etmiştir (Bakır, 1990).

Bu kavram ilk kez Aristo tarafından ortaya konulmuştur. De Grazia (1962) Aristo'nun serbest zamanı, kişinin yaratıcı özelliklerini ortaya koyduğu bir zaman parçası olarak tanımladığını belirtmiştir (Pehlivanoğlu, 1987). Aristo'dan günümüze kadar pek çok şekilde ele alınan serbest zaman kavramını Sayiner (1973), günlük hayatın uyku, dinlenme ve çalışma dışında kalan, bireyin istediği gibi kullanabileceği 8 saatlik bölümü olarak tanımlar (Gülbağçe, 1996). Birey, serbest zamanlarında yapacağı faaliyetlere kendi isteği ile katılır ve seçim kendisine aittir. Brightbill ve Meyer (1964)'e göre, serbest zaman, zorlama duygusunun en az olduğu, kişinin kendi yargı ve seçimine göre kullanıldığı, isteğe bağlı zaman parçasıdır (Gülbağçe, 1996).

Serbest zamanların ortaya çıkarılması, bireyin tercihine, karar tutum ve davranışlarında özgür olabilmesine bağlıdır. Bu özgürlüğü hisseden birey, kendi isteği ile neler yapabileceğini planlar ve bu konuda doğru ve sağlıklı kararlar alabilir. Son zamanlarda yapılan araştırmalar, serbest zamanların kadınlar arasında daha farklı algılandığını göstermiştir. Onların serbest zaman tanımlamaları daha çok aktiviteyi içermektedir. Birçok kadın serbest zamanı, kişisel gelişimlerinin önemli bir parçası olarak görmektedir (Searle and Brayley, 1993).

Serbest zaman, çalışma zamanının tersidir. Sanayi devrimini izleyen teknolojik ve ekonomik gelişmeler çalışma zamanını ve süresini kısaltmıştır. 1900'lerde haftada 62 saat olan çalışma süresi, günümüzde 40, bazı ülkelerde ise 35 saate inmiştir. Jean Fourastie'ye göre, çalışma süresi 2000'li yıllarda kısaltmaya devam edecektir (Korça, 1989).

2.5. Rekreasyon

Rekreasyon kelime olarak, Latince'de "re-tekrar, yeniden" ve "create-yaratma, yenileme" anlamına gelen sözcüklerin birleşmesinden oluşmuştur (Kalem, 2001).

Rekreasyon, kişinin yapması gereken işler dışında, serbest zamanında yaptığı tüm uğraşları kapsar (Braud-Bovy ve Lawson 1998). Planlama açısından ise, kentlinin yorgunluğunu atması için (günlük, haftalık ve yıllık dinlenmeler için) yaratılan fiziki olanakların bütünüdür (Çubuk, 1981).

Türkçe’de eğlenme, dinlenme, serbest zamanları değerlendirme gibi ifadelerle anlatılmaya çalışılan rekreasyon kavramının pek çok tanımı bulunmaktadır. Vogler’e göre rekreasyon; kişinin fiziksel ve psikolojik olarak kendisini yeniden kazanabilmesini sağlayan serbest zaman değerlendirmesidir (Korça, 1989). Çalıkoğlu (1989)’a göre ise; bireyin kendi istek ve içgüdüsüne göre olanakları ölçüsünde kullanabileceği serbest zamanlarında yer alan, bedensel ve ruhsal dinlenme gereksinimlerini karşılayarak bireyi boşaltan ve yineleyen, çalışma ve yaşama istek ve gücünü ayakta tutan ve sürdürüldüğü sürece bireye zevk veren, gelir sağlama düşüncesinden uzak her türlü eylemi kapsayan davranışlar bütünüdür (Kolcu, 1993).

Rekreasyon; serbest zaman içinde yapılan, herhangi bir ödül kazanma amacı gütmeyen, kişiye bedensel, ruhsal ve yaratıcı yönden güç kaynağı olan ve kişinin zorunlu olarak değil bir iç itimi sonucu katıldığı tüm eylemleri bu kavram kapsamına almıştır (Gül, 2001).

Yukarıda yapılan bütün tanımlar ve açıklamalar göz önüne alındığında rekreasyonun sahip olduğu özellikler şu şekilde özetlenebilir (Gül, 2001);

- Rekreasyon bir ihtiyaçtır
- Zorlama yoktur, kişi kendi isteğiyle ve iç itimi sonucu etkinliğe katılır,
- Rekreasyon bir hareketlilik içerir. Bu hareketlilik fiziksel veya düşünsel olabilir,
- Rekreasyonun öğretici-eğitici, eğlendirici, dinlendirici ve yenileyici özelliği vardır,
- Rekreasyon etkinliği, kişisel ve toplumsal yarar sağlar,
- Rekreasyon kişinin katıldığı tek bir aktivite olduğu gibi, birden çok aktiviteleri de içerebilir,

- Rekreasyon faaliyetleri, kişinin ekonomik faaliyette bulunma süreci içinde değil, arta kalan serbest zamanı içinde gerçekleşir,
- Rekreasyon faaliyetleri düzenlenmiş, programlanmış veya o andan kararlaştırılmış eylemler olabilir,
- Rekreasyonel faaliyetler, kendi kendini ödüllendirmez, yapısında zevk ögesi mevcuttur,
- Rekreasyon faaliyetleri özel yaşam, kişiden kişiye ve mesleklere göre değişiklikler gösterebildiği gibi zaman ve mekana bağlı olarak da farklılıklar gösterebilir,
- Deneyim kazandırır
- İnsanın doğa ile uyumunu pekiştirir,
- Rekreasyon, yaratıcı gücü artırdığı gibi iş gücünü de artırır,
- Psikolojik yararı vardır ve korkuyu azaltır,
- Bu etkinliklere katılmak bireye ani ve doğrudan bir doyum sağlar.

Bireyin kendisini ifade edebilmesini bilgi ve beceri sahibi olmasını, ruhsal ve bedensel açıdan doyum noktasına ulaşabilmesini sağlayan rekreasyonel eylemlerin gerçekleştirilebilmesi için her şeyden önce kişinin serbest zamana sahip olması gerektiği unutulmamalıdır. Serbest zamanı olan birey, rekreasyonel faaliyetleri yukarıda belirtilen özelliklerine bağlı olarak kendi hür iradesi ile, gönüllü olarak toplumun gelenek ve göreneklerine, ahlaki ve manevi değerlerine uygun olarak kendisine neşe ve mutluluk duygularını yaşatacak etkinliklerde bulunur (Gül, 2001).

Özellikle bu şekilde özetlenen rekreasyonun sınıflandırılması, fonksiyonlarına, gerçekleştirilme amaçlarına, aktivitenin gerçekleşme zamanı ve mekanına göre farklı şekillerde yapılmaktadır;

- Amaçlarına göre Rekreasyon
  - Dinlenme amaçlı
  - Kültürel amaçlı
  - Toplumsal amaçlı
  - Sportif amaçlı

- Turizm amaçlı
- Sanatsal amaçlı
- Gerçekleştiği mekana göre Rekreasyon
  - Kapalı mekanlarda yapılan iç mekan rekreasyonu
  - Açık mekanlarda yapılan dış mekan rekreasyonu
- Zamana göre Rekreasyon
  - Yaz rekreasyonu
  - Kış rekreasyonu

Rekreasyon, kırsal ve kentsel rekreasyon olarak da sınıflandırılabilir. Kentsel rekreasyon, kent merkezli olup açık ve kapalı mekanlarda gerçekleştirilebilir. Kırsal rekreasyon ise, doğa yürüyüşleri, kampçılık, bisiklete binmek, mağaracılık, avcılık gibi faaliyetleri içermektedir (Karaküçük, 1995).

2.6. Turizm ve Turizm ile İlgili Kavramlar

2.6.1. Turizm

Turizm, genel olarak sürekli yaşanan yer dışında tüketici olarak, tatil dinlenme, eğlenme gibi gereksinimlerin giderilmesi amacıyla yapılan seyahat ve geçici konaklama hareketleridir (Sertkaya, 2001).

Turist kelimesi, Latince’de dönmek, etrafını dolaşmak, geri dönmek anlamına gelen ‘tornus’ kelimesinden türetilmiştir (Erol, 1996). Kök itibarıyla ilk kez 19. yüzyılın ilk yarısında kullanılmış ve İngilizler ‘tour’ ve touring’ sözcüklerinin bir ifadesi olarak turist ve turizm kavramlarını konuşma diline mal etmişlerdir (Ulubay, 1992).

Modern turizmin ilk tanımlaması, 1905 yılında E. Guyer-Freuler tarafından “artan dinlenme ve hava değişimi ihtiyacı nedeniyle doğal güzelliklerin aranması ve bunlardan duyulan zevkin artması, ticaret ve endüstrinin gelişmesi, ulaştırma araçlarının mükemmelleşmesi sonucu insan topluluklarının çeşitli ilişkiler kurmalarına dayanan önemli bir olaydır” şeklinde tanımlanmıştır (Çubuk, 1981).

Yapılan bu ilk tanımlamadan sonra, değişik biçim ve yaklaşımlar ile 73 kadar tanımın olduğu gözlenmiştir (Kolcu, 1993). Bu denli fazla turizm tanımı olmasının nedeni konunun ele alınışındaki farklılıklar ve ağırlık verilen özelliklerdir.

Etimolojik olarak yani dilbilimsel olarak turizm, bir yerden veya bir noktadan hareketle yola çıkıp tekrar aynı noktaya veya yere dönmeyi ifade eder (Korça, 1989).

Ansiklopedik anlamı ise, bir ülkenin doğal ve tarihi güzelliklerini görmek üzere zevk için yapılan gezidir (Anonim, 1980).

Mayer'in Monte Carlo Uluslararası Turizm Akademisi'nin düzenlediği turizm tanımı yarışmasında ödül kazanan tanımında ise turizm; insan psikolojisinin bir tezahürü olarak ortaya çıkan yer değiştirme, değişiklik, kaçma ve uzaklaşma isteğidir (Kolcu, 1993). Toskay (1989)'a göre ise turizm; özünde eğlenme ve zevk amacı olan ve belirli miktardaki paranın ve ayrılan zamanın en iyi biçimde kullanılması veya dinlenmek başka bir deyişle tatili geçirmek amacıyla geziye çıkılmasıdır (Tuzcuoğulları, 1997).

Pek çok tanımı bulunan turizm olayının özelliklerini aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür (Sertkaya, 2001);

- Turizm, insanların çeşitli yerlere hareketlerinden ve oralardaki konaklamalarından doğar,
- Bütün turizm türlerinde her zaman iki ana öge vardır; bir alana seyahat ve o alanda diğer aktiviteleri de içeren konaklama,
- Seyahat ve konaklama, normal olarak yaşanan ve çalışılan yerlerin dışındaki yerlerde olmaktadır,
- Yer değiştirmeler, geçici ve kısa dönemli bir nitelik taşımaktadır. Kısaca, geçicilik özelliğine sahip bir harekettir,
- Ziyaret edilen yerlerde kazanç sağlamaya yönelik çalışma söz konusu değildir.

- Seyahatin, ticari bir amaçla veya politik bir görevin yerine getirilmesi için yapılmaması gerekir,
- Turizm, seyahat eden insanların ilk hareket alanlarından düşünceye kadar duyacakları bütün gereksinimlere cevap veren kuruluşları da kapsar,
- Turizm, bir hareket endüstrisi ve tüketim olayıdır,
- Turizm olayı toplum içerisinde meydana gelen toplumsal bir olaydır.

İnsanların turizme gereksinim duymaları ve bu olaya katılma durumları farklı şekillerde gelişebilmektedir. Daha geniş kitlelerin talebine cevap verebilmek, seçme şansını çoğaltmak ve beklenen doyuma ulaşılmasını sağlamak için turizmin kategorilere ayrılması gerekmektedir. Bu kategoriler oluşturulurken turistin geldiği yer, turist sayısı, turizmin amacı, seçilen zaman ve turizmin sosyolojik niteliği dikkate alınmaktadır (Ulubay, 1992).

Turistin geldiği yere göre turizm olayı iç turizm ve dış turizm olmak üzere ikiye ayrılır. İç turizmde, birey sürekli yaşadığı yerden ayrılarak kendi ülkesi içindeki kentlere veya bölgelere seyahat eder. Dış turizmde ise yaşanan ülke dışında bir ülkeye seyahat söz konusudur. Turist sayısına göre bireysel, kolektif ve kitle turizmi olmak üzere 3'e ayrılır. Seçilen zaman açısından, seyahat ve konaklamanın yapıldığı mevsim dikkate alınarak yaz turizmi ve kış turizmi olarak gruplamak mümkündür (Ulubay, 1992).

Turizm olayına katılan kişilerin yaşları, meslekleri, sosyo-kültürel özellikleri ve gelir düzeyleri gibi sosyolojik özellikleri dikkate alınarak da sınıflama yapmak mümkündür. Bu anlamda yaş kriterlerine göre, gençlik ve yaşlılar turizmi, gelir seviyesine göre; lüks turizm, geleneksel turizm ve sosyal turizm şeklinde gruplanabilir (Ulubay, 1992). Bireyin turizm olayına katılmasını sağlayan temel amaçlar çok çeşitlidir. Bu nedenle yapılaş amaçlarına göre turizm aktivitelerini Bayer (1992); dinlenme turizmi, kültür turizmi, sağlık turizmi, ticaret turizmi, kongre turizmi, spor turizmi, eğlence turizmi, sosyal turizm, politik turizm ve macera turizmi olmak üzere 10 başlık altında incelemiştir. Albayrak (1993) ise; rekreasyonel turizm,

bilimsel turizm, iş turizmi, sağlık turizmi, dinsel turizm olarak bir sınıflama yapmıştır.

2.6.2. Ziyaretçi ve Turist Kavramı

Genel anlamda turizm olayına katılan, seyahat eden bireye turist adı verilir. Ancak bu açıklama son derece yalın ve yetersizdir. Bu konuda son derece ayrıntılı tanımlamalar geliştirmiş ve farklı kavramlar ortaya koymuştur (Sertkaya, 2001).

Bu tanımlamalara göre ziyaretçi; devamlı ikamet ettiği yerden, başka bir yere gelir elde etmek amacı dışında herhangi bir nedenle geziye katılan kişidir ve ziyaretçiler 2 kategoriye ayrılır (Sertkaya, 2001);

- Turist; para kazanma amacı olmaksızın dinlenmek, eğlenmek ya da kültürel, sportif, bilimsel, dinsel ve benzeri nedenlerle oturduğu yerden ayrılan ve en az 24 saat veya 1 gecedan az olmamak üzere konaklayan, daha sonra yeniden yaşadığı yere dönen kimseye denir.
- Ekskürsionist (günübirlikçi) ise ziyaret edilen ülke, bölge veya kentte kazanç sağlama amacı dışında bir nedenle, kalış süresi 24 saati aşmayan ve geceleme yapmadan ayrılan kimseye denir.

1963 yılında Roma’da toplanan Birleşmiş Milletler Seyahat ve Turizm Konferansı’nda turist ve günübirlikçi kavramları yanında, istatistiklerde yer almayan transit turist adı verilen ziyaretçilerin de tanımı yapılmıştır. Bu tanıma göre transit turist; yasal anlamda ülkeye girmemiş yolculara (hava limanındaki transit bölgeyi terk etmeyen uçak yolcuları gibi) denir (Korça, 1989). Bunun dışında deniz yolcuları (cruise passengers) ülkeyi bir çok gün ziyaret edebilir, fakat gemilerde konaklarlar (Sertkaya, 2001).

Turist sözcüğünün sosyal yaşamda kullanılmasına 17. yüzyılda başlanmıştır. Ancak, çağdaş anlamına 1933 yılında kavuşmuştur. Buna göre; sürekli oturduğu yerden en

çok 1 yıl süre için ayrılan ve geçici olarak gittiği yerde burada kazanmadığı parayı harcayan kimsedir (Ulubay, 1992).

2.6.3. Sürdürülebilir Turizm

Ceballos-Lascurain (1996) tarafından yapılan tanımına göre sürdürülebilir turizm, ister doğal isterse kültürel miras üzerinde yoğunlaşmış olsun turizm etkinliklerinin sonsuza kadar aynı düzeyde devam edebileceği bir şekilde planlanan ve uygulanan turizmdir. Başka bir ifadeyle, doğal ve kültürel kaynakları koruma girişimlerinden olumsuz etkilenmez (Kalem, 2001).

Böylelikle, yaşamın temelini oluşturan biyolojik çeşitlilik, doğal ekolojik süreçler ve kültürel bütünlük korunurken; kaynakların, ekonomik, sosyal ve estetik gereksinimleri karşılayacak şekilde yönetilmesi sağlanmış olacaktır. Sürdürülebilirliğin gerçekleştirilebilmesi, turizmin sermayesi olan çevreye daha fazla önem veren yeni bir turizm kültürünün yerleşmesine bağlıdır (Kalem, 2001).

2.6.4. Doğaya Dayalı Turizm

Görece az müdahale görmüş manzara, topoğrafya, su, vejetasyon ve yaban hayatı gibi doğal kaynakların kullanımı ile ilgili bütün turizm şekillerini içermektedir. Doğal kaynakların turist tarafından kullanımı “akılcı” ya da “sürdürülebilir” olmasa da avcılık, kır motosikleti ve rafting gibi aktiviteler de bu kapsam içine girmektedir. Ekoturizmi de içeren, doğaya dayalı turizm bugün artık turizm ekonomisinin büyümekte olan bir sektörüdür ve 1998 yılı itibarıyla global değerinin 1 trilyon dolar civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bu haliyle, dünyanın birçok bölgesinde çevre koruma için güçlü bir teşvik edici faktör olacağı görülmektedir (Kalem, 2001).

Çoğu kez, “doğa turizmi” ya da “yeşil turizm” kavramları ile birlikte anılan “yumuşak turizm” 1980’lerde mevcut kitlesel turizm konseptine karşı alternatif olarak geliştirilen yaklaşımın yaygın bir ifadesidir. Yeşil turizm ya da doğa turizmi

yalnızca ekolojik kaygıları taşıırken, “yumuşak turizm bunu yanında sosyo-kültürel komponentleri de içermektedir (Kalem, 2001).

2.6.5. Eko-Turizm

Dünya Doğayı Koruma Birliği (IUCN)'ne göre Eko-Turizm Programınca yapılan tanımına göre Eko-Turizm, görece müdahale görmemiş alanlarda doğal, kültürel değerlerin zevkini yaşamak amacıyla korumayı teşvik edici, yerel halkın sosyo-ekonomik yaşantısına katkı sağlayıcı, ziyaretçi etkisi düşük, çevresel açıdan sorumluluk duygusu taşına bir turizm anlayışıdır. Eko-Turizm Derneği (The Ecotourism Society)'nin tanımı ise; doğayı koruyan, yerel halkın refahına katkıda bulunan ve doğal alanlara sorumluluk duygusu içinde yapılan bir seyahat türüdür (Kalem, 2001).

Her iki tanımda da Eko-Turizmin bir tür doğaya dayalı turizm anlamına geldiği görülmektedir. Doğal güzelliğe sahip alanları ziyaret etme arzusuna bir yanıt olarak ortaya çıkan eko-turizmin temel ilkesi gelecek kuşakların bu değerlerden yararlanma hakkının bugünün ziyaretçileri tarafından olumsuz yönde etkilenmemesidir.

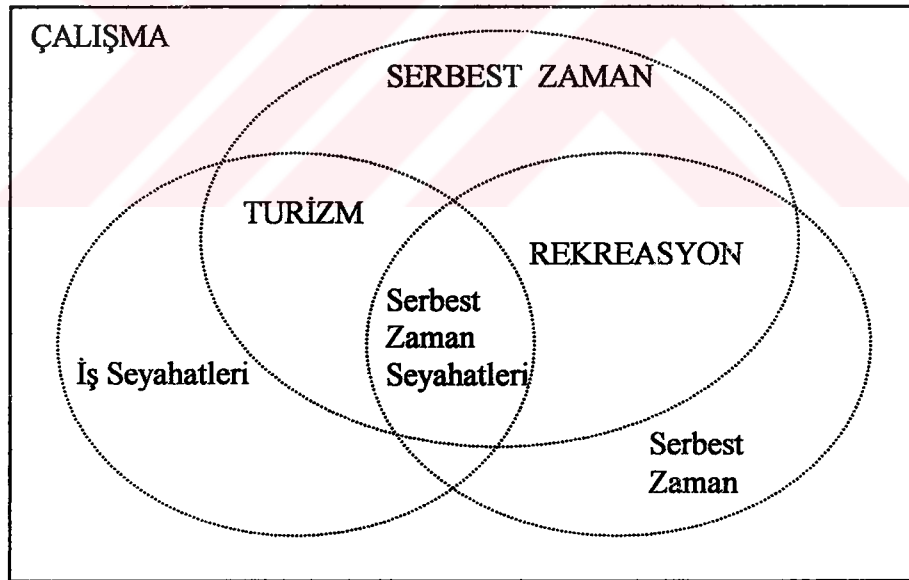
2.7. Turizm ve Rekreasyon; Benzerlikleri ve Farklılıkları

Rekreasyon ve turizm arasında kesin bir ayırım ya da sınır yoktur. Bu iki aktivite, aynı çevre ve olanakları paylaşır, yer ve parasal açıdan birbiriyle yarışır (Braud-Bovy and Lawson, 1998). İç turizm söz konusu olduğu zaman bu ayırımı yapmak çok daha güçleşmektedir. Çünkü dinlenme ve eğlenme aktivitelerini içeren rekreasyon faaliyetlerinin nerede bittiği, iç turizmin nerede başladığını saptamak oldukça güçtür (Korça, 1989). Aslında turizm ve rekreasyon, serbest zamanları değerlendirmenin iki önemli alanını oluşturmaktadır. Topuzlu (1989), turizm ve rekreasyon arasındaki ilişkilerin ana kaynağının her ikisinin de serbest zamanda yapılması olduğunu ifade etmektedir (Kolcu, 1993).

Şekil 2.7.1. de serbest zaman, turizm ve rekreasyon ilişkileri görülmektedir. Şekilde kırık çizgiler, kavramlar arasındaki sınırın yumuşak olduğunu ifade etmektedir. Serbest zaman, çalışmadan 2 alanla ayrılır. Birincisi iş seyahatleridir ki bu seyahatleri serbest zaman seyahatlerinden farklıdır. İkincisi ise ciddi serbest zamandır ki bu alan iş ile serbest zaman arasında kalan, kişisel hobi ve kariyer çalışmalarının geliştirildiği zamandır (Sertkaya, 2001).

Çalıkoğlu (1989)'na göre turizm ve rekreasyon kaynakta bileşen, amaçta ayrılan iki değişik hareket biçimidir (Kolcu 1993). Koç (1991)'e göre turizm ve rekreasyon arasındaki benzer noktalar şu şekilde özetlenebilir (Ekşioğlu, 1996);

- Her iki olgu da yani gerek turizm gerekse rekreasyon iç itimi sonucu ortaya çıkar,
- Her iki etkinlikte de zorlama yoktur, gönüllü olarak yapılır,
- Her iki kavram da fiziksel veya düşünsel bir hareketlilik içerir,

Şekil 2.7.1. Serbest Zaman, Turizm ve Rekreasyon İlişkileri (Sertkaya 2001'den)

- Her iki etkinlik de serbest zamanda yapılır,
- Her yaştaki ve sosyal yapıdaki bireyler için söz konusudur,
- Her iki etkinlik de bireysel veya toplu olarak yapılabilir,

- Turistlerin ve rekreasyonistlerin katıldığı aktiviteler dikkate alındığında her iki grubunda çoğu zaman aynı tip aktiviteye katıldığı görülür (Bakır, 1990).
- Hem rekreasyon hem de turizm temelli bir aktivite değildir, her ikisi de büyük oranda değişen ekonomik durumlara, modalara, geleneklere, sosyo-politik hususlara, eğitim ve hükümet politikalarına, tanıtım faaliyetlerine bağlı olarak gelişir ve değişir,
- Çevreyi geliştirmek, ulusal mirası korumak ve restore etmek için harcanan çabalar, turizm ve rekreasyona katkı sağlar (Braud-Bovy and Lawson, 1998).
- Yerel rekreasyon için yüksek kaliteli kullanımlar, genelde turizme ilgiyi artırır ve konaklama ve diğer hizmetler için talep oluşturur,
- Koşu parkları, kayak resortları gibi egzotik serbest zaman gelişmeleri rekreasyonistler gibi turistleri de çeker. Oteller ve diğer konaklama tesisleri, devamlılıklarını bu yerel kullanıcıların oluşturduğu gelir ile sağlarlar,

Serbest zamanları değerlendirmenin iki farklı şekli olan turizm ve rekreasyonu kavramları arasındaki farklılıklar ise Çizelge 2.7.1’de özetlenmiştir.

Çizelge 2.7.1. Turizm ve rekreasyon arasındaki farklar (Sertkaya 2001)

TURİZM	REKREASYON
Bir kimsenin devamlı ikamet ettiği yerden bir iş amacı olmamak şartıyla herhangi bir tatil yerinde geçici olarak konaklamasıdır.	Ev ve çevresinde gönüllü olarak seçilen ve katılan aktivitelerdir.
Rekreasyonel aktivitelerden daha fazla bir zamanı gerektirir. En az 1 gün geceleme söz konusudur.	Rekreasyonel aktivitelerde zaman daha sınırlıdır, geceleme söz konusu değildir.
Turizm talebi, ülkenin farklı bölgelerinden veya diğer ülkelerden kaynaklanmaktadır.	Rekreasyonel talebi, belirli bir yerde ikamet eden yerleşik nüfus tarafından oluşturulmaktadır.

Çizelge 2.7.1. devam

TURİZM	REKREASYON
Kaynak esastır. Yani devamı, ilgili kaynakların sürekliliğine bağıdır.	Kullanım esastır. Yani kullanılacak kaynak kullanım amacına uygun olmalı, her şeyin ötesinde erişilebilir olmalıdır.
Turistlerin, tatil yeri imkanı seçiminde daha fazla şansa sahiptir.	Rekreasyonel etkinliklere katılanlar devamlı ikamet ettikleri yerlerden uygun mesafelere yerleştirilmiş olan imkan ve çekiciliklerle sınırlandırılmışlardır.
Doğal yada yapay olsun turizmde kaynaklar belirleyici faktördür, çünkü turistler genellikle alternatif tatil yerleri arasında çok geniş bir seçim şansına sahiptirler.	Rekreasyonda ise doğal kaynaklar yetersiz olsa bile, amaç yerel talebin tatmin edilmesi olduğundan durum turizmden farklıdır.
Mevsim boyu kullanım söz konusudur, aşırı talebe karşı hassastır.	Hafta sonlarında ve bayram tatillerinde yoğunlaşır, kalabalığa karşı toleransızdır.
İstihdam ve turist harcamaları nedeniyle ekonomik yararı yüksektir.	Limiti istihdam ve harcama nedeniyle ekonomik yarar düşüktür.
Çevre kalitesi açısından tek veya ayırt edici özellik ve o yerin imajı önemli bir faktördür.	Kent çevresi ve kırsal alanlar önemlidir.

2.8. Turistik Potansiyel

Turistik potansiyel, bir yerin belirli şartlar altında, belirli bir fiyata, iç ve dış turistlere satmaya hazır olduğu veya ileride satabileceği ya da onların faydalanmasına bedelsiz olarak sunduğu veya ileride sunabileceği maddi ve manevi turistik zenginliklerinin tümüdür (Olalı, 1982). Bir bölgenin veya bir yörenin turistik ana hammaddesini ve turistik mirasını oluşturan turistik potansiyel “turistik kapital” olarak da adlandırılmaktadır.

XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren önemli bir ekonomik sektör olarak gelişen turizmde önceleri başlıca amaç olabildiğince çok gelir elde etmektir. Ancak yüzyılın sonlarına doğru gelinirken, turistik etkinliklerin çevre üzerindeki etkilerini göz ardı eden bu anlayışın uzun sürmeyeceği anlaşılmıştır; turizmin varlık nedeni olan doğal ve kültürel çevreyi koruyarak, gelecek kuşakların da aynı kaynaklardan yararlanabilme şansını güvenceye alma ilkesine dayanan “sorumlu” turizm anlayışı geçerlilik kazanmaya başlamıştır. Değişen koşullarla birlikte ortaya çıkan bu durum, turizmle ilgili bazı kavramların daha önceden yapılmış olan tanımlarını yeniden gözden geçirme gereğini ortaya koymaktadır. Bugün artık yalnızca kaynakların “maksimum” kullanımına dayanan bakış açısı, yerini korumayı da göz ardı etmeden “optimum” u arayan bir anlayışa bırakılmaktadır. Doğal ve kültürel çevrenin korunması ilkesi, sosyo-ekonomik kalkınma ile ilgili diğer sektörlerde olduğu gibi, turizm planlamasında da dikkate alınması gereken bir “girdi” haline gelmektedir (Kalem 2001).

1970’lerin, turizmden ne pahasına olursa olsun maksimum gelir elde etmeyi gözeterek “turistik potansiyel” tanımı, çevrenin korunmasını da içine alan daha geniş bir bakış açısına kavuşmuş olacaktır. Yukarıdaki tanımdan yola çıkarak yeniden ele alındığında turizm potansiyeli, “doğal ve kültürel çevrenin korunmasını ve geliştirilmesini gözeterek, bir yerin, belirli şartlar altında, belirli fiyata, iç ve dış turistlere satmaya hazır olduğu veya ileride satabileceği maddi ve manevi turistik zenginliklerin tümüdür” şeklinde tanımlamak bugünün anlayışına daha uygun görünmektedir (Kalem 2001).

2.9. Turistik Potansiyeli Etkileyen Faktörler

Gün geçtikçe artan turizm ve rekreasyon talepleri doğrultusunda, bu taleplere karşılık verecek alanların toplumun kullanımına sunulmasında, her şeyden önce turizme ne kadar uygun olduğunun bilinmesi gerekmektedir. Yapılacak planlamalar için, turizm potansiyelini etkileyen faktörlerin ortaya konma zorunluluğu vardır. Bunlar içinde en önemlileri, doğal faktörler, sosyal faktörler, turistik ve rekreasyonel alt ve üst yapı faktörleri ve çevre faktörleridir.

2.9.1. Doğal Faktörler

Turizm potansiyeline etkili olan doğal faktörler genel olarak peyzaj elemanları olarak nitelendirilen faktörlerdir. İnsanların herhangi bir katkısı ve emeği olmadan meydana gelmiş olan bu zenginlikler, turistik ve rekreasyonel aktivitelere kaynak oluşturlar (Sezgin 1995). Ancak burada, bir alanın doğal özellikleri kapsamında toprak, yüzey şekilleri, su, bitki örtüsü ve yaban yaşamından öte, peyzaj elemanlarının nitelik ve nicelik bakımından etkilerinin ne olduğu önemlidir (Altan, 1976).

Doğal peyzajın turistik ve rekreasyonel aktiviteler için kullanıma uygun olması yani kullanılabilir bir potansiyel taşıması istenen bir özelliktir. Alanın gerek turistik gerekse rekreasyonel yönden kullanılabilir olması, bireyin peyzaj içinde aktif olarak kendini yenilemesine olanak sağlar (Sertkaya, 2001).

Doğal faktörlerin en önemlilerinden biri yüzey şekilleri yani rölyeftir. Rölyef bir alana form, çizgi ve ölçü kazandırır. Bununla birlikte rölyef, bir yandan iklimi değiştirmesi, diğer yandan peyzajda görsel bölümler ve zengin formlar yaratması açısından da önemlidir. Düz alanların insanlar üzerinde monotonluk hissi yaratmasına karşın, dağlar ve tepeler peyzajı görsel açıdan bölümlere ayırır ve bu alanlar yoğun turistik ve rekreasyonel aktivitelerin görüldüğü alanlardır (Altan, 1976).

İklim ise, doğadaki turistik ve rekreasyonel aktivitelerde etkili olan başka bir doğal faktördür. Çünkü iklim, insanı, toprağı ve bitkiyi şekillendirir. Dolaylı ve dolaysız etkisiyle canlıların özellikle insanın bir yerde yaşama olanaklarını sağlayan önemli bir etkidir (Akman 1999). İklimin insanlar üzerindeki doğrudan etkisi, iklim elemanlarının insan fizyolojisini etkilemesinden kaynaklanır. Bir başka deyişle, güneş ışınları, rüzgar şiddeti, nem ve sıcaklık canlıların sıcaklığının artması yada azalmasına neden olur (Akman, 1999) ki bu durum duyu organlarını etkileyerek, insanda rahatlık veya sıkıntı hissine neden olur ve algıların bu etkileri, bireyin seçtiği aktivite türüne etki eder (Dabir, 1992). Yani birey, iklimin biyoklimatik özelliklerini,

gerçekleştireceği rekreasyonel aktivite veya tatilini geçireceği yer seçiminde bir faktör olarak dikkate alır (Altan, 1976).

Bir alanın, turistik ve rekreasyonel aktivitelere potansiyel oluşturmada etkili olan bir diğer faktör alan kullanımıdır. Bu açıdan önem taşıyan alan kullanımları ise orman su yüzeyleri ve çayırılık alanlardır. Ormanlar, günümüz toplumlarında en etkili peyzaj elemanlarından biridir. Braus (1969), sıcaklığın çok yüksek olduğu bunaltıcı yaz günlerinde, ormanların serin ve hafif nemli havası ile bireyi rahatlattığını ve sahip olduğu yeşilin tonları ile de gözleri ve sinirleri büyük ölçüde dinlendirdiğini belirtmektedir (Sertkaya 2001). Bu alanlar, dinlenmek, çeşitli gezinti yolları ile yürüyüş yapmak, sağlık ve spor gereksinimlerini karşılamak, kamp yapmak gibi turistik ve rekreasyonel aktivitelere olanak sağlarlar.

Orman kıyıları da görsel etki yapan strüktürel bir elemandır ve alana kontrast, form ve çizgisel yönden katkıda bulunur (Albayrak, 1993). Bu alanlar, uzak ve yakın manzarayı seyredilme, gölge ve güneşi aynı anda tercih edebilme, kamp yada piknik yapabilme açısından önemli alanlardır (Altan, 1976).

Su kıyıları da, orman ve orman kıyısı alanlara benzer şekilde turistik ve rekreasyonel açıdan değer taşıyan ve çevreye özellik katan doğal bir değerdir. Su yüzeyleri ve kıyıları bireylerde dinlendirici etki yaratır. Suyun bu özelliği nedeniyle, deniz veya göl kenarlarındaki turistik ve rekreasyonel tesislerdeki geceleme ve ziyaretçi sayısı çok daha fazladır (Altan, 1976). Günümüzde turistik ve rekreasyonel aktivitelerin büyük bir bölümü su kenarlarında gerçekleştirilmekte, insanların çoğu tatillerini deniz ve göl kıyısında geçirmeye çalışmaktadır. Giderek artan bu ilginin nedeni, deniz, göl ve akarsu gibi su yüzeyleri ve kıyılarının her yaş ve her gruptan insana birbirinden farklı ve çeşitli aktivitelere olanak sunmasıdır (Albayrak, 1993).

2.9.2. Sosyal Faktörler

Günümüzde geniş kitleleri içine alan turizm ve rekreasyon hareketleri, ekonomik kalkınmaya olan etkileri nedeniyle tüm ülkeler tarafından rağbet gören sektörler

haline gelmiştir. Bunun sonucu oluşan rekabet ortamında, gerek yerli gerekse yabancı ziyaretçileri cezbetmek amacıyla doğal faktörler yanında sosyo-kültürel faktörlerde önem kazanmıştır (Albayrak, 1993).

Sosyo-kültürel faktörlerden biri olan tarihi eser ve anıtlar, eski medeniyetlerin yaşantısını, kültürünü ve sanatını günümüze taşıyan kalıntılardır. Tarihi anıtların hatırlanması ve tarihte geçen olayların gelecek nesillere aktarılması amacıyla yapılan anıtlar da turizm ve rekreasyona kaynak oluşturması açısından önemlidir (Sezgin 1995). Bir alanın tarihsel geçmişini bize yansıtan tiyatro, saray, camii, han, köprü, çeşme gibi değerli eserler yanında geçmişin izini taşıyan folklor, halk festivalleri, yöresel giysi ve danslar, efsane ve maniler, yöresel el sanatları geçmişten günümüze gelen kültürel kaynaklar olarak, turizm ve rekreasyon potansiyelini etkiler. Tarihi eserler ve anıtlar, eski medeniyetlerin kültürünü, sanatını günümüze taşıyan eserlerdir (Albayrak, 1993).

Alanda, turistik ve rekreasyonel gelişmenin büyük bölümünün o bölge halkı tarafından karşılanması ve kazancın yine o bölge halkına dönmesi, sosyo-ekonomik faktörleri önemli hale getirir. Sosyo-ekonomik faktörler bir alanın kendi olanakları ile turizm ve rekreasyon fonksiyonunu geliştirme kapasitesini gösterir (Altan ,1976).

2.9.3. Turistik Altyapı ve Üstyapı Faktörleri

Alt ve üst yapı faktörleri, turizmin temel fonksiyonları için büyük önem taşır. Alana gelecek olan ziyaretçilerin ulaşımından, her türlü ihtiyacın karşılanmasına kadar olan tüm hizmetlerin yerine getirilmesi için gereklidir. Altyapı tesisleri, turistik aktiviteler için çok önemli olmasına karşılık, kısa süreli rekreasyonel faaliyetler için daha az önemlidir, ancak gereklidir (Altan, 1976).

Bir alanın turistik ve rekreasyonel kullanıma açılmasında altyapı tesisleri önemli bir faktördür. Söz konusu altyapı tesisleri, çevre ve alan içi ulaşım ağı ile alanda gerçekleştirilecek aktivitelere dolaylı etkisi olan tesislerdir. Turizm ile ulaşım bir bütünün ayrılmaz parçalarıdır. Ulaşım ağında meydana gelen gelişmeler, turistik ve

rekreasyonel aktiviteleri olumlu yönde etkiler. Ulaşım imkanı bulunmayan yörelerin turistik ve rekreasyonel yönden değerlendirilmesi mümkün değildir. Ülke veya bölgenin turizm potansiyeli ne kadar yüksek olursa olsun, ulaşım ağı iyi kurulup işletilmezse o ülke veya bölge turizm açısından önem kazanamaz ve gelişemez (Sezgin, 1995).

Turistik üst yapı tesisleri ise bu tür aktivitelere olanak sağlayan ve ona hizmet eden yapı ve tesislerdir. Jacksman (1971)'e göre bu tesisler, alana gelen ziyaretçilerin sayısını, dolayısıyla turistik ve rekreasyonel kapasiteyi artırır (Altan, 1976).

2.9.4. Çevre Faktörleri

Sanayileşme ve endüstrileşme, bir yandan turizm ve rekreasyon hareketlerini artıran bir etken iken, yarattığı olumsuz çevre faktörleri ile turistik ve rekreasyonel aktiviteleri sınırlayan bir faktör olarak karşımıza çıkar. Turizm ve rekreasyona etkili 3 çevre faktörü hava, su ve sestir (Sertkaya, 2001).

Günümüzde gelişmelerin bir sonucu olarak gerek yerleşim, gerekse taşıt araçlarının artması ile her geçen gün atmosfere daha fazla miktarda katı partikül, sıvı madde, gaz, is ve toz karışmaktadır. Smog olarak tanımlanan ve insan yaşama alanlarına zarar verici ve hatta öldürücü etkisi olan bu maddeler, güneş ışınlarının geçmesine engel olur ve özellikle ultraviyole ışınların filtresine engel olur (Altan, 1976). Turizm ve rekreasyon alanlarını kullanan bireylerin, genellikle hava kirliliğinin fazla olduğu büyük kentlerden geldiği düşünülürse geldikleri alanlarda temiz havayı aramaları doğaldır.

Turizm etkinlikleri için oldukça büyük bir öneme sahip olan su yüzeyleri ve kıyıların, bu tür gereksinimlere cevap verebilmesi için her şeyden önce temiz ve rahatsız edici kokulardan arınmış olması gerekir. Bu da içerdiği oksijen oranına bağlıdır. Bunun yanında sağlık için tehlikeli olan organizmalardan da uzak olmalıdır (Sertkaya, 2001).

Turizm etkinliklerine etkili olan faktörlerden bir diğeri de sestir. Ses kirliliği olarak bilinen gürültü son yıllarda insan sağlığını tehdit eden önemli bir unsur haline gelmiştir. İnsanın işitebildiği ses şiddeti 15 dB(A)'nın altındadır. Bunun üzerindeki ses şiddeti, özellikle uyku sırasında elektriksel direncini değiştirerek beyindeki aktivite merkezlerinden Formatio reticularis kanalını etkileyerek fizyolojik reaksiyonların oluşmasına neden olur. Az şiddetli gürültü bile derin ve rahat uykuya engel olur. Genel olarak kentlerde dayanılabilir gürültü şiddeti olarak 55 dB(A), gece 40 dB(A) iken zaman zaman bu sınırın üzerine çıktığı görülmektedir (Altan, 1976).

2.9.5. Turizm Etkinliklerinin Çevre ile İlişkileri

Turizm ile çevre arasında sıkı bir bağ mevcuttur. Bu bağ, turizm ve rekreasyon aktivitelerinin çevre özelliklerine yüksek derecede bağımlı olmasından kaynaklanır (Korça, 1989). Çevre, deniz, göl, akarsu ve kıyıları, ormanları, fauna ve florası ile turizm doğrudan veya dolaylı yoldan yararlandığı en önemli kaynaktır. Bunların yanı sıra, kültür ve sanat varlıkları, tarihi eserler, mimari eserler ve müzeler de turizme kaynak oluşturan çevre değerleridir. Jansen (1993)'e göre çevre değerleri ile turizm arasındaki ilişkileri etkileyen faktörler olarak, sosyal faktörler (kurallar ve politikalar), fiziksel planlama ve tasarım ile turizm imajı, turist ve ev sahibi toplulukların tutum ve davranışlarını kapsayan insan unsuru sayılabilir (Çubuk, 1996).

Turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin etkisi ile meydana gelen olumsuz gelişmelerin boyutu, turizmin gelişmişlik düzeyine ve rekreasyonel faaliyetlerin biçimine göre farklılık göstermektedir. Burada etkili olan faktörlerden bir diğeri de yöreye gelen turist sayısıdır. Çünkü, yörede yaşayan yerel nüfus ne kadar az ve gelen turist sayısı ne kadar fazla ise doğal ve yapa çevrenin değişme olasılığı da o ölçüde fazla olacaktır (Korça, 1989).

Olalı ve Timur (1988)'e göre iyi yönetilmeyen ve yönlendirilmeyen turizm hareketleri sonucunda;

- Doğal çevrenin tahribi
- Görsel kalitenin bozulması
- Hava, su ve toprak kirlenmesi,
- Kamu sağlığının bozulması

gibi olumsuz etkiler görülmektedir. Yüksek çevre kalitesinin turizm ve rekreasyonu destekleyici bir etmen olduğu unutulmamalıdır (Sertkaya, 2001).

Genel olarak, doğa ve turizm hareketleri birbirine zıt olgulardır. Kuramsal olarak doğa ile turizm arasında 3 farklı ilişkiden söz edilebilir (Güleç, 1998).

- Uyuşmazlık ve zıtlık: Turizm faaliyetlerinin doğaya ve doğal kaynaklara zararlı olabileceği düşünüldüğünde doğa koruma ile turizm arasında bir zıtlık ve uyuşmazlık durumundan söz edilebilir.
- Bir arada varolma: Turizm ile doğa arasında çok az bir ilişkinin olması durumudur. Ancak, bu durum turizmin gelişmesi ile değişir. Böyle olunca doğa turizm ve doğa koruma arasındaki bu yönde bir ilişki, çoğunlukla uyuşmazlığa az bir olasılıkla da birbirinin yararına olan ortak bir yaşama doğru yönelmektedir.
- Ortak yaşama: Turizm ile doğanın karşılıklı olarak birbirinden yararlandıkları bir ilişki şeklidir. Bu ilişkide doğa, özgün değerlerini koruyabilmekte hatta uygun koşullara doğru gelişebilmektedir. Bu durum çok sayıda bireyin doğadan ve doğal değerlerden rekreasyonel, estetik, bilimsel ve eğitsel yönden yararlanabilmelerine imkan sağlayabilecektir.

Topuzlu (1991)'in ifade ettiğine göre turizm ile çevre arasındaki ilişkinin ortak yaşamsal olduğu, turizm ve rekreasyonunun varolması için çevrenin yaşaması gerekliliği unutulmamalıdır (Albayrak, 1993).

Turizme açılan doğal alanlarda, kullanımla birlikte ortaya çıkan olumsuz etkilerin yanında olumlu etkilerde olabilmektedir. Turizm sektörünün ekonomik getirisinin, sanayi ve hizmet sektörleri yanında çok daha fazla olması, turizm etkinliklerini

artırması ve oluşan talebin değerlendirilmesi gereğini beraberinde getirmiştir. Artan turistik talebin, doğal ve bozulmamış alanlara yönelmesiyle, bu alanların eskisine nazaran çok daha iyi korunması, estetik olarak iyileştirmelerin yapılması gibi fiziksel önlemlerin alınması sağlanmıştır (Kolcu, 1993).

Bu olumlu etkilerin yanında, olumsuz etkileri de olmaktadır. Çizelge 2.9.5.1. Turizmin doğal çevreler üzerine etkisi özetlenmeye çalışılmıştır (Sertkaya,2001).

Çizelge 2.9.5.1. Turizmin doğal çevreye etkileri (Sertkaya, 2001'den)

ETKİLER	POTANSİYEL SONUÇ
Bitki Örtüsü ve Fauna Üzerindeki Değişimler	Bitki örtüsü ve hayvan cinslerinin üreme düzenlerinin bozulması,
	Av turizmi ile hayvan cinslerinin bilinçsiz ve kontrolsüz yok edilmesi,
	Turistik işlevlerin yer aldığı mekanlarda, yörenin bitki örtüsünden farklı türlerin kullanılmasıyla zamanla yerel bitki örtüsünde olan değişme,
	Doğal ortamların aşırı kullanımına bağlı olarak yaşamsal rezervlerin azalması (su, kömür vb.)
	Yeşil alanların insanlar veya araçlar tarafından çiğnenerek zarar görmesi,
	Ağaçların kesilmesi,
	Turistik tesis ve binalar yapmak için yeşil alanların katledilmesi,

Çizelge 2.9.5.1. devam

Kirlilik	Atık suların, petrol, deterjan gibi zehirli atıkların boşaltılması sonucu su kaynaklarının kirlenmesi,
	Otomobil eksozlarında, ısınma ve aydınlatma amacıyla katı ve sıvı yakıtların yakılmasından kaynaklanan hava kirliliği,
	Turist aktivitelerinden ve turist gruplarının taşımacılığında kaynaklanan gürültü kirliliği,
Erozyon	Turistlerin aktiviteleri artırmak amacıyla düzlük veya hafif rölyefli açık alanların elde edilmesi nedeniyle doğal alanlardaki formasyonun bozulması sonucu oluşan toprak erozyonu,
	Doğal alanlardaki jeolojik yapının tahribi ve nehir yataklarının değiştirilmesi,
Doğal Kaynaklar	Yer altı ve yer üstü su kaynaklarının tüketilmesi,
	Turistik işlemlere enerji üretilmesi amacıyla fosil yakıtların yakılarak tüketilmesi,
	Doğal alanlardaki turistik faaliyetlerin yangın riskini artırması,
	Biyolojik kaynakların tüketilmesi (aşırı balık avlanması vb.),
Görsel Etkiler	Otopark, mimari yapılar, teleferik gibi turistik faaliyetlerin kolaylıkla yapılabilmesini sağlamak amacıyla üstyapılar,
	Çöpler/döküntüler.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Bu Araştırmanın ana materyalini Eğirdir Gölü ve yakın çevresi oluşturmaktadır. Araştırma alanı olarak Eğirdir Gölü'nün Eğirdir ilçesi idari sınırları içinde kalan bölümü ile Kovada Gölü ve yakın çevresi değerlendirilmiştir. Bu sınır içinde kalan çalışma alanı yaklaşık 1000 km²'lik bir alan kaplamaktadır.

Çalışmada, Eğirdir Yöresinde turizm ve rekreasyon potansiyelinin saptanmasında etkili olan faktörler araştırılmış ve bu amaçla birçok kaynaktan yararlanılmıştır.

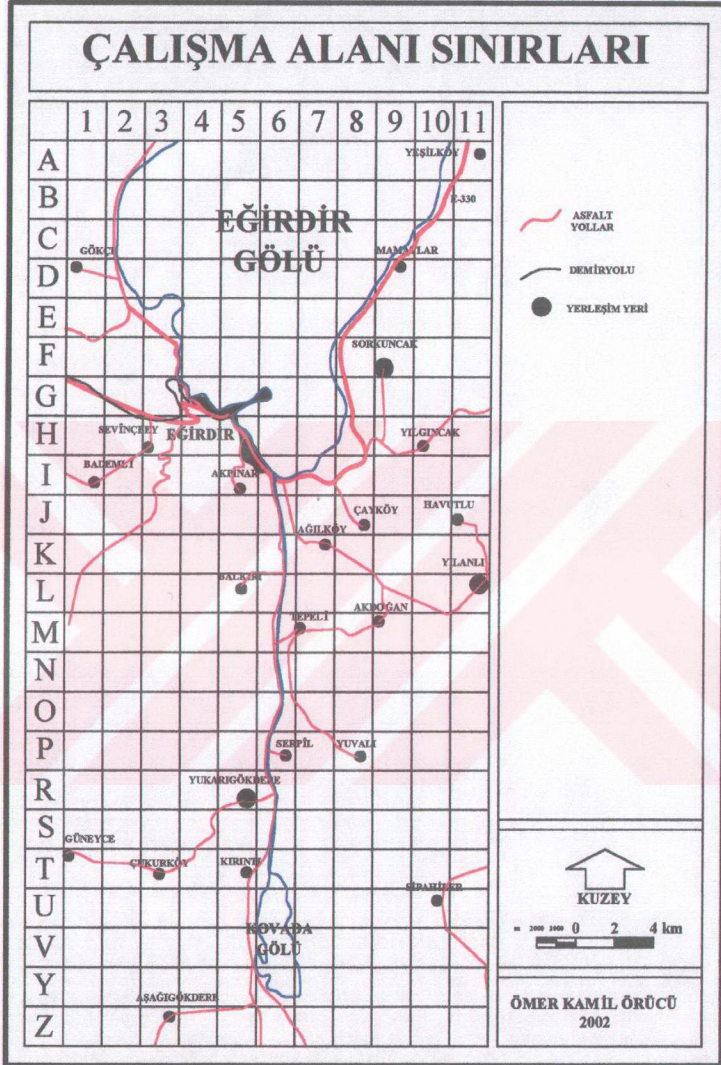
Yöreye ait doğal ve sosyo-kültürel özelliklere ilişkin bilgiler toplanmış, çalışma alanını çeşitli yönleriyle tanımlayan 1/25.000 ve 1/100.000 ölçekli topoğrafik haritalardan, toprak haritalarından, orman amenajman planlarından ve jeolojik haritalardan faydalanılmıştır. Bu haritalar AutoCAD 2000 ortamına aktarılmış ve analizler yapılmıştır (Şekil 3.1.1.).

Çalışma alanında, rekreasyonel ve turistik kullanım ve eğilimleri belirlemek ve yöntemde kullanılacak katsayıları elde etmek üzere yöre halkına, ziyaretçilere ve yabancı turistlere yüz yüze yapılan anketlerden yararlanılmış ve bu anketler bilgisayar ortamında, MS Excel yazılımı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Yöreye ait verilerin toplanabilmesi ve gözlemlerin yapılabilmesi amacıyla, alana çok sayıda ziyaret yapılmış, bu ziyaretler sırasında yerel kurumlar, yöre halkı ve ziyaretçilerle görüşmeler yapılmış, notlar tutulmuş ve çok sayıda fotoğraf çekilmiştir.

Tüm çalışma süresince Yüksek Öğretim, Bilkent ve SDÜ kütüphaneleri ile internet arama motorlarından faydalanılmıştır.

Şekil 3.1.1. Çalışma alanı sınırları

3.1.1. Çalışma Alanının Doğal Özellikleri

3.1.1.1. Coğrafi Konum

Eğirdir ilçesi $37^{\circ} 50' 41'' - 38^{\circ} 16' 55''$ kuzey enlemleri, $30^{\circ} 57' 43'' - 30^{\circ} 44' 39''$ doğu boylam dereceleri arasında bulunmaktadır. Güneybatı Anadolu'da Göller Bölgesi yöresinde 1414 km^2 'lik alan üzerinde; Türkiye'nin dördüncü büyük gölü olan Eğirdir Gölü'nün doğudan batıya uzanan kıyılarında ve Sivri Dağı'nın göle doğru uzanan doğu yamaçlarında, deniz seviyesinden 945 m yükseklikte kurulmuştur.

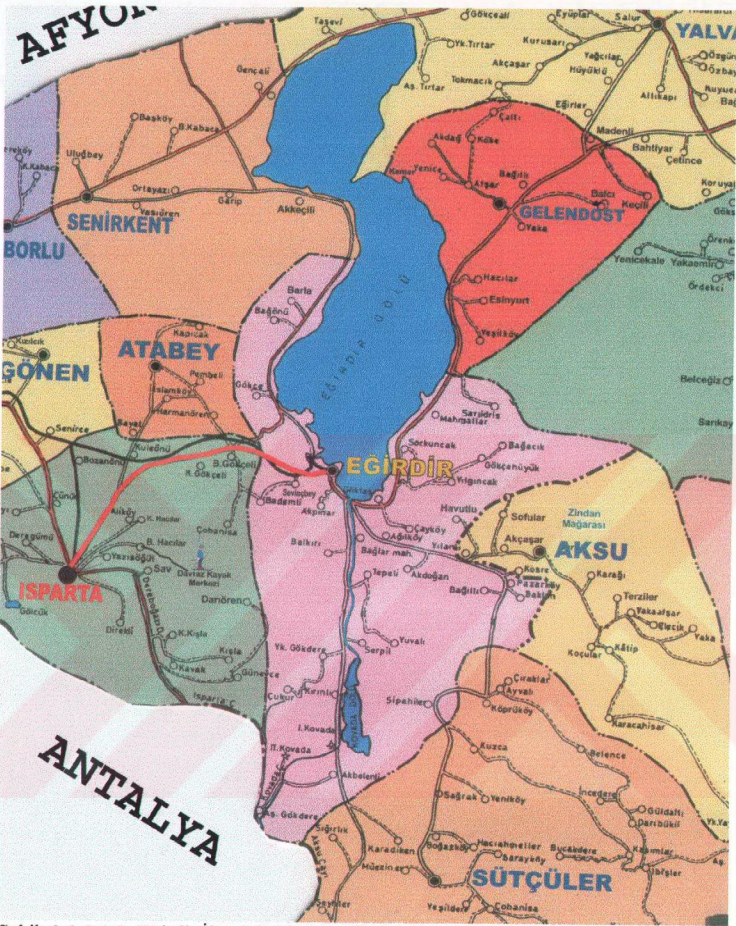

Şekil 3.1.1.1.1. Eğirdir İlçesinin Türkiye haritasındaki yeri

Isparta il sınırları içerisinde olan ilçe kuzeyden Yalvaç ve Gelendost ilçeleri, doğudan Şarkikaraağaç ve Aksu ilçeleri, güneyden Sütçüler ilçesi, güneybatıdan Burdur ili, batıdan Isparta merkez ve Atabey ilçeleri ile kuzeybatıdan Senirkent ilçesiyle komşudur (Şekil 3.1.1.1.2).

Günümüzde şehirleşme, özellikle doğudan batıya Eğirdir Gölü'nün eşsiz koyları ve plajlarını kapsayan 19 km 'lik bir kıyı bandı üzerinde yoğunlaşmıştır. 2000 yılı nüfus sayımına göre ilçe merkezin 16.905 köyleriyle beraber genel nüfusu 40.996'dır.

Şekil: 3.1.1.1.2. Egirdir İlçesinin idari sınırları ve komşuları

3.1.1.2. Topoğrafya

Egirdir İlçesinin üzerinde bulunduğu plato; bayırları, dağları, dalgalı arazileri, birkaç dar alüvyial düzlüğü ve gölü ile parçalı bir görünüm sergilemektedir.

Eğirdir ilçesinin en önemli platosu Barla Platosu olup, ilçenin etrafı hemen hemen dağlarla çevrilmiş durumdadır. Kuzeybatıda Barla Dağı (2799 m.), batıda Davraz Dağı (2635 m.), doğuda ise bu kesimi kuzey – güney doğrultusunda kesen Dedegöl Dağı (2992 m.)yer almaktadır (Saraçoğlu, 1962).

Eğirdir Gölü'nün büyük bir bölümü ile Kovada Gölü'nün tümü ilçe sınırları içerisinde yer almaktadır. Eğirdir Gölü, doğuda Taşeli Dağları ile batıda Tekeli Dağlarının uzantıları arasında bir keşişme noktası oluşturur. Ancak göl bu dağların doğrultusunda değil, kuzey-güney doğrultuda uzanmıştır. Göl kıyıları genellikle diktir. Yalnız dar bir alan bulunan Gelendost ovası sahilleri ile batıda Bedre tarafında küçük bir bölüm hariç, gölün Hoyran kısmında dağ etekleri dik ise de, Uluborlu Ovası ve Hoyran sahilleri sığdır ve üç ova gölde geniş bataklıklar ile son bulur (Saraçoğlu, 1962). Ovalar gittikçe genişleyerek Eğirdir Gölü'ne dökülen derelerin vadi tabanlarında toplanmıştır (Şekil 3.1.1.2.1.).

3.1.1.3. Jeoloji

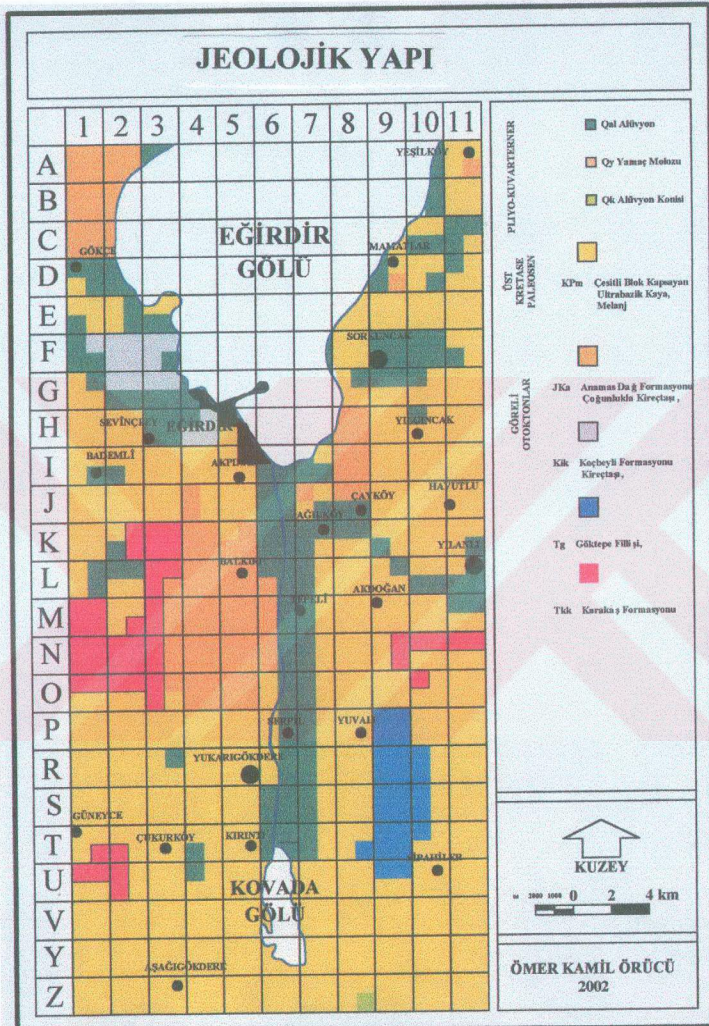
Çalışma alanının genelinde, topraklar 3. Jeolojik zamanda Alp tektonik hareketleri sonucunda oluşmuş ve beyaz tebeşir kalkerden meydana gelmiştir.

Şekil 3.1.1.3.1'de arazinin jeolojik yapısı görülmektedir. Eğirdir Gölü ve çevresinde rastlanan kayaç türleri jeolojik olarak en yaşlıdan gence doğru sıralanacak olursa, en altta Eğirdir formasyonu yer alır. Eğirdir formasyonu, Paleozik yaşlı olup siyahımsı gri renkli kireçtaşları ve karbonat çimentolu kongloemeralardan meydana gelmektedir. Bu formasyon üzerinde Akpınar kireçtaşları vardır. Akpınar kireçtaşları, mesozoik yaşlı olup, orta kalın tabakalı ayrışma yüzeyi koyu gri renkli, bol kırıntılıdır. Daha üst seviyelerde de Isparta-Çay formasyonu yüzeyleme vermektedir. Anılan formasyon ise Senozoik yaşlı olup, içinde değişik boyutta blok bulunduran kumtaşı, çamurtaşı, radolarit ve örtü karışımından ibarettir. Arazinin morfolojik olarak yüksek dağ silsilelerinin eteklerinde yamaç molozları dikkat çekmektedir (Saraçoğlu, 1962).

Şekil 3.1.1.2.1. Çalışma alanının topoğrafik yapısı

Şekil 3.1.1.3.1. Çalışma alanının jeolojik yapısı

Söz konusu yamaç molozları ise kuvarterner yaşlı olup, dik yamaçların eteklerinde daha yaşlı kaya birimlerinin ayrışma ürünü ve döküntülerinden değişik boyutta, gevşek çakıl, kum, silt ve kil karışımından ibarettir (Saraçoğlu, 1962).

3.1.1.4. Toprak

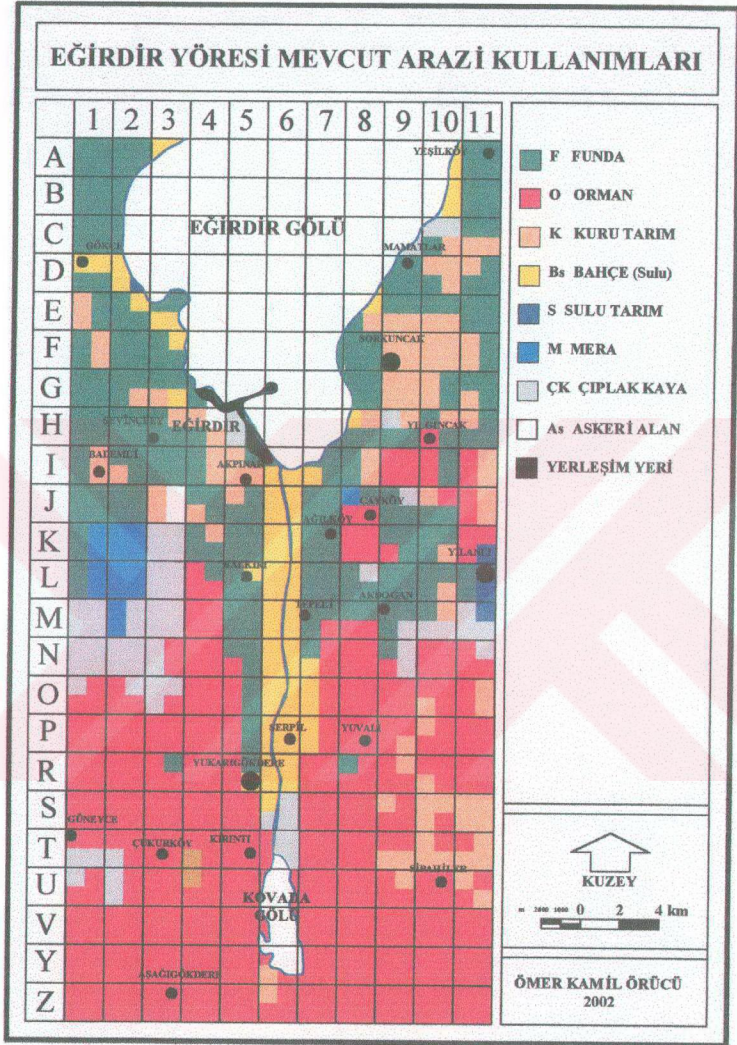
Çalışma alanının genelinde 43,357 Ha'lık kırmızı kahverengi orman toprakları kaplamaktadır. Büyük toprak gruplarından kireçsiz kahverengi orman toprakları 37,059 Ha., kahverengi orman toprakları ise 25,594 Ha'lık alan kaplamaktadır. 246 Ha.'lık alüvyial toprak alanları ise Eğirdir Gölü ile Kovada Gölü arasında Kovada Kanalı boyunca görülmektedir. Organik madde bakımından zengin olan bu topraklar her türlü kültür bitkisinin yetiştirilmesine elverişli üretken topraklardır (Anonim, 1994).

Eğirdir İlçesinde kuru tarım alanı 55.778 Ha. genişliğinde olup, ilçe genelinin %31.3'ünü kapsamaktadır. Sulu tarım alanı 3.364 Ha., bağ bahçe alanı 5.328 Ha., çayır-mera 3.434 hektar orman funda alanı 84.827 Ha.'dır. Şekil 3.1.1.4.1'de çalışma alanında alan kullanımları görülmektedir (Anonim, 1994). Şekil 3.1.1.4.2'de ise çalışma alanının arazi sınıfları verilmiş bulunmaktadır.

3.1.1.5. Hidrojeolojik yapı

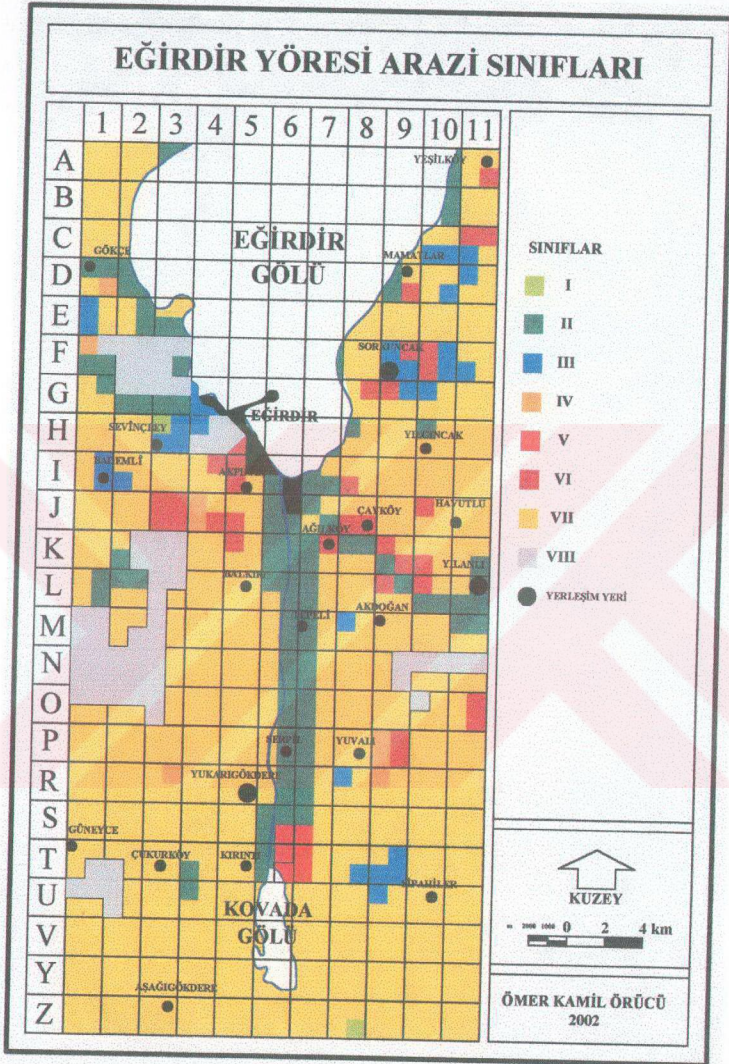
Bu başlık altında, çalışma alanındaki akarsular ve özellikle Eğirdir ve Kovada gölünün hidrojeolojik özellikleri belirtilmeye çalışılmıştır.

Akarsular: Çalışma alanının içerisinde önemli akarsu olmayıp, bunlardan en önemlisi göle yakın kesimi kanala alınan, Çayköy-Aksu Hidroelektrik Santrali'nin kuyruk suyunu da alan Kapız ve Güneyce derelerinin oluşturduğu Güneyce Deresi'dir. Diğer akarsular, sağanak yağışları boşaltan mevsimsel ve kuru derelerdir (Oğlakçı, 1991).

Şekil 3.1.1.4.1. Çalışma alanında mevcut arazi kullanımı

Şekil 3.1.1.4.2. Çalışma alanı arazi sınıfları

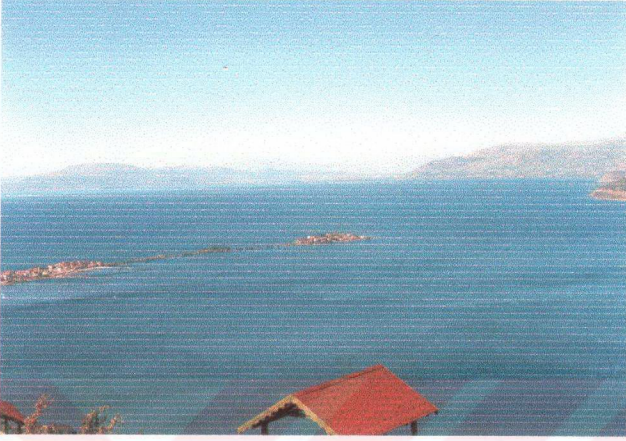
Eğirdir Gölü: Eğirdir ilçesinin kuzeyinde kuzey-güney doğrultusunda uzanan tektonik menşeli bir göldür. Orta kısmında doğu-batı doğrultusunda bir daralma gösteren göl iki kısma ayrılmaktadır. Kuzeyde kalan daha küçük kısmına Hoyran Gölü, güneyde kalan büyük kısmına da Eğirdir Gölü denmektedir. Gölü ikiye ayıran Hoyran Boğazı'nın genişliği 3 km. dir. Gölün kuzey-güney doğrultusundaki uzunluğu ise 50 km. olup, kıyıları genellikle dik bir meyille inmektedir (Arık, 1992).

Gölün güneyinde Eğirdir ilçesinin üzerine yerleştiği yarımadanın bir uzantısı olan iki ada vardır ve bu adalar bir yolla şehre bağlanmıştır. Canada ve Yeşilada bahçelik meskundur. Eğirdir İlçesinin bir mahallesini teşkil eder. Hoyran Gölünün batısından Gelendost Ovası yer alır. Gölün bu kıyıları sığ ve sazlarla kaplıdır. Hoyran Gölünün kuzeybatı ucunda, Yalvaç yönünden gelen Akçay'ın ağzında da geniş bir sazlık yer alır. Bu sığ yerlerde saz, kamış, kındıra ve diğer su üstü bitki türleriyle su içi bitkilerine bolca rastlanır. Eğirdir Gölünün derinliği 7-12 m. arasında değişir, en derin yeri Barla kasabası önlerinde ve 15 m.'dir (Arık, 1992).

Gölü çevreden inen küçük çaylar ve dereler besler, bunların belli başlıları Uluborlu yönünden gelen Popa çayı, Hoyran ovasından inen Değirmen çayı ve Yalvaç'tan gelen Akçay'dır. Bu çayların hepsinde yaz aylarında su kalmaz, geçtikleri yerlerde bahçe ve tarla sulamada kullanılırlar. Bu gölü besleyen aslında kaynak sularıdır. Kuzeyindeki Karamuk Gölü sularını boşaltan düden, Hoyran Gölü'nün kuzeyinde Tırtar altında çıkar ve göle karışır. Batısında Gençali köyü'nün altından çıkan Kanlıpalamut Pınarı ve daha güneyden çıkan Karaotavlağı pınarı ile Havutlu Pınar, gölü besleyen belli başlı pınarlardır. Göl esas itibarıyla, sayısı bugüne kadar tespit edilebilen 181 adet kaynak suyu ile beslenmektedir. Bu özelliklerinin yanı sıra, sulama ve enerji üretimi bakımından da önem taşımaktadır (Arık, 1992).

Gölden çevredeki tarım alanlarının sulanmasında yararlanıldığı gibi, bir regülatör ve kanalla Kovada-1 ve 2 hidroelektrik santrallerinin su ihtiyacı da karşılanmaktadır. 1994 yılı sonlarında tamamlanan tesislerle Isparta'nın içme suyu ihtiyacının bir bölümü de Eğirdir Gölü'nden sağlanmaktadır (Şekil 3.1.1.5.1).

Şekil .3.1.1.5.1. Eğirdir Gölü (Orijinal, 2002)

Kovada Gölü : Eğirdir ilçesinde bulunan bir başka göl Kovada Gölü'dür. Koordinatları $37^{\circ} 40'$ K – $30^{\circ} 52'$ D rakımı 908 m dir. Eğirdir gölünün 8 km güneyindedir. 900 Ha alan kaplar. Eğirdir Gölü'nün güneyinde kuzey-güney doğrultusunda yer alan tektonik bir göldür.

Kovada Gölü etrafını çevreleyen ormanlar ve doğal yapısının güzelliği ile önem kazanmış; göl ve çevresi (6.534 Ha.) Bakanlar Kurulu kararıyla 1970 yılında Milli Park ilân edilmiştir. Kovada Gölü, Eğirdir Gölü'nden gelen bir kanalla beslenir ve fazla sular yine gölden alınarak Kovada Hidroelektrik Santrallerine gönderilirdi. Kovada Gölü'ne kanalla giren su bir baypas kanalıyla alınarak doğrudan hidroelektrik santrali kanalına verilmiştir. Bu sebeple göle su girdisi azalınca göl seviyesi düşmüştür. Ayrıca gölün güney kısmındaki taban düdenlerinden de çok su kaçakları vardır. Su kaçıran düdenler 1978-1980 yıllarında D.S.İ ve Isparta Orman Bölge Müdürlüğü Milli Parklar ve Yaban Hayatı Koruma Başmühendisliği tarafından yapılan çalışmalar ile müştereken kapatılmıştır (Arı, 1993).

Şekil 3.1.1.5.2. Kovada Gölü (Orijinal, 2001).

3.1.1.6. Flora (Bitki Örtüsü)

Araştırma alanına ait bitki örtüsü grubu içinde daha çok ormanlık alanlar geniş yer tutmaktadır. Araştırma alanı içerisinde orman ağaçları olan Kızılcım (*Pinus brutia* Ten.), Anadolu Karaçamı (*Pinus nigra* Arnold. Subsp. *Pallasiana* (Lamb.) Halmooe), Toros Gökarnı (*Abies cilicica* Carr.) ve Toros Sediri (*Cedrus libani* A.Rich.) türleri yaygındır.

Eğirdir Gölü ve çevresindeki en zengin doğal bitki örtüsüne sahip alan olarak Eğirdir'in güney bölgesi gösterilebilir. Çünkü bu bölgede Kovada Milli Parkı ile Kasnak Tabiatı Koruma alanı yer almaktadır.

Eğirdir'e 15 km uzaklıkta yaklaşık 9 ha'lık Kasnak Meşesi ormanının 1981 yılında biyogenetik rezerv ilan edilmesine Türkiye'de endemik bir tür olan Kasnak Meşesi

(*Quercus vulcanica* Boiss. Et Heldr.) ağaçlarının oluşturduğu ormanlık alan neden olmuştur (Ari, 1993).

Şekil 3.1.1.6.1. Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı (Orijinal, 2002)

Yalnız Eğirdir’de değil, ülkemiz ve yabancı ülkelerde de ünlenen Kasnak Meşesi Eğirdir’in batısında denizden 1400-1600 m yükseklikte yetişmektedir. $37^{\circ} 37' 29''$ Kuzey enlemi $30^{\circ} 37' 22''$ ve $30^{\circ} 32' 30''$ Doğu boylam dereceleri arasında, yer alan Kasnak ormanının ana bitkisi Kasnak Meşesi Akmeşe grubundan olup, kışın yaprağını dökmekte, ortalama 25-30 m boy ve 1.50 m’ye kadar çap yapabilen uzun ömürlü, düzgün gövde yapabilen bir orman ağacıdır. Yaprakları önce tüylü, daha sonra tüsüz, uzunluğu 9-15 cm, genişliği 6-8 cm parlak, koyu yeşil olup derin loplu yaprak sapı 2 cm kadardır (Şekil 3.1.1.6.1) (Yaltırık, 1998).

Kasnak ormanında kasnak meşesinden başka çok sayıda odunsu takson yetişmektedir. Kasnak ormanında doğal olarak yetişen odunsu taksonlar Ek 4’te verilmiştir.

Çalışma alanında flora açısından zengin olan bir diğer önemli alan Kovada Gölü Milli Parkı’dır. Eğirdir ilçe merkezine 25 km. uzaklıktaki Kovada Gölü ve çevresinin

“Milli Park” olarak ilan edilmesine; yüksek vasıflı rekreasyonel kullanıma olanak tanıyan, doğal kaynakları yani gölü, özellikle çok çeşitli bitki topluluklarının yer aldığı ormanlık alanları ve dolayısıyla da buraların barındırdığı çok sayıdaki yabancı hayvan toplulukları ile av hayvanları etkili olmuştur.

Kovada Gölü ve çevresine ait odunsu taksonlar Ek 5’te verilmiştir.

Eğirdir Gölü’nün kıyı kesimi bölgenin jeolojisine bağlı olarak değişiklik gösterir. Gölün kuzey ve kuzeybatısı kumlu ve erozyona uğramış bir yapıya sahiptir. Bu nedenle kuzey bölgesinde makroflora ve fauna bakımından oldukça zengin olmasına karşılık, gölün güneyi kayalık ve bataklık olmayan bir yapıya sahip olduğundan makroflora ve fauna açısından fakirdir. Gölün rüzgara açık olan güney kısmında köklü vejetasyon ve dolayısıyla fauna seyrekdir (Arık, 1992).

Eğirdir Gölü’nün batı kıyıları ile Gelendost mevkiî sazlık ve kamışlık olup, diğer kısımlarda bu bitkilere seyrek olarak rastlanır (Arık, 1992).

Göl suyu sıcaklığı, avlanma sahalarındaki bitkilerin dağılışı üzerinde ve daha sığ suların varlığı gölün kuzey kısmında (Hoyran’da) yumurtlama periyodunun gölün güney kısmından birkaç hafta daha önce başlamasına neden olurlar. Gölün sığ yapısı avlanma sahalarında üreme periyodunun Mayıs-Temmuz ayında olmasına yol açar (Arık, 1992).

3.1.1.7. Fauna

Araştırma alanı özellikle Kasnak Ormanı ile Kovada Gölü ve çevresi değişik hayvan türleri barındırmaktadır. Bu alanlardaki memeliler arasında; Yaban Domuzu (*Sus scorofa*), Sansar (*Mustela foina*), Porsuk (*Meles meles L.*), Tilki (*Vulpes vulpes L.*), Kurt (*Canis lupus L.*), Ağaç sincabı (*Sciurus sp. L.*), Tavşan (*Lepus europaeus L.*), sürüngenler arasında Yılan (*Elaphe longissime L.*), Adi kertenkele (*Lacerta vivipara L.*), Kaplumbağa (*Caretta caretta L.*), av kuşları arasında ise Keklik (*Alectoris graeca L.*), Çulluk (*Scolopax rustical L.*), Kara karga (*Corvus corax L.*), Saksağan

(*Pica pica* L.), Sülün (*Phasianus colchicus* L.), Bildircin (*Coturnix coturnix* L.), Yabani Ördek (*Melanitta fusca* L.), Ağaçkakan (*Dendrocopos sp.* L.) sayılabilir. Karaca (*Capreolus capreolus* L.), Ayı (*Ursus arctos* L.), Dağ Keçisi (*Capra aegagrus* L.), Pars (*Panthera pardus tulliana* L.) ve Alageyik (*Dama dama* L.) ise bugün nesli tükenmiş memeli hayvan türleridir (Arı, 1993).

Eğirdir Gölü Faunası :1950’li yıllarda gölde yapılan araştırmada Eğirdir Gölünde 10 balık türü tespit edilmiştir. Bunların bellibaşlıları; Sazan, Siraz, Çiçek, Eğrez, Taşbalığı’dır. 1955 yılında göle 10.000 adet Sudak Balığı yavrusu bırakılmış, kısa zamanda gelişen ve etobur olan bu tür diğer 7 türü ortadan kaldırmış bulunmaktadır. Halen gölde sadece Sazan, Siraz, Eğrez ve Sudak balığı bulunmaktadır. Gölde bol miktarda Kerevit bulunur ve avlanır. Eğirdir Gölü’nün en önemli problemlerinden biri de Kerevitlere arız olan ve Kerevit vebası olarak bilinen salgın bir hastalıktır. Bu hastalık Kerevit popülasyonunu yok etmiştir. Hastalık kaçak avlanmalardan, diğer yörelerden gelen balıkçıların yaptığı usulsüz avlanmalardan ötürü buraya geldiği ve yayıldığı sanılmaktadır (Arı, 1993).

Göl ornitolojik açıdan; Kuzey kısmında yer alan sığ olan Hoyran Gölü, geniş sazlıkları ile su kuşları için önemli bir kuluçka ve beslenme ortamı yaratmaktadır. Güneyde yer alan Eğirdir Gölü ise derin oluşu, kıyıların dik ve sazlık alanların kıyıda az miktarda ve dar şeritler halinde bulunması bakımından su kuşları için elverişsizdir. Hoyran Gölü uluslar arası kriterlere göre birinci sınıf sulak alandır. Kuluçkaya yatan türler: Tepeli Batağan, Küçük Batağan, Karabatak, Küçük Karabatak, Külrenge Balıkçıl, Küçük Ak Balıkçıl, Angıt, Fiyo, Bozördek, Sakarca Kazı, Bozkaz, Yeşilbaş, Sakarmeke, Benekli Yelve, Uzunbacak, Bıyıklı Sumru ve Saz Delicesi. Kışlayan ve konaklayan türler: Tepeli Batağan, Karaboyunlu Batağan, Küçük Batağan, Karabatak, Küçük Karabatak, Tepeli Kutan, Külrenge Balıkçıl, Flamingo, Kuğu, Sakarca Kazı, Bozkaz, Angıt, Fiyo, Bozördek, Çamurcun, Yeşilbaş, Kılördek, Kepçel, Macar Ördeği, Boz Dalağan, Tepeli Dalağan, Saz Tavuğu, Sakarmeke, Kızkuşu, Suçulluğu, Küçük Martı, Gümüş Martı, Karabaş Martı. Eğirdir Gölü’nde su kuşları popülasyonu 15.000-40.000 arasındadır (Yarar ve Margin, 1997).

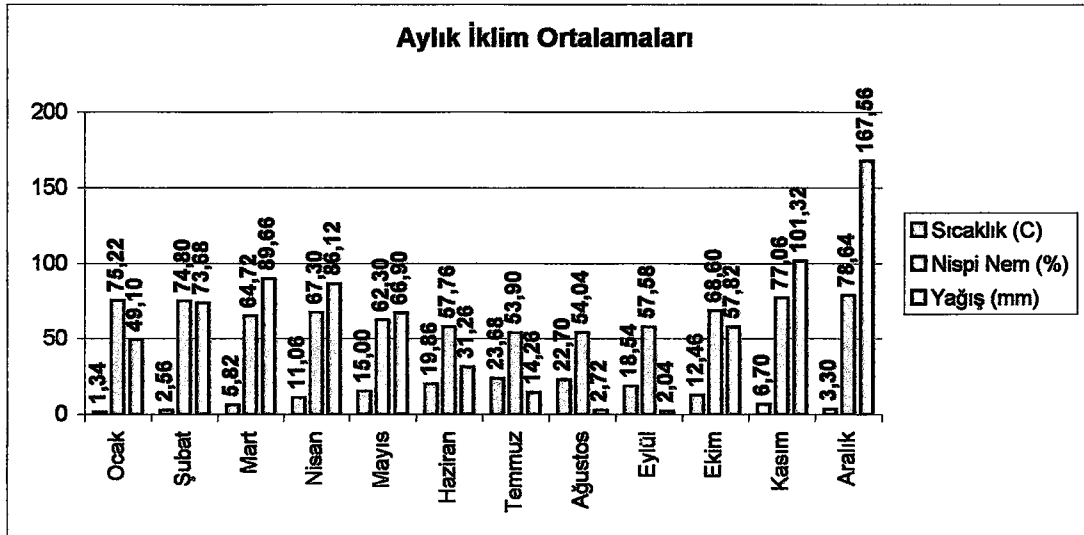
3.1.1.8. İklim

Eğirdir ilçesinin deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 918 metredir. İlçe, iklim bakımından Akdeniz ve İç Anadolu iklimleri arasında bir geçiş alanında yer almaktadır. Bu iklim tipine bağlı olarak, ilçede ne Akdeniz'in yağışlı, ne de İç Anadolu'nun kurak iklimi söz konusudur. Kışın kuzeyden poyraz, güneyden ise lodos rüzgarları hakimdir. Yıllık sıcaklık ortalaması 13.9°C en sıcak ay ortalaması Temmuz ayında 23.68 °C, en soğuk ay ortalaması Ocak ayında 1,34°C dir. Yıllık yağış ortalaması ise 705 milimetre civarındadır (Anonim, 2002a).

Eğirdir ilçesine ait (1990-2000) iklim ortalamaları Şekil 3.1.1.8'de görülmektedir.

Yarımada olarak Eğirdir Gölü'ne burun halinde uzanan Eğirdir ilçesi; güney ve kuzey rüzgarlarına açık olup, poyraz estiği zaman güney, lodos estiği zaman da kuzey sahil sakin olmaktadır.

Eğirdir İlçesi 1996-2000 periyoduna ait etkin rüzgar yönleri Çizelge 3.1.1.8.1'de verilmiştir. 5 yıllık değerler değerlendirildiğinde görüleceği gibi, genellikle yaz aylarında kuzeyden, kış aylarında güneyden esen rüzgarların etkili olduğu görülmektedir.

Şekil 3.1.1.8.1. Eğirdir İlçesi aylık iklim ortalamaları (1990-2000)

Çizelge 3.1.1.8.1 Eğirdir İlçesi etkin rüzgar yönleri (1996-2000)

Ay	1996	1997	1998	1999	2000
Ocak	S	S	N	N	NNE
Şubat	S	S	N	NNW	S
Mart	S	S	S	NNW	S
Nisan	S	S	S	S	S
Mayıs	S	S	S	N	S
Haziran	N	S	S	NNW	N
Temmuz	N	N	N	NNW	S
Ağustos	N	N	S	NNW	N
Eylül	N	N	N	NNE	N
Ekim	N	N	SSE	SSE	S
Kasım	S	S	SSE	SSE	S
Aralık	N	S	NNW	S	N

3.1.2.Çalışma Alanının Sosyo-Kültürel Özellikleri

3.1.2.1. Yörenin Tarihi Geçmişi

Eğirdir ve çevresinin Arzava Krallığı (M.Ö. 2000-1200) döneminden beri meskun olduğu buluntulardan ve kayıtlardan anlaşılmaktadır. Eğirdir Gölü güney ucu merkez olmak üzere Burdur Gölü'ne kadar olan bölgeye, İlkçağda Askania adı verildiği sanılmaktadır. Eğirdir Gölü'nün güney ucu kıyıları kuşkusuz bölgedeki ilk kentçiklerden birinin ya da birkaçının yeri idi. Bu yöreye Luwi uygarlığı çağında Askawana, yani "Ada Ülkesi " adı verilmiştir (Yiğitbaşı, 1972).

Yöre, Arzava Krallığından sonra M. Ö. 1200 yıllarında Friglerin egemenliğine girdi. Daha sonra M. Ö. 687-547 yılları arasında Lidyalılar tarafından işgal edildi. Eğirdir kentinin, Lidya'nın son hükümdarı Kroisos (B.Ö.560-547) tarafından kurulduğu ve ilk adının da "Krozos" olduğu sanılmaktadır. Şehrin iç kalesi de Lidyalılar tarafından inşa edilmiştir (Yiğitbaşı, 1972).

Eğirdir, M. Ö. 540 yılında Pers İmparatorluğu tarafından zapt edilmiş, yaklaşık 200 sene adı geçen imparatorluğun egemenliğinde kalmış, daha sonra Seleukos egemenliği altına girmiştir. Yöre, Seleukoslar tarafından M.Ö. 188 yılında Apamea (Dinar) antlaşmasıyla Romalılara bırakılmıştır. Roma döneminde "Prostanna" adıyla anıldığı görülmektedir. Prostanna, bugünkü şehrin güneybatı kısmında, Camili Yaylada yer alıyordu. Kent, Ptolemaios'da, Orta Pisidia'da Hierocles'te, Timbriada (Mirahor) ile Konane (Gönen) arasında gösterilmektedir (Yiğitbaşı, 1972).

Prostanna'nın M.Ö. 1, yüzyıldan itibaren görülmeye başlayan ve M.S. 214 'e kadar basıldığı bilinen sikkelerinde ,bugün Eğirdir Sivrisi olarak bilinen "Viarus" dağının kabartması yer alıyordu. Prostanna ile ilgili en eski belge , Asia eyaletlerinden bir Quaestor Proprætor şerefine dikilen ve M.Ö. 113 yılına tarihlenen bir kitabedir. Roma dönemine ait olan ve Eğirdir'in Bedre Köyü yakınında bulunan bir sınır taşı da Parlais ile Prostanna arasındaki sınırı belirlemektedir. Prostanna , Limnai (Hoyran) ile birlikte Hristiyanlığın önemli merkezleriydi. 381 yılından sonra her iki piskoposluk birleştirilmiştir. Eğirdir ve çevresinde 395'te Bizans'ın egemenliğine girmesinden sonra şehrin orta çağda " Akroterion " şeklinde isimlendirildiği görülmektedir. Akroterion, Hellen dilinde herhangi bir nesnenin en uçtaki ya da en üstteki bölümünü anlatır. Kentin böyle adlandırılması , arkasındaki Eğirdir Sivrisi'nin tüm yörede göze çarpan doruğundan kaynaklanıyordu.Bizans egemenliğinin son dönemlerinde, şehrin adı, "Akrotiri" olarak geçiyordu. Eğirdir, Bizans'ın Anatolikon Theması sınırına dahildi. Yöredeki ilk Türk yerleşiminin 1071 'den birkaç yıl sonra gerçekleştiği sanılmaktadır. 1097 Dorilaion (Eskişehir) Savaşı'ndan sonra Türk boyları, Haçlı- Bizans baskısı altına Anadolu içlerine çekilmişlerse de kısa bir süre sonra,1176 Myriokafolon zaferiyle yeniden çevreye yerleşmeye başlamışlardı. Anadolu Selçuklu hükümdarı 3. Kılıçarslan, 1204 yılında çevredeki şehirlerle birlikte Eğirdir'i de Selçuklu egemenliği altına aldı. Selçuklu sultanlarının, doğal güzellikleri sebebiyle yaklaşık olarak 75 yıl sayfiye şehri olarak kullandıkları Eğirdir' in, bu dönemde "Cennetabad" olarak isimlendirildiği bilinmektedir. Anadolu Selçuklu Devleti'nin sona ermesinden sonra Teke Türkmen'lerinin İğdir boyuna mensup olan "Felekeddin Dünder Bey, Hamidoğulları Beyliği'ni kurdu ve önce Uluborlu'yu , daha sonra 1310 yılında Eğirdir 'i beylik merkezi yaptı. Eğirdir, 1324- 1327 arasındaki 3

yıllık İlhanlı egemenliği dönemi hariç tutulacak olursa, 1391 yılına kadar 78yıl süreyle Hamidoğulları Beyliği'nin başkenti olmuştur. Hamidoğulları döneminde Eğirdir 'e hakim olan ahi kültürü, İbni Batuta tarafından şehri çok nüfuslu, güzel çarşı ve pazarları olan, iyi sulanmış meyve bahçeleriyle çevrili olması, buraya gelen yolların kolay savunulabilmesi sayesinde Eğirdir, Hamidoğulları gibi küçük bir beyliğin egemenliği döneminde parlak bir hayat sürmüştür. Hamidoğulları Beyliği'nin sona ermesi ile Eğirdir , beyliğin diğer topraklarıyla birlikte Osmanlı egemenliğine geçti. Osmanlıların ilk egemenlik dönemi çok kısa sürdü. Timur, Ankara Savaşı'ndan sonra Anadolu'yu istilası sırasında Eğirdir 'e gelerek kendisine boyun eğmeyen şehri ve halkın sığındığı Nis Adası'nı kuşatarak zaptetti ve bölgeyi 1402 yılında Karamanoğlu II. Mehmet Bey 'e verdi (Yiğitbaşı, 1972).

1415 yılında tekrar Osmanlı egemenliğine giren yöre, kısa bir süre sonra yeniden Karamanoğlu egemenliğine geçti. Bir dönemde Karamanoğlu II. Alaaaddin Ali Bey zamanında şehirde basılan sikkelerde "Eğirdir" adının kullanılmış olduğu dikkati çekmektedir. Osmanlı egemenliği döneminde yörenin devlet sınırlarından uzak kalması, savunma ihtiyacının ortadan kaldırmıştır. Bu dönemde şehrin surları onarım görmemiş, yıkılmaya yüz tutmuş, beylik dönemindeki canlı hayat sönmeye başlamıştır. Osmanlı döneminde, 1402 - 1501, 1522ve 1568 yıllarında yapılan tahrirlerin yer aldığı defterlerde ve katip Çelebi 'nin "Cihannüma" isimli eserinde; Eğirdir, Hamid Sancağı'nın kazaları arasında görülmektedir. Bu dönemde Eğirdir, Hamit ilinin kalesinde "Hisar Erleri" bulunan, surlarla çevrili tek şehridir. Bu surlar, 17. yüzyılda , hatta 18.yüzyılın başlarında Fransız seyyah Paul Lucas ' ın belirttiğine göre hala sağlamdı. Osmanlılar döneminde zaman zaman Hamide'li Sancağı'nın merkezi olan Eğirdir, Tanzimat'tan sonra Konya Vilayeti Hamid Sancağı'na bağlı bir ilçe merkezi oldu. Eğirdir Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra da Osmanlı Devleti zamanındaki ilçe statüsünü sürdürdü. 1899 ve 1914 yıllarında Isparta yöresinde meydana gelen şiddetli deprem, Eğirdir 'de büyük bir tahribata yol açmadı. Ancak 4 Mayıs 1959 tarihin meydana gelen yangın, büyük tahribata yol açtı. Bu yangından sonra Eğirdir yeni baştan imar edildi (Yiğitbaşı, 1972).

3.1.2.2. Nüfus

Eğirdir ilçesinin 2000 genel nüfus sayımına göre nüfusu genel 40.996'dır. İlçe merkezinin nüfusu ise 16.905'tir. Km²'ye düşen kişi sayısı 29'dur (Anonim, 2002b).

3.1.2.3. Ticaret

Eğirdir'in ekonomik durumu oldukça güçlü bir yapıya dayanmakta olup, en önemli geçim kaynağı ihracata yönelik elma ve su ürünleridir. Bunlardan başka hayvancılık, küçük sanayi, orman ürünleri gibi ekonomik faaliyet dalları da vardır (Anonim, 2002c).

Soğuk hava depoları ve su ürünleri işleme tesisleri elmacılık ve su ürünlerinin yan sanayi kuruluşu durumundadır. İlçede 15 adet soğuk hava deposu ve bir adet ambalajlama fabrikası ile 1 adet meyve işleme tesisi bulunmaktadır. Soğuk hava depolarının kapasitesi yaklaşık 50.000 tondur (Anonim, 2002c).

Eğirdir'in bir diğer gelir kaynağı halı ve kilim dokumacılığıdır. Halıcılık genellikle ev halıcılığı şeklinde yapılmakta olup ilçe genelinde 1570 halı tezgahı mevcuttur (Anonim, 2002c).

3.1.2.4. Eğitim

Eğirdir İlçesi eğitim ve öğretim açısından köklü bir geçmişe sahiptir, Selçuklular Anadolu'ya yerleşmelerinden hemen sonra, Eğirdir'de Taş Medrese (Dündar Bey Medresesi) adında bir medrese kurmuşlardır. 1237 tarihinde Selçuklu hükümdarı II. Gıyasettin Keyhüsrev tarafından yaptırılmıştır. Bugün Eğirdir'de okulsuz ve öğretmensiz yerleşim birimi bulunmamaktadır. İlçede 6 ilköğretim okulu Turizm Meslek Lisesi dahil olmak üzere 6 lise ve meslek lisesi Süleyman Demirel Üniversitesine bağlı 1 Fakülte (Su Ürünleri Fakültesi) 1 Meslek Yüksek Okulu ve 1 adet Konukevi ve Araştırma Uygulama Oteli bulunmaktadır (Anonim, 2002c).

3.1.2.5. Festival ve Şenlikler

Her yıl Haziran ayının ilk haftasında düzenlenen Isparta Uluslararası Halı, Gül ve Turizm Festivali'nin bir bölüm etkinlikleri Eğirdir ilçesinde gerçekleştirilmektedir. Festivalin amacı, tarihi kültürel ve doğal güzellikleri olan Isparta ilini tanıtmak, sosyal, kültürel ve ekonomik alandaki gelişimine katkıda bulunmaktır. Hafta süresince, çeşitli yarışmalar, tiyatro ve halk oyunları gösterileri, konserler, sergiler, konferans, söyleşi ve paneller düzenlenmektedir (Anonim, 2002c).

3.1.2.6. Tarihsel Değerler

Prostanna: Psidia şehirlerinden bir tanesidir. Eğirdir Sivrisi'nin arkasında Camili Yayla üzerindedir. Şehrin kesin yeri L.Robert tarafından, Bedre Köyünün yukarısındaki Yazılıkaya'da bulunan bir sınır yazıtı ile tespit edilmiştir. Bu yazıt Prostanna ile Parlais'in sınır yazıtı idi. Antik kentte sınır duvarları ve bazı bina temelleri vardır. Şehrin Akropolisi 200 metre yükseklikte kurulmuştur. Sur duvarları içerisinde dikdörtgen şeklinde tapınak olarak kullanılan bir bina vardır. Diğer üç bina ise, halka ait binalardır. Bizans devrine ait hiçbir kalıntı yoktur. M.Ö. 1. yüzyıldan itibaren sikke basılmaya başlanmıştır (Anonim, 1997).

Parlais: Roma kolonisi olarak kurulmuştur. Diğer koloni şehirlerin en küçüğüdür. Bugünkü Barla'dadır. Görünürde herhangi bir kalıntısı yoktur. Parlais, Maecus Aurelius döneminden , Caracalla dönemine kadar M.Ö. 1.yüzyıldan itibaren sikke basmıştır. M. Ö. 25. Yılında Galatya Eyaletine dahil edilen dahil edilen şehrin adı "Colonia Julia Augusta Parlais'tir (Anonim, 1997).

Eğirdir Kervansarayı: Eğirdir İlçesi, Yenimahallede 4 pafta, 14 ada, 6 parselde yer alır. Anadolu Selçuklu kervansaraylarının en büyüklerindedir. Konya – Antalya kervan yolunda yer alan han, doğu - batı doğrultusundadır. Avlu ve kapalı mekan olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir. Her iki bölümde de örtü tamamen yıkılmış ve günümüzde hiç bir iz kalmamıştır. Avlunun doğu duvarı tamamen yok olmuştur. Avluda birkaç yolcu odasının temel izleri kalmıştır. Kervansaray 1237

yılında yapılmış ve portalı yerinden sökülerek Dünder Bey Medresesi 'ne 1301 yılında taşınmıştır (Anonim, 1997).

Dünderbey Medresesi: Eğirdir İlçesinin en merkezi yerinde bulunan, taş medrese adıyla da anılan bina, 1237 yılında Selçuklu Sultanı II. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında han olarak yapılmıştır. Daha sonra 1301 yılında Hamidoğlu Dünder Bey tarafından Medrese haline getirilmiştir. Medrese iki katlı olup, ortada avlu yer alır ve 30 hücreli vardır. Medresenin girişinde büyük bir taç kapı vardır. Kapının etrafında Selçuklu karakterinde geometrik şekilde süslenmiştir. Yapının malzemeleri yakındaki Eğirdir Kervansarayından sökülerek getirilmiş ve medresede kullanılmıştır. Dünder Bey Medresesi bugün kapalı çarşı olarak kullanılmaktadır (Anonim, 1997).

Ayastefanos Kilisesi: Eğirdir İlçesinin Yeşilada mahallesinde yer alır. Dış duvarları moloz taştır. Çatı ve iç mekan sütunları ahşaptır. 19. yüzyılda inşa edilmiş olup, 1998 yılında restore edilmiştir (Anonim, 1997).

Ayagiorgios Kilisesi: Eğirdir ilçesi Barla Bucağı'nda yer alır. Dikdörtgen planlı olup, moloz taşlarla 1805 yılında yapılmıştır. Kilisenin çatısı yıkılmış olup, duvarlarının bir kısmı ayakta.

Eğirdir Kalesi: Eğirdir İlçesinde göle doğru uzanan yarımada üzerinde iç ve dış kale vardır. Dış kalenin yalnız temelleri kalmıştır. Kesin yapılış tarihi bilinmemekle birlikte M. Ö. 4. yüzyılda yapıldığı tahmin edilmektedir. Roma ve Bizans döneminde çeşitli tamirler görmüştür. Dış kaplama taş bloklar, iç kısmı ise moloz dolgudur. En son Hamidoğulları devrinde tamir edilmiş ve Timur'un Eğirdir'i istilası sırasında tahrip edilmiştir. Eğirdir'in bundan sonraki dönemlerde savunmaya fazla ihtiyacı olmadığından kale tamir edilmemiştir (Anonim, 1997).

Hızırbey Camii: Eğirdir'de bulunan camilerin en büyüğü olup, duvarları kâgir ve üstü toprak dam olarak ilk defa Hızır Bey tarafından yaptırılmıştır. Kesin tarihi bilinmemekle birlikte 1327-1328 yıllarında inşa edildiği sanılmaktadır. Bözüzade , Isparta Tarihi isimli kitabında, II. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından yaptırılmış

olabileceğini ve Hızırbey'in , camiyi tamir ettirmiş olabileceğini ileri sürmektedir. Camii , 1814 yılında çıkan bir yangında tamamen yanmış, Yılanhoğlu Şeyh Ali Ağa'nın önderliğiyle yeniden yaptırılmıştır. 1820 yılında tekrar ibadete açılmıştır. 1878 ve 1884 tarihlerinde tekrar onarım gören caminin damı Burhanoğlu Hacı Murat Ağa tarafından kiremitle örtülmüştür. Cumhuriyet döneminde Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından bugünkü durumuna getirilmiştir. Büyüklüğü, tarihi önemi, minberinin yapısı bakımından büyük bir kültür varlığıdır. Ayrıca kemer üzerinde yapılan minaresiyle dünyada tek olduğu iddia edilmektedir (Anonim, 1997).

Şekil 3.1.2.6.1. Eğirdir Kalesi (Anonim, 1997)

Ağa Camii: İlçenin Ağa Mahallesinde bulunan cami , 1413 yılında inşaa edilmiştir. 1712 yılında yapılan caminin damı daha sonra onarılarak kiremitli hale getirilmiştir.

Yılanlıoğlu Camii: Yazla Mahallesi'nde Őeyhül İslam El Berdai Türbesi yanında, Yılanlıoğlu tarafından 1806 yılında taş minareli olarak yaptırılmıştır. Cami, Vakıflar Genel Müdürlüğünce onarılmıŐ ve bugünkü durumuna kavuşmuştur.

Kale Camii: Kale Mahallesi'nde, mescitten camiye çevrilmiş bir yapıdır. İnaŐ tarihi bilinmemektedir.

Yeşilada Camii: Yeşilada (Nis Adası) içinde yer alan cami, önce kilise olarak inşaa edilmiş, II. Osman'ın 1618 yılında çıkardığı bir fermanla ibadete açılmıştır. İlk adı Kız Kilisesi 'dir (Anonim, 1997)

Sinan PaŐa Camii: Yan duvarları kâgir , üzeri ahşap ve toprak damlı olarak inşa edilmiştir. Minaresi renkli tuğladan yapılmıştır. Kapısı zerindeki kitabede, 1376 tarihinde yapıldığı kayıtlıdır. Buna göre caminin Isparta ve havalisi, Osmanlı idaresine geçmeden 6 yıl önce yapıldığı anlaşılmaktadır. Kapının içerisinde sol tarafta gömülü bulunan bir kişinin mezar taŐında; Hafız Tuti'i Karaman ibaresi ve 1392 tarihi görülmektedir. Camii, 1878 yılında onarılarak damı kiremitli hale getirilmiştir. Cumhuriyet döneminde Vakıflar Genel Müdürlüğünce onarılan camii, bugünkü durumuna kavuşmuştur (Anonim, 1997).

Baba Sultan Türbesi: Baba Sultan Türbesi, kapısındaki kitabeden anlaŐıldıđına göre Hamidoğlu İlyas Bey zamanında, 1358 yılında İsa Bin Musa adındaki zat için yaptırılmıştır. Türbe içindeki Baba Sultandan başka trbedarı olan Sureti Baba (Zorti Baba) ile Palaz Baba adlarında iki kişinin mezarı daha vardır. Son zamanları kadar Sakahane tabir edilen su soğutma yeri vardı. Burada bulunan küplerden gelip geçen içerdi. Bugün bunlar kalmamıştır. Türbe ziyarete açıktır (Anonim, 1997)

Şekil 3.1.2.6.1. Eğirdir Hızırbey Camii Kemerli Minare (Anonim, 1997)

3.1.3. Çalışma Alanında Turistik ve Rekreatif Altyapı

3.1.3.1. Ulaşım

Eğirdir'in ulaşım hizmetleri birinci planda karayoluna dayanmaktadır. İlçede karayolları hizmetlerini, Karayolları Genel Müdürlüğünün Antalya Bölge Müdürlüğüne bağlı Isparta 135. Şube Şefliği yürütmektedir (Anonim, 2002c)

İlçenin diğer illerle olan karayolu bağlantısı, 330 numaralı Isparta-Konya-Adana devlet karayolu üzerinden sağlanmaktadır. Konya iline bağlantı Gelendost, Şarkikaraağaç ve Beyşehir güzergahı ile kurulmaktadır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu ulaşım araçları Eğirdir-Isparta Üzerinden İzmir'e ulaşır. Isparta Eğirdir arası karayolu çift şeritli olarak hizmet vermektedir (Anonim, 2002c).

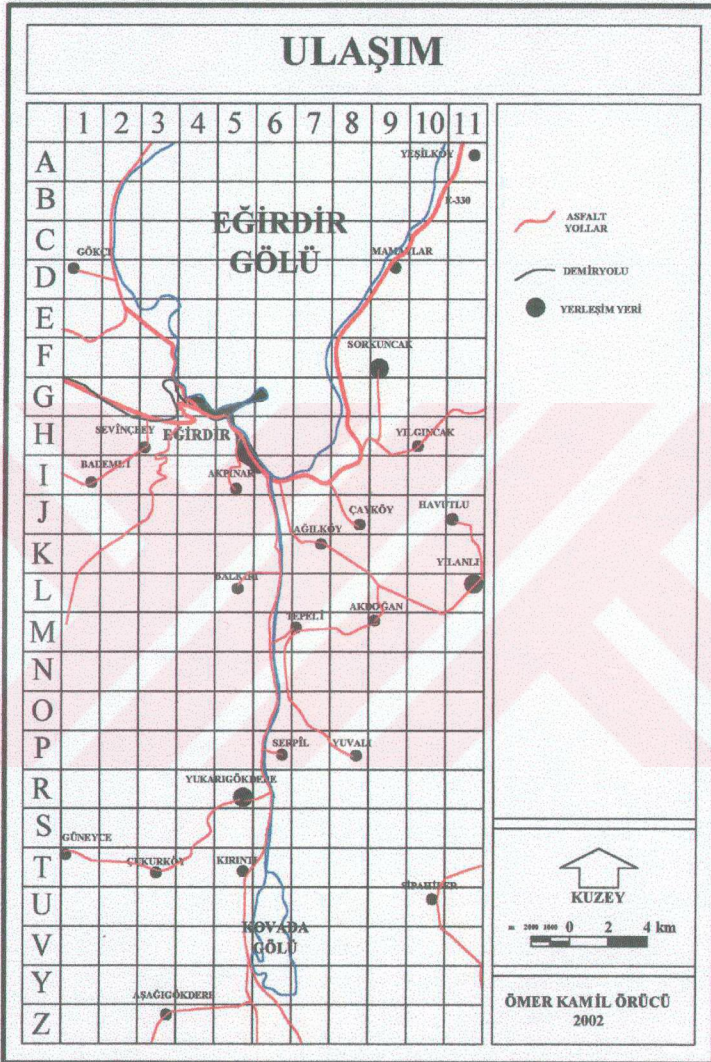
Eğirdir demiryolu ulaşım hizmeti bakımından ise TCDD Isparta 33. Şube Şefliğine bağlı bulunmaktadır. 1912 yılında inşa edilen demiryolunun bakımı ve yenilenmesi bu şeflik tarafından yürütülmektedir. Isparta-Keçiborlu-Sandıklı (Afyon) dan geçen demiryolu, Eğirdir'i Ankara-Denizli demiryoluna bağlar (Anonim, 2002c).

Köy yollarının birçoğu asfalt, kısmen de stabilize'dir. Ham ve toprak köy yolu yoktur. İlçeye bağlı 27 köy ve 2 kasabanın yolları yaz-kış trafiğe açıktır. Ancak bazı köy yollarının zaman zaman bakım ve onarım ihtiyacı olmaktadır Çalışma alanındaki ulaşım durumu Şekil 3.1.3.1.1' de görülmektedir.

3.1.3.2. Konaklama ve Yeme-İçme Olanakları

Çalışma alanı olan Eğirdir yöresinde 10 adet olan otel'den sadece 2 tanesi bakanlık belgelidir. 7 tanesi belediye belgeli 1 tanesi de Süleyman Demirel Üniversitesi Konukevi Araştırma ve Uygulama otelidir. Bakanlık belgeli otellerden Eğirdir Otel 3 yıldız, Atabey Otel 1 yıldız standardı taşımaktadır. 5 adet belediye belgeli turistik restoran işletmesinde turlara ve günübirlik ziyaretçilere yiyecek-içecek hizmeti sunulmaktadır.

Şekil 3.1.3.1.1. Çalışma alanında ulaşım durumu

Çizelge 3.1.3.2.1’de Eğirdir otel işletmelerinin oda ve yatak sayıları görülmektedir (Anonim, 2002d).

Eğirdir’de Bakanlık işletme belgeli 75 oda 189 yatak, Belediye işletme belgeli 113 oda 255 yatak ve SDÜ Mavigöl Uygulama Oteli’nde 32 oda, 70 yatak olmak üzere toplam 236 oda ve 555 yatak bulunmaktadır (Anonim, 2002d).

Çizelge 3.1.3.2.1. Eğirdir İlçesinde bulunan otel işletmelerinin oda ve yatak sayıları

Otel	Bakanlık İş. Belgeli		Belediye İşl. Belgeli		Uygulama Oteli		Toplam	
	Oda	Yatak	Oda	Yatak	Oda	Yatak	Oda	Yatak
SDÜ Mavigöl Uygulama Oteli					32	70	32	70
Eğirdir Otel	55	114					55	144
Atabey Otel	20	45					20	45
Apostel Otel			24	60			24	60
Barla Oteli			13	28			13	28
Cankoru Oteli			13	27			13	27
Çolak Otel			15	35			15	35
Eğirtur Otel			39	80			39	80
Sinan Otel			9	25			9	25
Toplam	75	189	113	255	32	70	188	514

Çizelge 3.1.3.2.2’de Eğirdir İlçesinde faaliyette bulunan pansiyon işletmelerinin oda ve yatak sayıları verilmiştir. Buna göre Eğirdir’de Belediye İşletme Belgeli olmak üzere 26 pansiyon faaliyette bulunmakta; 172 oda ve 446 yatakla hizmet sunulmaktadır. Pansiyonların tamamı aile işletmeciliği şeklindedir. İşletme sahipleriyle yapılan görüşmeler sonucunda 8 ailenin pansiyonculuk dışında gelirinin olmadığı tespit edilmiştir. Aynı zamanda 26 pansiyondan 7 sinde restoran hizmeti de verilmektedir.

Ayrıca çalışma alanında, Davras Kayak Merkezinde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından işletilen 80 yatak kapasiteli turistik tesisler ile Bedre Koyu'nda İl Özel İdare'ye ait Eğirdir Kaymakamlığı tarafından işletilen 40 yatak kapasiteli ve restoran hizmeti verebilen bir dinlenme tesisi bulunmaktadır (Anonim, 2002d).

Çizelge 3.1.3.2.2 Eğirdir İlçesi'nde bulunan pansiyonlar ve yatak kapasiteleri

Pansiyonlar	Oda sayısı			Toplam Oda sayısı	Toplam Yatak Sayısı
	2 yataklı	3 yataklı	4 yataklı		
Adaç	4	2	1	7	18
Halley		4	2	6	20
Sunrise	6	4		10	24
Big Apple	2	4		6	16
Yeşil Ada		3		5	17
Sunset	5	1		6	13
Sahil	7	3	1	11	27
Sunshine	2	3	1	6	17
Göl	2	2	1	5	14
Öncel	5	2	1	8	20
Akdeniz	3	2		5	12
Alis	5	4		9	22
Sefa	3	1		4	9
Gün	4	2		6	14
Melis	3			3	6
Paris	4	1	1	6	15
Çetin	2	1	2	5	15
Lale		3		3	9
Fulya	2	4	1	7	20
Mehtap	1	2		3	8
Köşk	10	6	3	19	50
Yalı	4	4	1	9	24
Barlas	3	2		5	12
Eğirdir	3	2		5	12
Çarly	4	3		7	17
Uğur	3	3		6	15
Toplam	87	68	17	172	446

Yıllar itibarıyla Eğirdir ilçesi'nde konaklama yapan, Günübirlik gelen yerli ve yabancı turistlerin sayısı Çizelge 3.1.3.2.3'de verilmiştir (Anonim, 2002d).

Çizelge 3.1.3.2.3. Yıllar itibarıyla Eğirdir İlçesi'nde konaklama yapan, günübirlik gelen yerli ve yabancı turistler

Yıllar	1996	1997	1998	1999	2000
Enformasyon Alan Yerli ve Yabancı Turist Sayısı	7.509	8.100	8.400	8.320	8.151
Konaklama Yapan Yerli ve Yabancı Turist Sayısı	115.367	123.855	53.941	78.965	51.712
Günübirlik Gelen Yerli ve Yabancı Turist Sayısı	222.165	277.869	186.500	189.455	217.695

3.1.4. Çalışma Alanında Olumsuz Çevre Faktörleri

Araştırma alanındaki kirlenmeler daha çok Eğirdir Gölü ve Kovada kanalı boyunca meydana gelmekte dolayısıyla su kirliliği ön plana çıkmaktadır. Bu kirliliğe aşağıdaki kirlenme faktörleri neden olmaktadır.

3.1.4.1 Tarımsal Çalışmaların Sebep Olduğu Kirlilik

Bitki besin maddelerinin oluşturduğu kirlilik: Eğirdir Gölü çevresinde kullanılan başlıca bitki besin maddeleri diamonyum fosfat, amonyum nitrat ve triple süper fosfattır. Eğirdir İlçe Tarım Müdürlüğü Proje İstatistik Şubesi kayıtlarından alınan, ve 2001 yılı içinde satılan ticari gübre toplamı yaklaşık 2000 ton dur.

Eğirdir Gelendost, Senirkent, Uluborlu ve Yalvaç'tan oluşan Eğirdir Gölü havzası içerisinde 10.000 büyükbaş, 30.000 küçükbaş, 117.000 kanatlı hayvan bulunmaktadır (Anonim, 2002e).

Eğirdir Gölü havzası ve Boğazova mevkiinde meyvecilik; başta elma ve kiraz olmak üzere Türkiye çapında önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle meyvecilikte tarımsal mücadele ilaçlarını her üretici kullanmaktadır. Pestisit türü ilaçların kalıcı etkilerinin fazla olması ve atıldıkları ortamda parçalanmadan uzun süre kalabilmeleri çevreyi kirleten unsurların başında yer almaktadır (Anonim, 2002e).

3.1.4.2. Yerleşim Alanlarındaki Atıkların Sebep Olduğu Kirlilik

Eğirdir Gölü havzası içerisinde, toplam 83 yerleşim birimi bulunmaktadır. Bunlardan 15'inde tamamen, 21 inde kısmen kanalizasyon mevcuttur. Kalan 47 sinde ise kanalizasyon mevcut değildir .

Havzanın yıllık toplam atık su miktarı yaklaşık 4 milyon m³ olup bunun 615.300 m³'ü Eğirdir ilçesine aittir.

Eğirdir Gölü havzasındaki yerleşim yerlerinde kişi başına 500 gr/gün olarak kabul edilen evsel katı atıkların toplamı yaklaşık 20 ton/gün olarak olup yıllık 7.300 ton/yıldır. Havza içerisindeki 17 yerleşim yerinin çöpleri belediyeler tarafından toplanmaktadır (Anonim, 2002c). Diğer yerleşim yerleri ise çöpleri yakmakta, gübrelerle karıştırarak kullanmakta bir kısmı ise yakın çevresindeki çöp alanlarına boşaltmaktadır (Şekil 3.1.4.2.1).

Tarımsal ilaç kutularının bilinçsiz biçimde çevreye atılması, hiçbir şekilde yok olmayan plastikler, erozyon sonucu yüzey akışla göle taşınan sedimentler ile hayvansal atıklar önemli kirleticiler arasındadır (Anonim 2002c).

3.1.4.3. Diğer kirleticiler

- Karayolları
- Göl kıyısına atılan inşaat atıkları, moloz, harfiyat vs
- Tarımsal kirli araçların göl içinde temizlenmesi (tarım aletleri vb)
- Iskarta olarak bilinen meyve atıkları

- Havza içindeki akaryakıt istasyonları atıkları
- Dağ Komando Okulu'nun ve Kemik Hastalıkları Hastanesinin atıkları
- Göldeki motorlu kayıklar
- Gölün rekreasyonel ve turizm amaçlı kullanımı

Şekil 3.1.4.2.1 Eğirdir Gölü yakın çevresinde katı atıkların sebep olduğu kirlilik (Orijinal 2002).

3.1.4.4. Görsel Kirlilik

Özellikle Eğirdir Plaj Mahallesiindeki yoğun yapılaşma, çalışma alanının turizm ve rekreasyonel potansiyeli açısından görsel kirliliğe neden olmaktadır (Şekil 3.1.4.4.1). Yine ilçe merkezinde yapılan 11 katlı bloklardan oluşan kooperatif yapıları, rahatsız edici bir görünüm arz etmektedir. Gölde yer kazanmak amacıyla yapılan doldurmalar tekniğine uygun yapılmamasından gölün doğal görünümü bozmaktadır.

Şekil 3.1.4.4.1 Eğirdir Plaj Mahallesi'nde yoğun yapılaşma (Orijinal, 2002).

3.1.5. Turizm ve Rekreasyon Amaçlı Kullanılan Alanlar

3.1.5.1. Adalar

Yeşilada ve Canada: Eğirdir merkezine bağlı, Eğirdir Kalesi'nin doğusunda, gölün ortasında, orijinalinde bir adacık ve bir büyük adadan oluşur. Bunlardan Canada daha küçük ve merkeze daha yakın olup, Yeşilada Canada'dan sonra gelen büyük adadır (Şekil 3.1.5.1.1).

Yeşilada, Bizanslılar döneminden bugüne dek yerleşim alanı olarak kullanılmaktadır. Adada kendine has yapı tarzı ile bir camii, batısında bir kilise (Ayastafonos Kilisesi) ve çok sayıda pansiyon ve balık restoranları bulunmaktadır. Yeşilada halkı geçimini balıkçılık , pansiyon ve otel işletmeciliğinden sağladığı için yerli ve yabancı turistlerin uğrak yeridir.

Şekil 3.1.5.1.1. Yeşilada ve Canada (Anonim, 2002c)

3.1.5.2. Doğal Korunan Alanlar

Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı: Eğirdir'e 25 km uzaklıktaki Yukarıgökdere Köyü sınırları içindedir. 92 hektar alanı kapsayan "Kasnak Meşesi" (*Quercus vulcanica* Boiss. Et Heldr.), Temmuz 1987 tarihinde Tabiatı Koruma Alanı olarak ilan edilmiştir. Yöreye özgü endemik özellik taşıyan Kasnak Meşesi, dünyada sadece Kaliforniya ve Eğirdir Yukarıgökdere ile Kovada Gölü Milli Parkı'nda varlığını sürdürmektedir. Akmeşe Familyasından olan bu değerli ağaç türü, esnek ahşap malzeme yapımında kullanıldığı için halk arasında "Kasnak Meşesi" olarak adlandırılmaktadır (Anonim, 1997).

Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı, aynı zamanda ilkbahar ve yaz aylarında kelebek koleksiyoncuları için ülkemizde önem ve önceliğe sahip bir yerdir (Anonim, 1997).

Kovada Gölü Milli Parkı: Eğirdir İlçe merkezine 25 km uzaklıktaki Kovada Gölü ve çevresi, çok zengin bir bitki örtüsüne ve dolayısıyla bu bitki örtüsü içerisinde değişik av hayvanlarına sahip bulunmaktadır. Bu nedenle Kovada Gölü ve çevresindeki 6534 Ha'lık alan 3.11. 1970 tarihinde Milli Park ilan edilmiştir (Anonim, 1997).

Yazlı Kanyon Tabiat Parkı: Sütçüler ilçesine 10 km uzaklıkta olup, 600 ha bir alanı kapsamaktadır. Park adını veren kanyonun derinliği 100m ile 400m arasında değişmektedir. Zengin ve temiz akan suyu Göksu çayının kaynağını teşkil eder. Tarihi Kral yolunun da geçtiği kanyonun bir tapınak ve birde kitabesiyle tarihi önemi bulunmaktadır. Kanyon girişi Çandır köyü Bağrsak Deresi altındadır.

3.1.5.3. Plajlar

Eğirdir Gölü doğal bir plaj görünümü arz etmektedir. Kum özelliği ve kum banyosu bakımından yörenin en ünlü plajları Altinkum, Bedre, Kovada Gölü Denizaltı plajı ile Yazla Plajı'dır.

Altinkum Plajı: Eğirdir'e 3 km uzaklıktaki plaj, altın renkli ince kumu sayesinde bu ismi almıştır (Şekil 3.1.5.3.1). Altinkum Plajı; yaklaşık 1 km uzunluğundaki sığ plajı, kapalı ve açık kum banyosu havuzları, 50 çadır kapasiteli kamp alanı ile Göller Bölgesinin en ünlü plajıdır. Eğirdir Altinkum Plajı; Türkiye'de 1998 yılında "Mavi Bayrak" ödülü alan 46 plaj arasında yer almış ve böylece suyun temizliği, güvenilirlik, çevre düzeni ve temizliği gibi konularda Avrupa Çevre Eğitim Vakfı kriterlerine sahip bir göl plajı olduğunu kanıtlamıştır. (Anonim 2002c).

Bedre Koyu Plajı: İlçe merkezine 11 km uzaklıktadır. 1500 m sahil şeridini kapsayan ince kumu ve sığ plajı ile önemli bir dinlenme yeridir.

Kovada Gölü Milli Parkı (Denizaltı) Plajı: Gölün güneyinde, yaklaşık 500 m kıyı bandı üzerinde kumsal, sığ ve kamp yapmaya son derece elverişli bir plajdır. Bu plaj

özellikle Milli Parkı ziyaret eden yabancı turistlerin en çok tercih ettikleri kamp alanıdır.

Şekil 3.1.5.3.1. Altınkum plajı (Orijinal, 2002)

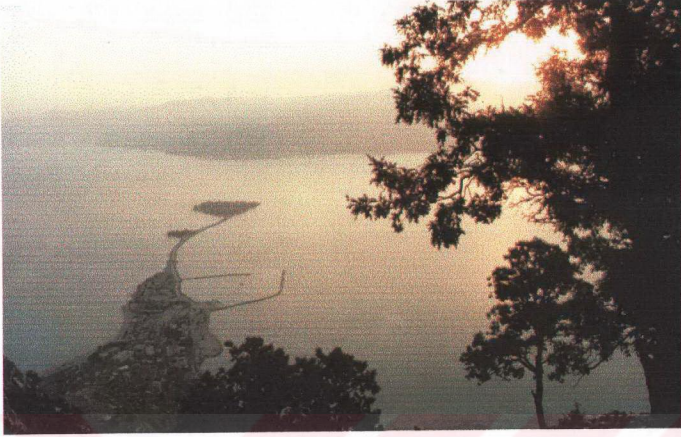
3.1.5.4. Piknik Alanları

Oluklaç: Deniz seviyesinden 1500 m. yükseklikte koruluğu, pınar suyu ve peyzaj güzellikleri ile piknik ve trekking için potansiyel bir doğal rekreasyon alanıdır (Şekil 3.1.5.4.1).

Pınar Pazarı: Eğirdir ilçesi'ne 7 km uzaklıkta olan Pınar Pazarı Mesireliği, yeşil sahaları, soğuk pınar suları, Eylül ayından itibaren 12 hafta süre ile her pazar günü kurulan "Halk Pazarı" ile yöre insanının 622 yıldır geleneklerini sürdürdüğü önemli bir rekreasyon alanıdır.

Çamyol: Yörenin en zengin flora topluluğuna sahip Çamyol, pınarları ve orman içi dinlenme kamp yerleri ile yerli ve yabancı ziyaretçilerin tercih ettikleri önemli bir dinlenme ve "Trekking" merkezidir.

Şekil 3.1.5.4.1. Oluklacı mevkiinden Eğirdir ve Eğirdir Gölü (Orijinal 2002)

3.1.5.5. Mağaralar

Zindan Mağarası ,Eğirdir'e 27 km uzaklıktaki Aksu İlçesi'nin 2 km kuzeydoğusunda Aksu Çayı vadisindedir. Toplam 760 m uzunluğunda, yatay ve yarı aktif özellik arzeden Zindan Mağarası'nın III. Jeolojik çağda oluştuğu tahmin edilmektedir (Anonim, 1997).

Zindan Mağarası, Romalılar'ın yöreye hakimiyetinden itibaren bilinen ve değişik amaçlarla kullanılan bir mağaradır. Zindan Mağarası; kuzey-güney yönünde, Aksu Çayı'ndan 12 m yükseklikte, karstik alan üzerindeki kırılmalar sonucu oluşmuştur. Giriş kısmında 8 ile 12 m yükseklikte yarasa kolonileri bulunan mağaranın, 50 ile 105 metreleri arasında çamurla kaplı, dar ve basık tüneller yer almaktadır. Bu mesafe, mağaraya girişin en zor bölümüdür. 355. metrede damlataş tortularının oluşturduğu sarkıtlar ve dikitler, mağarada ilgi çekici görünümler oluşturur. 425. ve 450. metrelerde yeraltına sızan küçük düdenlere rastlanır. Zindan Mağarası'nın görülmeye değer en güzel yeri; 640. metrede yer alan, 3 m. çapında, 15 m. yüksekliğinde, tavan ve duvarlarından duşa benzer özellikte ve 9.5°C'de soğuk suların aktığı doğal hamam kısmıdır. Galerileri, sarkıt ve dikitleri, galerilerin

sonunda yer alan doğal hamamı, egzotik yapısı ve mağaracılara heyecan verici güzergahı ile “Zindan Mağarası” son yıllarda bölgeye gelen turistlerin önemli bir gezi alanı ve cazibe merkezi olmuştur (Anonim, 1997).

Zindan Mağarası; Kültür Bakanlığı, İzmir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 15.06.1988 tarihli kararı ile “Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı” olarak tescil edilmiştir (Anonim, 1997).

Ayı İni Mağarası: Sultan Dağlarının güney yamacında, 407 m. uzunluğunda , Yalvaç’ın kuzey doğusunda, Nazilli Dere mevkiindedir. Yatay kuru bir mağaradır. Bizanslılar döneminde değişik amaçlarla kullanılmıştır. İçerisinde sarkıtlar , diktler ve sarnıçlar bulunur (Anonim, 1997).

3.2. Yöntem

Çalışma alanının turizm ve rekreasyonel potansiyeli irdelenirken, alana ait doğal ve kültürel özelliklerin ortaya konulmasında bilgi alma, gözlem, yazılı kaynaklar ve fiziksel gelişim, sözlü soru ve yanıtların yanı sıra anket yönteminden yararlanılmıştır.

Anket formlarını oluşturmadan önce, araştırma yapılacak alanlarda halkın rekreasyonel ve turistik aktivitelerini öğrenmek ve eğilimlerini saptamak amacıyla gözlemler yapılmış, yapılan gözlemler yanında, çalışma alanında çevreyi tanıyan kişilerle de görüşülerek gerekli bilgiler alınmıştır. Anket formları hazırlanırken, elde edilen bilgiler ve gözlemler ile Demirel (1997) ve Sertkaya (2001)’nin kendi çalışmaları için hazırlamış oldukları anket formlarından yararlanılmıştır. Gözlem, olayları kendi doğal akışları ve oluşumları içinde, ya da önceden bilinçli olarak hazırlanan koşullar altında sistemli ve amaçlı olarak inceleyerek bilgi sağlama sürecidir. Gözlem araçları içinde en çok kullanılanı soru dizisidir. Toplum bilimlerinde bir soru dizisinden yararlanarak gözlem yapma tekniğine anket denilmektedir. Anket formlarının oluşturulması ve uygulanmasında dikkat edilen noktalar şunlardır;

- Anketlerde amaca ulaşmak için anlaşılabilir olmasına dikkat edilmiştir
- Anketler, daha bilinçli yaklaşacakları düşünülerek 18 yaş ve üzerindeki kişilerle yapılmıştır.
- Kişilerin özel yaşantısı ile ilgili sorulara yer verilmemiştir.
- Anketlerde kapalı soru sistemi kullanılmıştır.
- Uygulamada elde edilen bilgiye göre yanıtlayıcıların bir süre sonra yoruldukları gözlenmiştir. Bu nedenle, elde edilmek istenen bilgiler başlangıçta sorulmuş ve soru sayısı azaltılmıştır.
- Turistik ve rekreasyonel aktivitelere katılan yöre halkına; ev, işyeri ve toplu bulunulan mekanlarda, yerli ve yabancı ziyaretçilere ise buldukları alanlarda yapılmıştır.
- Anket tekniği ile bilgi sağlama yöntemi ülkemizde henüz yayılmakta olduğu ve özellikle turizm ve rekreasyon konusunda bölgede bu düzeyde daha önce çalışma yapılmadığı dikkate alınarak, anketlerin kişilere posta yolu ile gönderilip cevapların alınması sakıncalı görülmüş ve anketörler kullanılmıştır.
- Anketörler çalışmaya başlamadan önce konu hakkında bilgilendirilmiştir.

Bu ilkelere göre anketler, yöre halkına, ziyaretçilere ve yabancı turistlere olmak üzere 3 farklı formatta hazırlanmıştır (Ek 1,2,3). Bölgeye gelen yabancı turistlerin çoğunun İngilizce bildikleri düşünülerek anket formları İngilizce olarak düzenlenmiştir.

Çalışma alanını oluşturan Eğirdir merkez ilçenin 2000 nüfus sayımına göre 16600 olan nüfusunun, Devlet İstatistik Enstitüsü ile yapılan sözlü görüşmelere göre, istatistiki değerlendirmeler açısından toplam nüfusun % 3'lük diliminin incelenmesi gerektiğinden 498'i yöre halkı 100'er adette yerli ve yabancı ziyaretçiler olmak üzere toplam 698 anket yapılmıştır.

Anketler yardımıyla kullanıcıların yöredeki alan tercihleri, önem verdikleri kültürel ve turistik altyapı faktörleri ile alandan yeterince yararlanmalarını etkileyen olumsuz çevre faktörleri tespit edilmiştir. Çalışma alanı McHarg yönteminde olduğu gibi 2x2

km²'lik plan-karelere ayrılmış ve yatay yönde 1'den, dikey yönde A'dan başlayarak kodlandırılmıştır. Her bir faktör ve kendisini oluşturan alt faktörler 2x2 km²'lik birim alanlarda analiz edilmiş, analiz edilen faktörlerin plan-karelerde yer alıp (1) almama (0) durumlarına göre, anket sonuçlarından elde edilen katsayılar ile çarpılarak sayısallaştırılmıştır. Elde edilen veriler, aşağıdaki gibi formülüze edilen yöntem yardımıyla irdelenmiştir.

Bir alanın Turizm ve Rekreasyonel Potansiyeli (TRP_i)

$$TRP_i = A_i + B_i + C_i + (-D_i)$$

A_i = Alan Değeri

$$A_i = \begin{array}{c} \text{Göl Kıyısı} \\ \text{ve Göl} \\ \text{Gören} \\ \text{Alanlar} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Akarsu-} \\ \text{Dere Kıyısı} \\ \text{Alanlar} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Orman} \\ \text{Kıyısı} \\ \text{Alanlar} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Ormanlık} \\ \text{Alanlar} \end{array} + \text{Yaylalar}$$

B_i = Sosyo-Kültürel Faktörlerin Uygunluğu

$$B_i = \begin{array}{c} \text{Tarihsel} \\ \text{Anıt ve} \\ \text{Mekanlar} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Geleneksel} \\ \text{Mimari} \\ \text{Doku} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Geleneksel} \\ \text{El Sanatları} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Festival ve} \\ \text{Şenlikler} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Dinsel} \\ \text{Değerler} \end{array}$$

C_i = Rekreasyonel ve Turistik Altyapı Faktörlerinin Uygunluğu

$$C_i = \begin{array}{c} \text{Ulaşılabilirlik} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Konaklama} \\ \text{Olanakları} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Yeme İçme} \\ \text{Olanakları} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Çevre} \\ \text{Düzenlemesi} \end{array}$$

D_i = Olumsuz Çevre Faktörleri

$$D_i = \begin{array}{c} \text{Hava} \\ \text{Kirliliği} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Gürültü} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Su} \\ \text{Kirliliği} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Güvenli} \\ \text{Olmayışı} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Görsel} \\ \text{Kirlilik} \end{array}$$

TRP = A + B + C + (-D)

Olumsuz çevre faktörleri, alanın turizm ve rekreasyonel potansiyelini düşürdüğünden formülde negatif değer olarak alınmıştır.

Her plan kare için çıkan TRP_i değerleri aralarında;

- Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli Yüksek Alanlar (1)
- Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli Orta Alanlar (2)
- Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli Düşük Alanlar (3)

Şeklinde gruplandırılmış ve potansiyel haritası oluşturulmuştur.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

4.1. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Turistik ve Rekreatif planlamalar açısından yapılacak bütün çalışmaların, bu alanları kullanan topluma yönelik olduğu dikkate alındığında, bu kullanıcı grubun rekreatif ve turistik eğilimlerinin saptanması gerekir. Bu konuda bölgede yapılmış bir çalışmanın olmayışı, kapsamlı bir anket çalışmasının yapılmasına neden olmuştur.

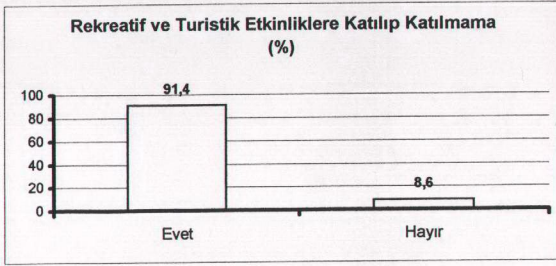
Bölgede yaşayan halk için 498 adet yöreye gelen yerli ve yabancı ziyaretçiler için 100'er adet olmak üzere toplam 698 adet anket hazırlanmıştır. Yabancı ziyaretçiler için anket İngilizce olarak düzenlenmiştir.

4.1.1. Eğirdir Yöre Halkının Rekreatif ve Turistik Etkinliklerine Ait Genel Özellikleri

Çalışma alanında yaşayan halkın rekreatif etkinlikleri ve eğilimlerini tespit edebilmek amacıyla Eğirdir ilçe merkezinde toplam 498 adet anket yapılmıştır. Kullanıcıların sosyo-kültürel özellikleri ile serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerine ilişkin sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Yapılan anket çalışmasıyla ilgili çalışma alanında rekreatif ve turistik talep yanında, kullanıcı grubun sosyal ve ekonomik özellikleri de ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Anketler, yüz yüze görüşme şeklinde tesadüfi seçilen konutlarda, çarşı ve alışveriş yerlerinde, kafeteryalarda uygulanmıştır.

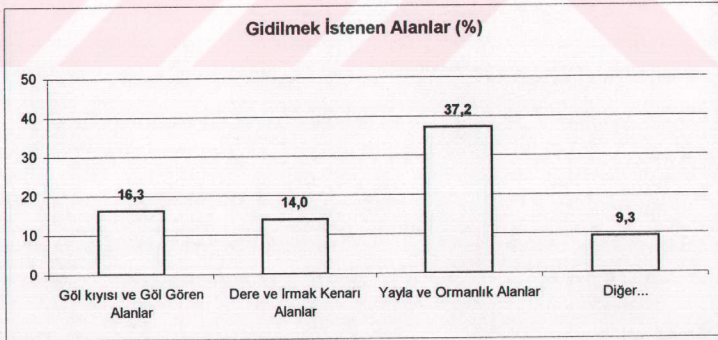
Yapılan anket çalışmasında rekreatif etkinliklere katılanların sayısı 455, katılmayanların sayısı ise 43 olarak bulunmuştur. Rekreatif etkinliklere katılıp katılmama oransal olarak Şekil 4.1.1.1'de gösterilmiştir.

Şekil 4.1.1.1. Deneklerin rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılıp katılmama durumu

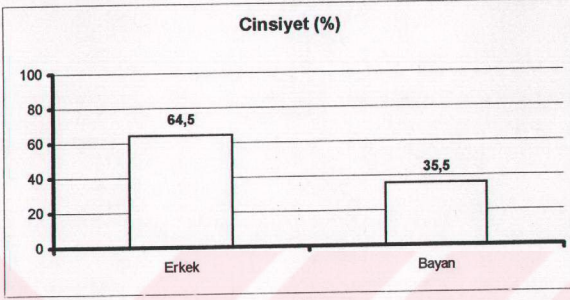
Katılmayanların %85.4'ü olanakları olduğu takdirde bu tür etkinliklere katılmak istediklerini bildirmişlerdir. Olanakları olsa dahi bu tür etkinliklere katılmayan %14.6'lık bölüm ise rekreasyonel etkinliklerden hoşlanmadıklarını bildirmişlerdir.

Olanakları olduğu takdirde rekreasyonel etkinliklere katılmak isteyenlerin tercih ettikleri alanların oransal dağılımı Şekil 4.1.1.2'de verilmiştir. Şekil incelendiğinde yayla ve ormanlık alanların %37.2 ile en çok gidilmek istenen alan olduğu görülmektedir.

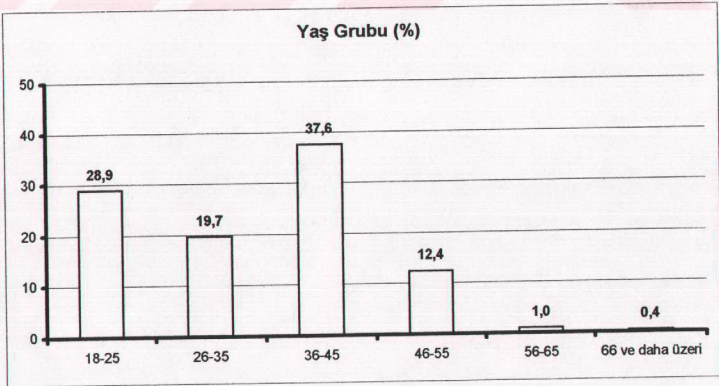
Şekil 4.1.1.2. Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılmayan deneklerin olanakları olduğu takdirde gitmek istedikleri alanlar

Rekreasyonel ve Turistik etkinliklere katılanların cinsiyetlerine göre oransal dağılımları Şekil 4.1.1.3'te verilmiştir. Bu tür faaliyetlere erkeklerin daha çok katıldıkları gözlenmektedir.

Şekil 4.1.1.3. Deneklerin cinsiyetlerine göre dağılımı

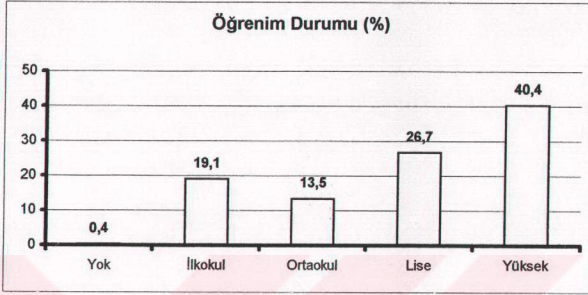
Anket çalışması yapılırken daha bilinçli kullanıcı seçmek için deneklerin 18 yaş ve üzeri olmasına dikkat edilmiştir. Şekil 4.1.1.4'te rekreasyonel etkinliklere katılanların yaş gruplarının oransal dağılımı görülmektedir. Şekil incelendiğinde rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılanların çoğunun 36-45 yaş grubunda olduğu görülmektedir.

Şekil 4.1.1.4. Deneklerin yaş grubu

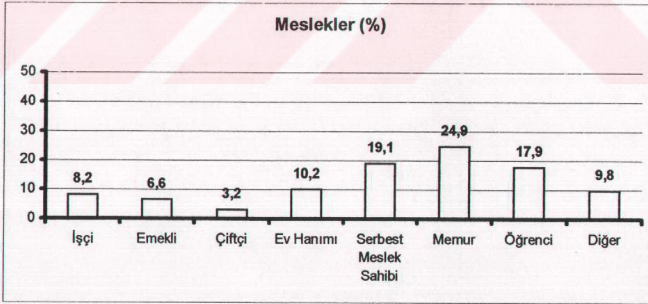

Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılanların öğrenim durumları incelendiği zaman bu tür etkinliklere eğitim seviyesi yüksek olanların katıldığı görülmektedir (Şekil 4.1.1.5.).

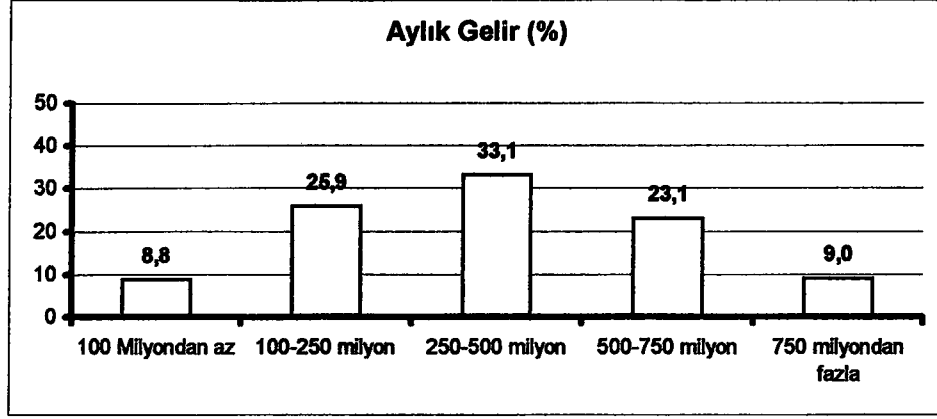
Şekil 4.1.1.5. Deneklerin öğrenim durumu

Şekil 4.1.1.6'da ise meslek gruplarına göre katılımcıların oransal dağılımları görülmektedir. Katılımcıların %24.9'unun memur, % 19.1 serbest meslek sahibi, % 17.9 öğrenci oldukları görülmektedir.

Şekil 4.1.1.6. Deneklerin mesleklere göre dağılımı

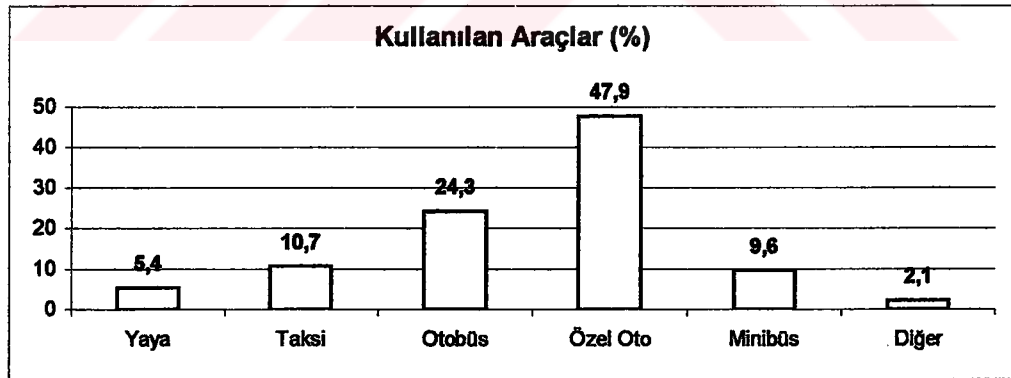
Şekil 4.1.1.7'de katılımcıların aylık gelir durumları incelendiğinde düşük ve orta gelirli grubun oransal olarak daha çok bu tür etkinliklere katıldıkları anlaşılmaktadır.

Şekil 4.1.1.7. Deneklerin aylık gelir durumları

Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılanların, bu etkinliklere katılım biçimleri, geldikleri mesafeler, kullandıkları araçlar, birlikte geldikleri insanlar gösterdikleri eğilimleri yorumlamak açısından önemlilik arz etmektedir.

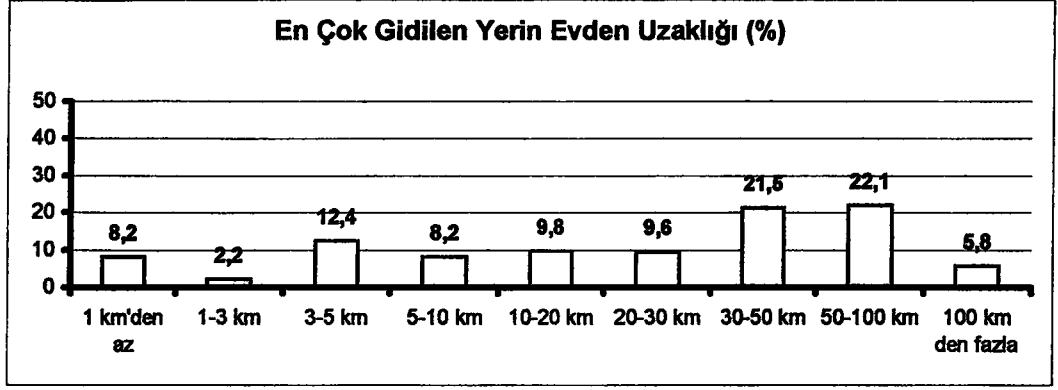
Şekil 4.1.1.8'de Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılanların kullandıkları araçların oransal dağılımı görülmektedir. Bu oranlar katılımcıların ekonomik özelliklerini yansıtmaları açısından değer taşır. Deneklerin %47,9'u bu tür etkinliklere katılırken özel otolarını kullandıkları görülmektedir.

Şekil 4.1.1.8. Deneklerin bu alanlara ulaşmak için kullandıkları ulaşım araçları

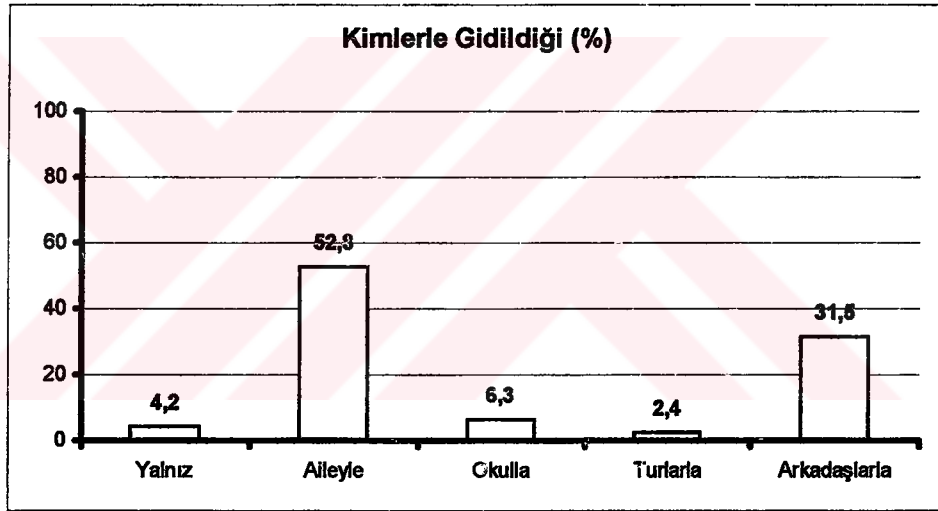
Rekreasyonel etkinliklerde bulunanlardan yaya olarak katıldıklarını belirten kullanıcılar daha yakın çevreyi tercih etmektedirler. Mesafe genellikle 1-3 km'yi geçmemektedir. Şekil 4.1.1.9'da katılımcıların en çok gittikleri yerlerin evlerine uzaklığı oransal olarak görülmektedir.

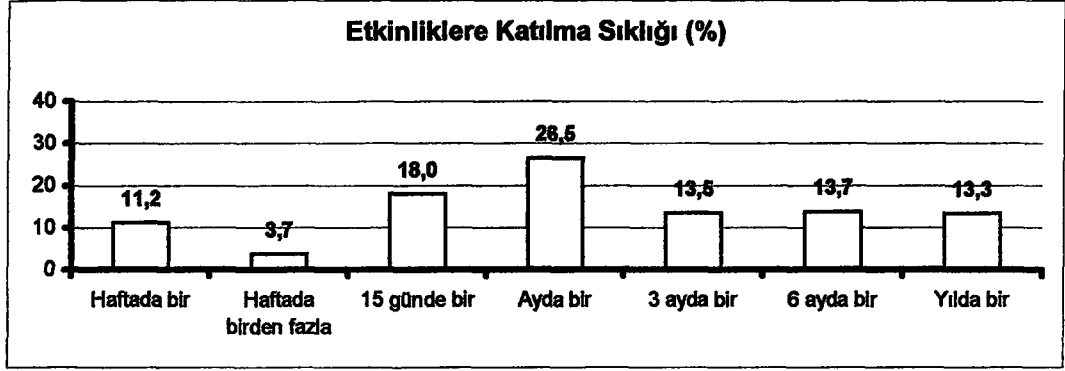
Şekil 4.1.1.9. Deneklerin en çok gittikleri yerlerin evlerinden uzaklığı

Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılan deneklerin, %52,8'i ailesiyle, %31,5'u arkadaşlarıyla birlikte bu tür etkinliklere katıldıkları görülmektedir (Şekil 4.1.1.10.).

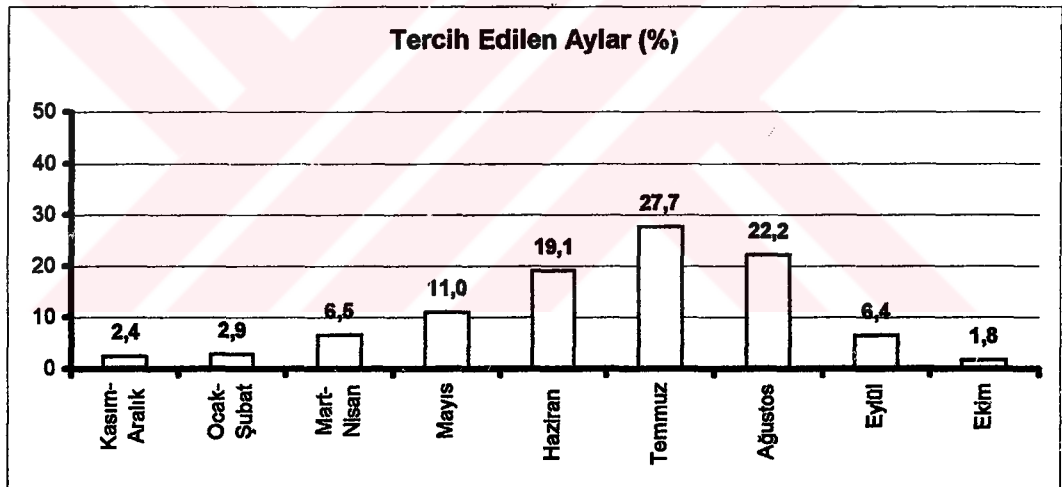
Şekil 4.1.1.10. Deneklerin bu yerlere kimlerle birlikte gittikleri

Rekreasyonel etkinliklere katılma sıklığı Şekil. 4.1.1.11'de görülmektedir. Ayda bir etkinliğe katılma oransal olarak daha fazladır.

Şekil. 4.1.1.11. Deneklerin etkinliklere katılma sıklıkları

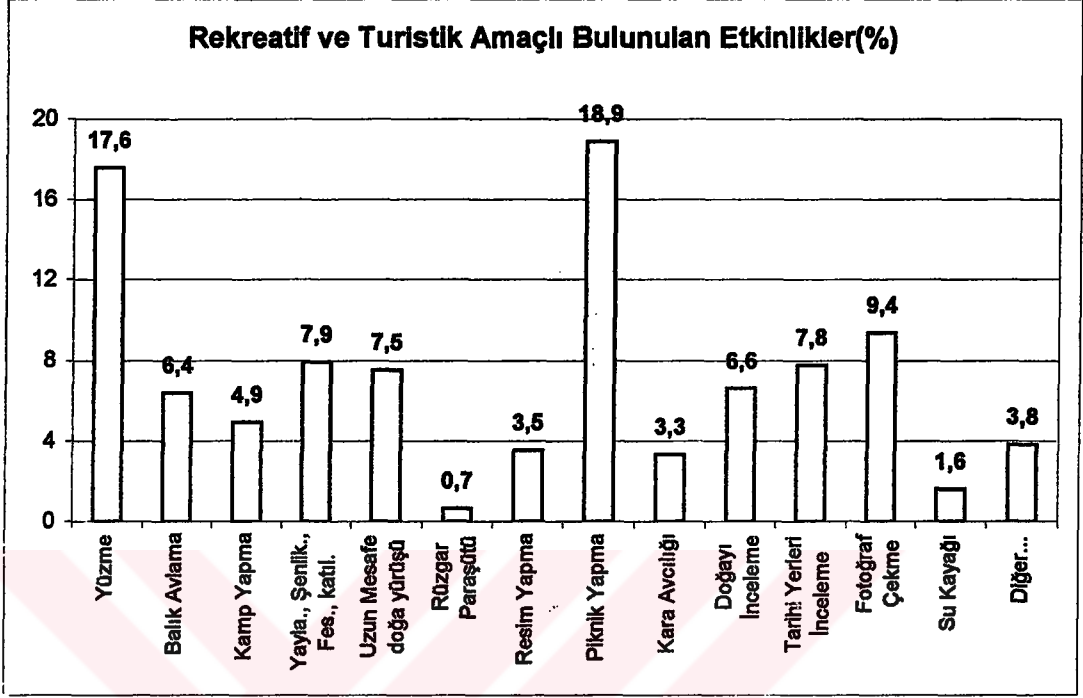
Yapılan anket çalışmaları sonucunda rekreasyonel etkinliklerin en çok yoğunlaştığı ayların Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları olduğu görülmektedir (Şekil 4.1.1.12.). Havaaların ısınması, göl suyu sıcaklığı ve okulların tatil oluşu bu ayların tercih edilmesi sonucunu doğurmuştur.

Şekil 4.1.1.12. Deneklerin tercih ettikleri aylar

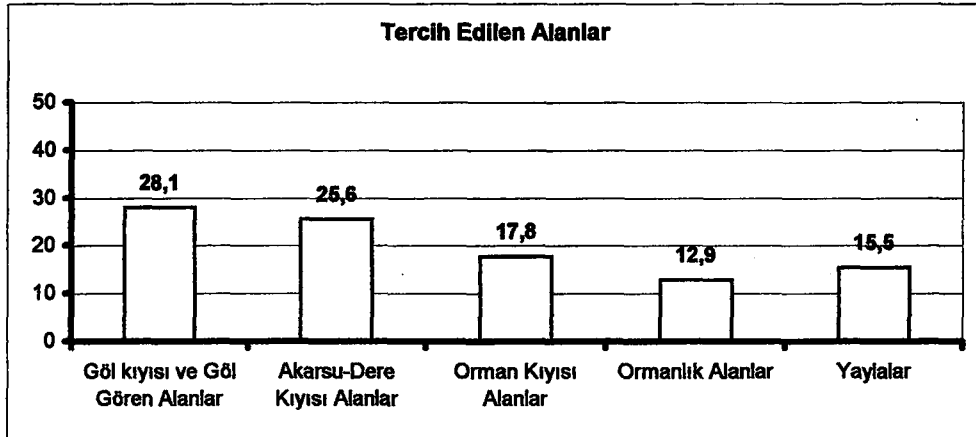
Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılan yöre halkının, ne tür etkinliklerde bulunduğunu tespit etmek amacıyla anket formunda 14 adet etkinlik çeşidi ve oransal dağılımı Şekil 4.1.1.13'te görülmektedir. Bu etkinlikler tespit edilirken Eğirdir yöresinde rekreasyon ve turizme kaynak oluşturabilecek değerler göz önüne alınmıştır. Katılımcılar rekreasyonel ve turistik amaçlı tek bir etkinliği

gerçekleştirebildikleri gibi, birden fazla etkinliği de yapabilmektedirler. Bu etkinlikler içinde piknik yapma ve yüzme önemli bir yer tutmaktadır.

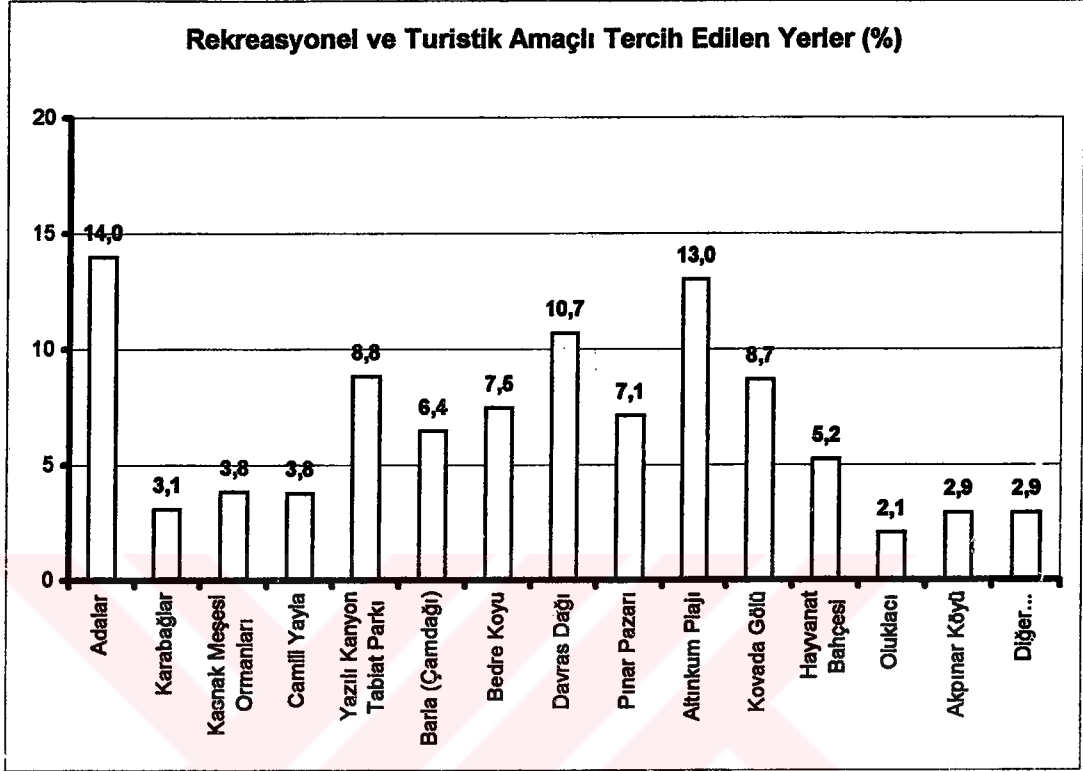
Şekil 4.1.1.13. Deneklerin tercih ettikleri etkinlikler

Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılan yöre halkına tercih ettikleri alanlar sorulmuş, göl kıyısı ve göl gören alanlar %28.1 ile birinci sırada yer almaktadır (Şekil 4.1.1.14.).

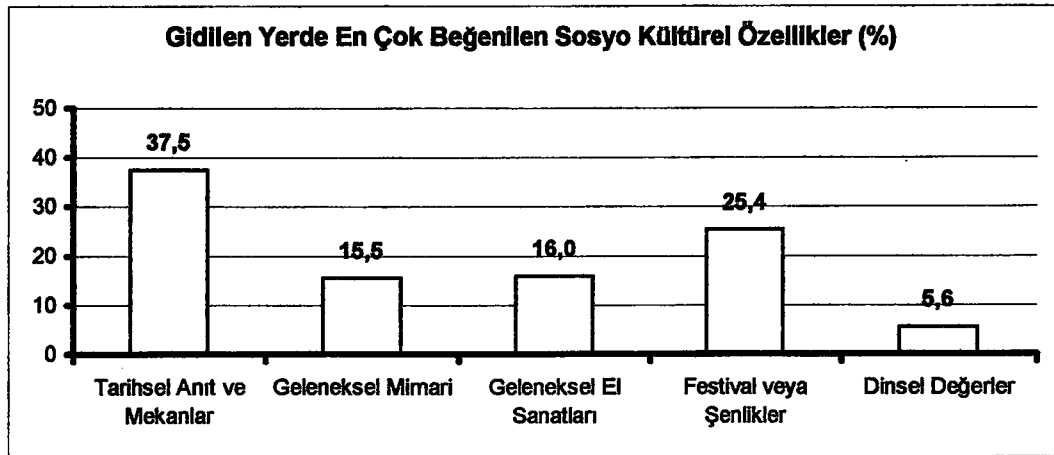
Şekil 4.1.1.14. Deneklerin tercih ettikleri alanlar

Rekreasyonel ve turistik etkinliklere katılan yöre halkına bu etkinlikler için tercih ettikleri yerler sorulduğunda, %14'ü Adaları, %13'ü Altinkum Plajını, %10.7 Davras Dağı'nı tercih ettikleri görülmektedir (Şekil 4.1.1.15).

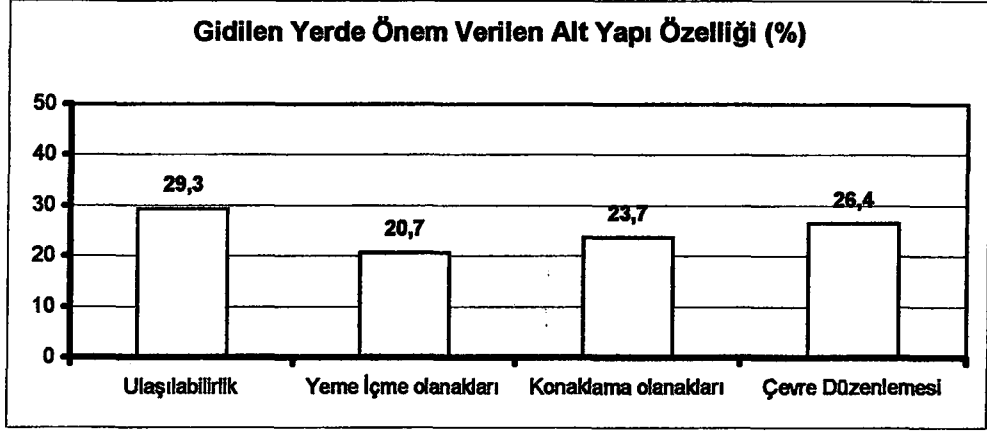
Şekil 4.1.1.15. Deneklerin Eğirdir yöresinde tercih ettikleri yerler

Yöre halkının en çok beğendiği sosyo-kültürel özelliklerin başında % 37.5 ile tarihsel anıt ve mekanlar, %25.4 ile festival veya şenlikler gelmektedir (Şekil 4.1.1.16).

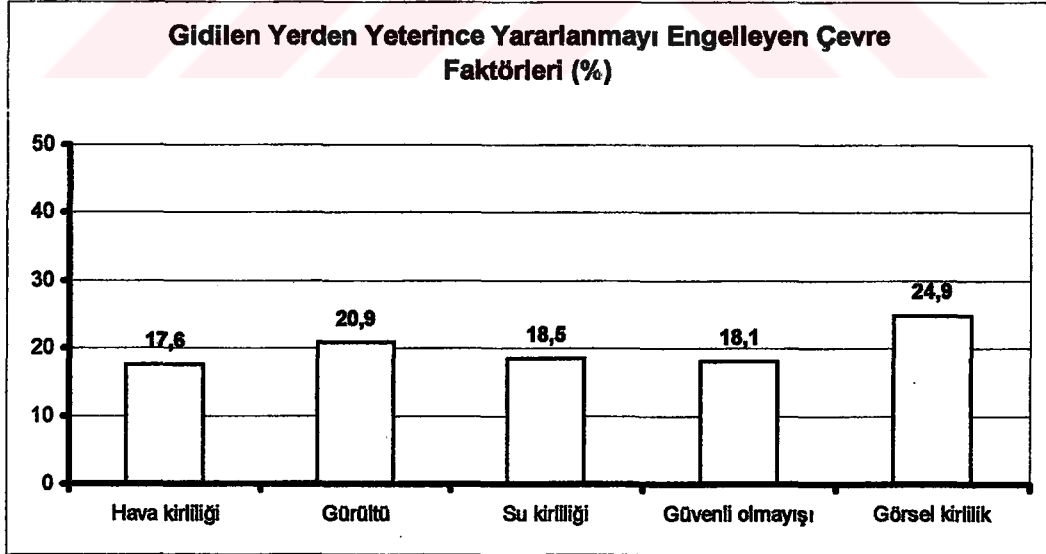
Şekil 4.1.1.16. Deneklerin gittikleri yerde en çok beğendiği sosyo-kültürel özellikler

Şekil 4.1.1.17’de ise rekreasyonel ve turistik amaçlı etkinliklere katılan yöre halkının gittikleri yerde önem verdikleri altyapı özelliklerinin başında %29.3 ile ulaşılabilirlik, %26.4 ile çevre düzenlemesi, %23.7 ile konaklama olanakları, %20.7 ile yeme içme olanakları dikkat çekmektedir.

Şekil 4.1.1.17. Deneklerin gittikleri yerde önem verdikleri altyapı özellikleri

Yöre halkının yeterince gidilen yerden yeterince yararlanmasını etkileyen olumsuz çevre faktörleri olarak %24.9 ile görsel kirlilik, %20.9 gürültü, %18.5 su kirliliği olarak sıralanmaktadır (Şekil 4.1.1.18.).

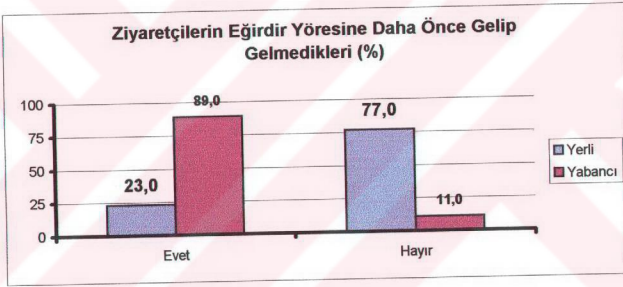

Şekil 4.1.1.18. Deneklerin gittikleri yerden yeterince yararlanmalarını engelleyen çevre faktörleri

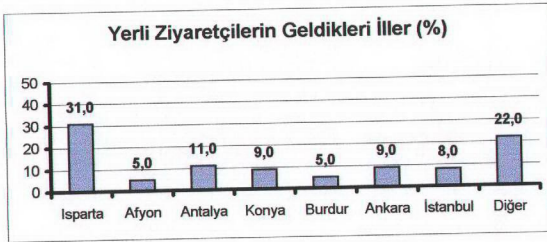
4.1.2. Eğirdir Yöresini Ziyaret Eden Yerli ve Yabancı Turistlere Ait Genel Özellikler

Çalışma alanında mevcut doğal ve kültürel kaynak değerlerini turizme sunabilmek, yerli ve yabancı ziyaretçilerin bölgeyle ilgili düşüncelerini ve beklentilerini tespit edebilmek amacıyla, yerli ve yabancı ziyaretçilere anket uygulanmıştır. Yabancı ziyaretçiler için anket formları, İngilizce olarak hazırlanmıştır. Yapılan çalışmada 100 adet yerli 100 adette yabancı olmak üzere toplam 200 adet anket yapılmıştır. Ankette ziyaretçilere daha önce Eğirdir'e gelip gelmedikleri sorulmuş ve verilen cevaplar Şekil 4.1.2.1'de oransal olarak gösterilmiştir. Ankete katılan yerli ziyaretçilerin %23'ünün, yabancı ziyaretçilerin %89'unun yöreye ilk defa geldikleri ortaya çıkmaktadır.

Şekil 4.1.2.1. Ziyaretçilerin yöreye daha önce gelip gelmedikleri

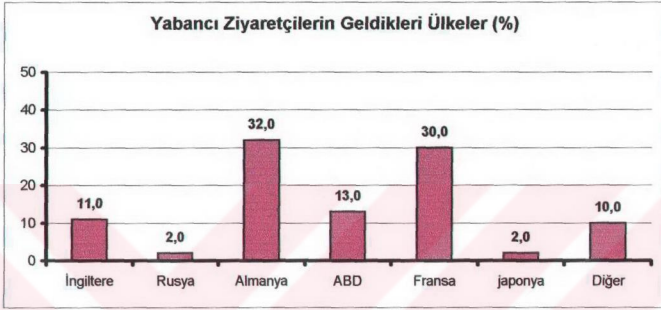
Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin %31'i Isparta'dan, %11'i Antalya'dan, %9'u Ankara ve Konya'dan geldikleri görülmektedir (Şekil 4.1.2.2.).

Şekil 4.1.2.2. Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin geldikleri iller.

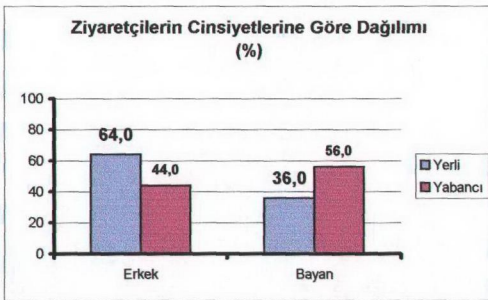
Isparta ve Antalya dışındaki illerden gelenlerin büyük çoğunluğunu asker ziyareti yada yemin töreni için gelen asker aileleri oluşturmaktadır.

Şekil 4.1.2.3 incelendiğinde yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin geldikleri ülkelerin başında %32 ile Almanya, %30 ile de Fransa gelmektedir.

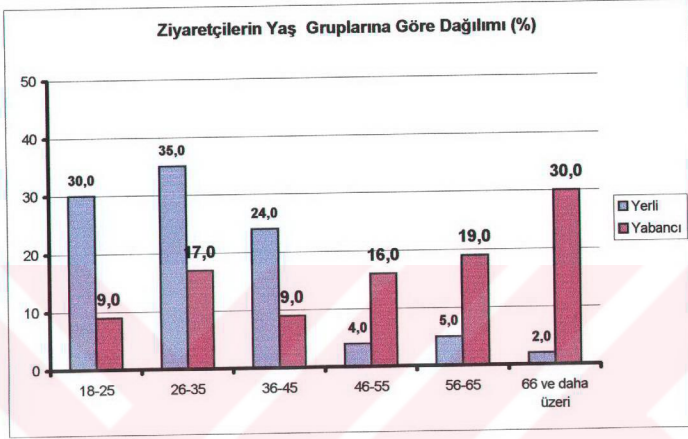
Şekil 4.1.2.3. Yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin geldikleri ülkeler

Ziyaretçilerin cinsiyetlerine göre oransal dağılımı Şekil 4.1.2.4. te verilmiştir. Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin %64'ü erkek, %36'sı bayan, yabancı ziyaretçilerin %44'ü erkek, %56'sı bayan olduğu görülmektedir.

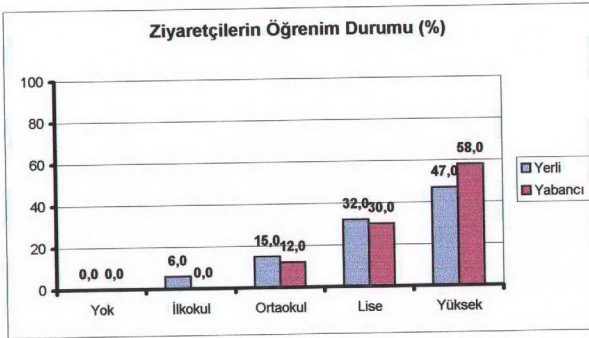
Şekil 4.1.2.4. Yöreye gelen ziyaretçilerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Yöreye gelen ziyaretçilerin yaş gruplarına göre dağılımında yerli ziyaretçilerin %35'i 26-35 yaş grubunda, yabancı ziyaretçilerin % 30'u 66 ve daha üzeri yaş grubu oluşturmaktadır (Şekil 4.1.2.5.).

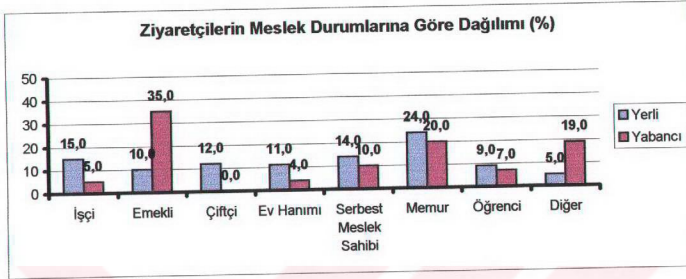
Şekil 4.1.2.5. Yöreye gelen ziyaretçilerin yaş gruplarına göre dağılımı

Öğrenim durumlarına ilişkin oransal dağılımında (Şekil 4.1.2.6) her iki grupta da eğitim durumu yüksek olanlar bu tür etkinliklere daha çok katılmaktadır.

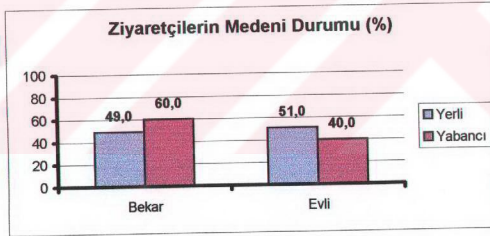
Şekil 4.1.2.6. Yöreye gelen ziyaretçilerin öğrenim durumları

Ziyaretçilerin meslek durumlarına göre dağılımında yabancı ziyaretçilerin %35'i emekli, yerli ziyaretçilerin ise oransal olarak %24'ü memur grubu oluşturmaktadır (Şekil 4.1.2.7).

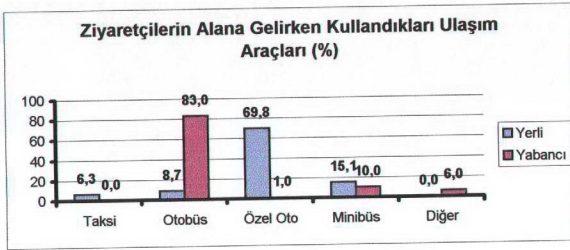
Şekil 4.1.2.7. Yöreye gelen ziyaretçilerin meslek durumlarına göre dağılımı

Yöreye gelen ziyaretçilerin medeni durumu incelendiğinde, yerli ziyaretçilerin %49'u, yabancı ziyaretçilerin %60'ının bekar olduğu görülmektedir (Şekil 4.1.2.8).

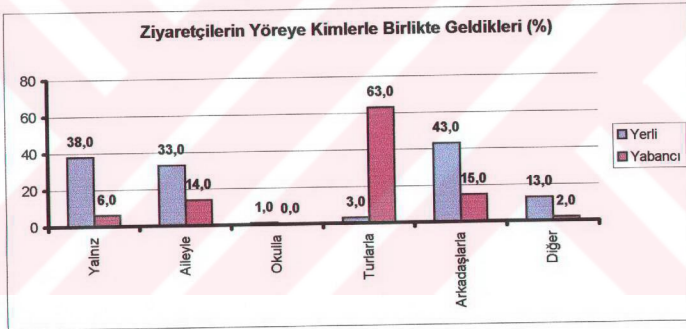
Şekil 4.1.2.8. Yöreye gelen ziyaretçilerin medeni durumu

Ziyaretçilerin yöreye gelişlerinde kullandıkları araçların oransal dağılımında yerli ziyaretçilerin büyük bir çoğunluğu (%69) özel otolarıyla gelirken, yabancı ziyaretçilerin büyük bir çoğunluğu (%83) tur otobüsleriyle bölgeye ulaşmaktadır (Şekil 4.1.2.9.).

Şekil 4.1.2.9. Yöreye gelen ziyaretçilerin alana gelirken kullandıkları ulaşım araçları

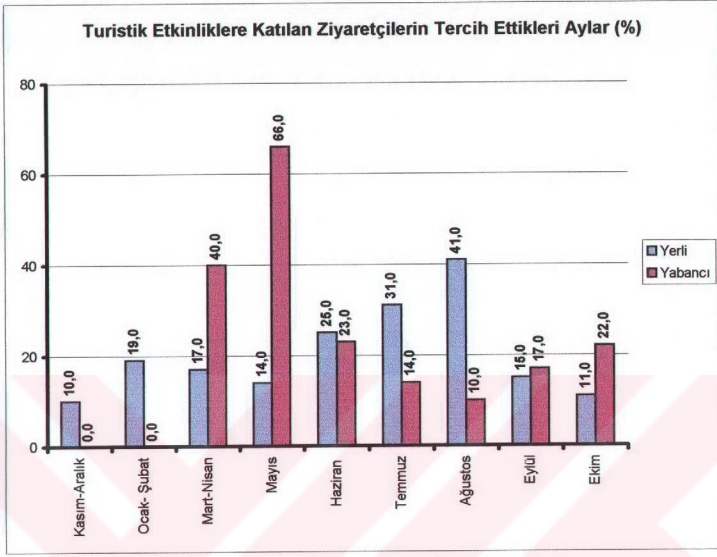
Turistik etkinliklere katılan yerli ziyaretçilerin %43'ü arkadaşlarıyla, %38'i yalnız, %33'ü aileleriyle bu tür etkinliklere katılırken, yabancı ziyaretçilerin %63'ü turlarla bu tür etkinliklere katılmaktadırlar (Şekil 4.1.2.10.).

Şekil 4.1.2.10. Yöreye gelen ziyaretçilerin kimlerle birlikte geldiklerine göre dağılımı

Yapılan anket çalışması sonucunda turistik etkinliklerin en sık gerçekleştiği ay yerli turistler için %41 ile Ağustos, yabancı turistler için ise % 66 ile Mayıs ayıdır (Şekil 4.1.2.11.). Şekil incelendiği zaman bu tür etkinliklerin genel olarak yaz aylarında yoğunlaştığı görülmektedir. Ziyaretçi sayısının yaz aylarında yoğunlaşmasının nedeni, hava ve deniz ve göl suyu sıcaklıklarının uygun değerlere ulaşması ve ziyaretçilerin çoğunun izinlerini bu aylarda kullanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

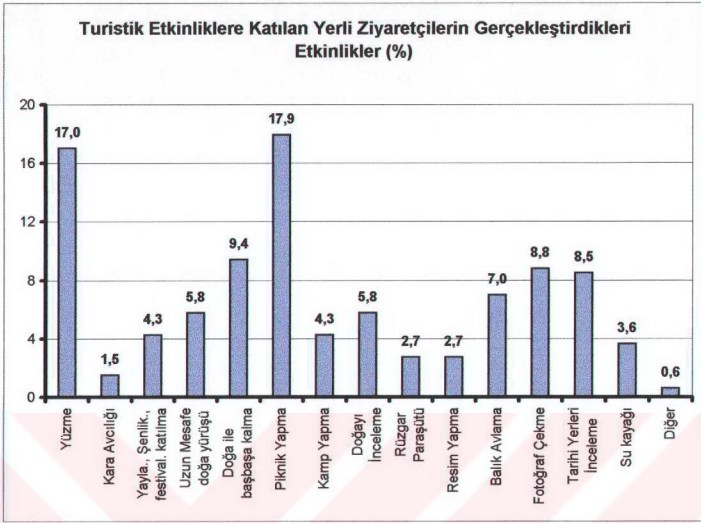

Şekil 4.1.2.11. Turistik etkinliklere katılan ziyaretçilerin tercih ettikleri aylar

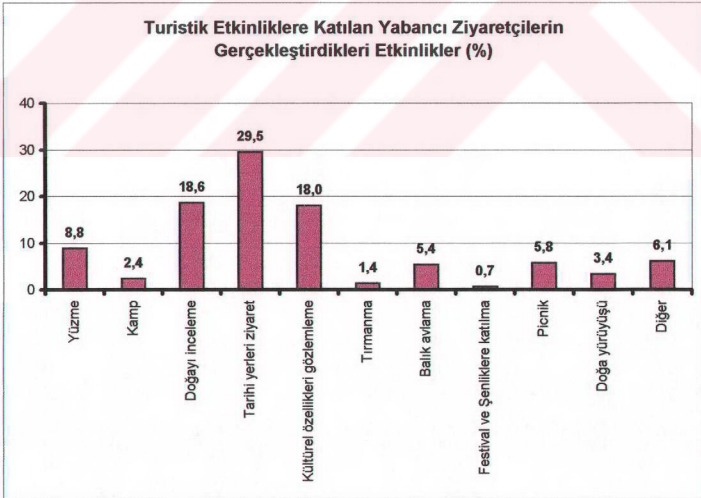
Şekil 4.1.2.12'den itibaren analizler yapılırken ziyaretçi sayıları değil, ziyaretçilerden alınan cevaplar esas alınmıştır.

Yöreye gelen yerli ziyaretçilere, ne tür etkinliklerde buldukları sorulduğunda alınan cevaplardan anket formunda verilen 15 adet etkinlik içinde en yüksek oranı %17,9 ile piknik yapma, %17 ile yüzmeye ve %9,4 ile doğaya baş başa kalma etkinliklerinin aldığı görülmektedir (Şekil 4.1.2.12).

Yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin gerçekleştirdikleri etkinliklerin başında %29,5 ile tarihi yerleri ziyaret, daha sonra sırasıyla %18,6 ile doğayı inceleme, %18,0 ile de kültürel özellikleri gözlemleme şeklinde sıralanmaktadır (Şekil 4.1.2.13.).

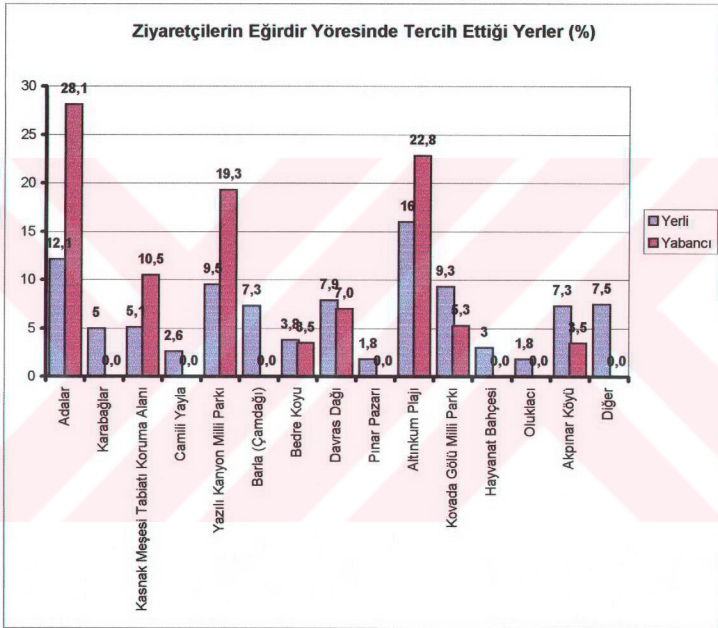

Şekil 4.1.2.12. Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin gerçekleştirdikleri etkinlikler

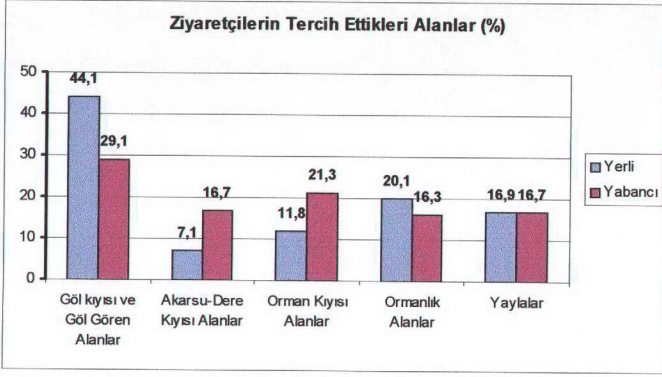
Şekil 4.1.2.13. Yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin gerçekleştirdikleri etkinlikler

Ziyaretçilerin Eğirdir yöresinde tercih ettikleri yerler incelendiğinde Altınkum Plajı her iki grup içinde en yüksek bir oranı oluşturmaktadır. Plajın temiz ve mavi bayraklı olması tercih edilme sebebidir. Yabancı ziyaretçiler tarihi ve kültürel değerleri, balık lokantaları ve konaklama olanakları ile Adaları yüksek oranda tercih etmektedirler. Ayrıca Yazılı Kanyon Tabiat Parkı ile Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı da ilgi çeken alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Şekil 4.1.2.14.).

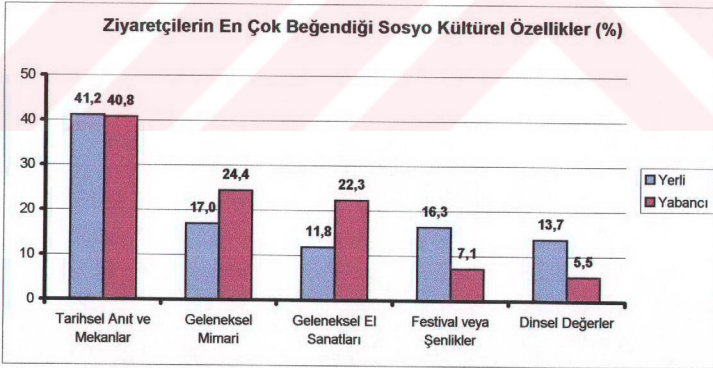
Şekil 4.1.2.14. Ziyaretçilerin Eğirdir yöresinde gittikleri yerler

Şekil 4.1.2.15'de turistik etkinliklerde bulunmak için yöreye gelen ziyaretçilerin tercih ettikleri alanlar görülmektedir. Şekil incelendiğinde göl kıyısı ve göl gören alanlar oransal olarak daha çok tercih edilmektedir. Bunun nedeni ziyaretçilerin en fazla katıldığı etkinliğin yüzme ve piknik yapma oluşundan kaynaklanmaktadır.

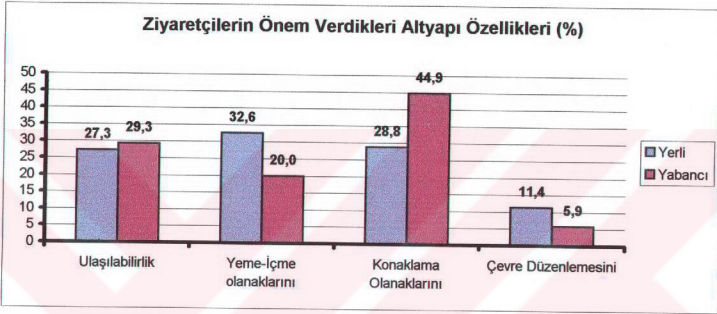
Şekil 4.1.2.15. Ziyaretçilerin tercih ettikleri alanlara göre dağılımı

Yöreye gelen ziyaretçilere en çok beğendikleri sosyo-kültürel özellikler sorulmuş ve alınan yanıtların oransal dağılımında (Şekil 4.1.2.16.) yöreye gelen yerli ve yabancı ziyaretçilerin her ikisinin de tarihsel anıt ve mekanları ilginç buldukları görülmektedir.

Şekil 4.1.2.16. Yöreye gelen ziyaretçilerin en çok beğendikleri sosyo-kültürel özellikler

Turizm olgusu içinde çok önemli olan altyapı hizmetleri yani ulaşılabilirlik, konaklama olanakları ve yeme içme olanakları, o bölgedeki potansiyeli karşılması açısından mutlaka irdelenmesi gereken bir konudur. Turistik etkinlikler için bölgeye gelen ziyaretçilere önem verdikleri altyapı özellikleri sorulmuş, alınan yanıtlardan, yabancı ziyaretçiler için konaklama olanaklarının (%40), yerli ziyaretçiler içinse yeme-içme olanaklarının (%32.6) birinci sırada önemli olduğu görülmektedir (Şekil 4.1.2.17.).

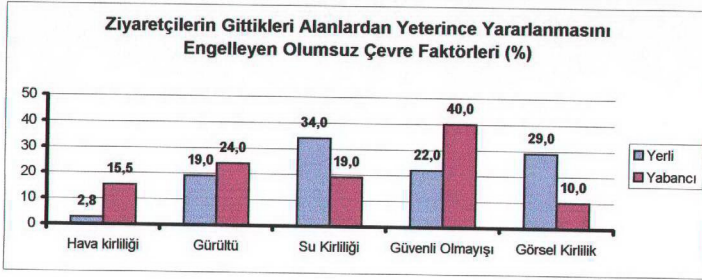

Şekil 4.1.2.17. Yöreye gelen ziyaretçilerin önem verdikleri altyapı özellikleri

Turistik etkinliklerde bulunmak üzere yöreye gelmiş olan ziyaretçilerin gittikleri alanlardan yeterince yararlanmalarını engelleyen faktörler sorulduğunda, yabancı ziyaretçiler için güvenli olmayış (%40) ve gürültü (%24), yerli ziyaretçiler için ise su kirliliği (%34) ve görsel kirlilik (%29) gibi olumsuzluklar dikkati çekmektedir (Şekil 4.1.2.18.).

Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin, Eğirdir'deki turizm alanları ve objelerinde gözlemlendiğiniz sorunlar nelerdir sorusuna verdikleri cevaplar çizgelge 4.1.2.1'de verilmiştir. Ziyaretçilerin büyük bir çoğunluğu reklamın yapılmadığını (%17.5) ve bakımsız olduğunu (%14.6)'nu bildirmişlerdir.

Şekil 4.1.2.18. Yöreye gelen ziyaretçilerin gittikleri alanlardan yeterince yararlanmasını engelleyen olumsuz çevre faktörleri

Çizelge 4.1.2.1. Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin gözlemediği sorunlar

Eğirdirdeki turizm alanları veya objelerinde gözlemlenen sorunlar	Toplam	%
Çevre düzenlemesinin yapılmaması	43	14,0
Reklamın olmaması	54	17,5
Yönetim eksikliği	31	10,1
Broşür - dergi ve benzeri yayınların olmaması	30	9,7
Rekreasyon etkinliklerinin azlığı	24	7,8
Bakımsız olması	45	14,6
Alt ve üst yapı yetersizlikleri	34	11,0
Görevli olmaması	20	6,5
Turistik alan ve objelerin azlığı	20	6,5
Diğer	7	2,3
Toplam	308	100,0

Çizelge 4.1.2.2'de ise yöreye gelen yerli ziyaretçilerin Eğirdir Yöresi'nin turizm potansiyelini artırmak için neler yapılabilir sorusuna verdikleri cevaplar görülmektedir. Reklam ve tanıtım faaliyetlerine önem verilmeli (% 15.1), yerel yönetim ve sivil toplum örgütleri öncü olmalı (%13) dikkat çekmektedir.

Çizelge 4.1.2.2. Yerli ziyaretçilerin çözüm önerileri

Eğirdir yöresinin turizm potansiyelini artırmak için neler yapılabilir	Toplam	%
Mevcut kültürel turistik değerler restore edilmeli	47	12,0
Turistik alanların çevre düzenlemesi yapılmalı	56	14,3
Reklam ve tanıtım çalışmalarına ağırlık verilmeli	59	15,1
Rekreasyonel etkinlikler artırılmalı	38	9,7
Eğirdir turizm planlaması yapılmalı	50	12,8
Mevcut doğal alanlar turizm ile ilişkilendirilmeli	41	10,5
Yeni doğal alanlar turizme kazandırılmalı	42	10,7
Yerel yönetim ve sivil toplum örgütleri öncü olmalı	51	13,0
Diğer..	8	2,0
Toplam	392	100,0

Eğirdir Yöresi turistik ve rekreasyonel potansiyele sahip mi ? sorusuna yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin % 98'i evet cevabını vermiştir. Çizelge 4.1.2.3'te ise yabancı ziyaretçilerin potansiyeli artırmak için neler yapılabilir sorusuna verdikleri cevapların oransal dağılımı görülmektedir. Reklam ve peyzaj düzenlemesinin yapılması %18 ile dikkat çekmektedir.

Çizelge 4.1.2.3. Yöreye gelen yabancı ziyaretçilerin çözüm önerileri

Eğirdir yöresi için neler yapılabilir	Toplam	%
Potansiyel alanlarda peyzaj düzenlemesinin yapılması	35	18,8
Kültürel değerlerin restorasyonu	27	14,5
Reklama önem verilmeli	35	18,8
Doğal ve kültürel alanları turizm ile ilişkilendirilmeli	33	17,7
Eğirdir yöresi için turizm planlaması yapılmalı	28	15,1
Turizm yönetimine önem verilmeli	10	5,4
Diğer	0	0,0
Toplam	168	100,0

4.2. Bir Alanın Turizm ve Rekreatiyonel Potansiyeli Saptama Yönteminin Çalışma Alanına Uygulanması

Çalışma alanı ile ilgili olarak saptanan doğal ve kültürel verilerin, turizm ve rekreasyon açısından taşıdığı değer, Bölüm 3.2'de ortaya konan yöntem esas alınarak yapılmıştır.

Bütün verilerin değerlendirilmesi 2×2 km²'lik birim alanlarda yapılmış ve TRP_i, yani bir alanın turizm ve rekreatiyonel potansiyeli formülünde yerine konmuştur. Böylece, her bir birim alan için turizm ve rekreatiyonel potansiyeli tespit edilmiştir. Bu değer aşağıdaki formül kullanılarak bulunmuştur.

Bir alanın Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli (TRP_i) aşağıda verildiği şekilde de belirtilmektedir.

$$TRP_i = A_i + B_i + C_i + (-D_i), \text{ burada;}$$

i= Plan-kare numarasını

A_i = Alan Değerini,

B_i = Sosyo-Kültürel Faktörlerin Uygunluğunu,

C_i = Rekreatiyonel ve Turistik Altyapı Faktörlerinin Uygunluğunu ve

D_i = Olumsuz Çevre Faktörlerini ifade etmektedir.

Yöntemin uygulaması ise şu aşamalarda yürütülmüştür;

1. Çalışma alanı, önce 2×2 km'lik bölümlere ayrılmış ve yatay yönde 1'den, düşey yönde ise A dan başlayarak kodlanmıştır Çalışma Alanında 31 plan-kare tam olarak su yüzeyidir ve bu plan-kareler değerlendirme dışı bırakılmıştır. .

2. Alan değeri için her bir plan kare göl kıyısı ve göl gören alanlar, akarsu -dere kıyısı alanlar, orman kıyısı alanlar, ormanlık alan ve yayla olup olmadığı irdelenmiştir. Her bir plan kare bu özelliklerden birini taşıyorsa 1 taşıyorsa 0 değerini almıştır.

3. Sosyo-kültürel veriler, rekreatiyonel ve turistik altyapı faktörleri ve olumsuz çevre

faktörleri için her bir plan-kare, bu faktörlerin her birini ayrı ayrı içermesi durumunda 1, içermemesi durumunda 0 değerini almıştır.

Bu verilerin ışığında, her bir plan-kare için TRP_i değeri hesaplanarak, turizm ve rekreasyonel kullanıma uygunluk tablosu oluşturulmuştur.

4.2.1. Alan Değeri (A_i)

Çalışma alanında turistik ve rekreasyonel etkinliklere etkili olabilecek alanlar irdelenmiş ve , göl kıyısı ve göl gören alanlar(x₁), akarsu-dere kıyısı alanlar(x₂), orman kıyısı-alanlar(x₃), ormanlık alanlar(x₄) ve çayırılık alanlar(x₅) olarak tespit edilmiştir.

Topoğrafik, toprak ve amenajman haritalarından faydalanılarak her plan-karenin hangi alan özelliği taşıdığı bulunmuştur.

Çalışma alanında yapılan anket çalışmalarında deneklere hangi alanları tercih ettikleri sorulmuş ve elde edilen yanıtlar ve katsayıları Çizelge 4.2.1.1 de verilmiştir. Her bir plan karenin alan özelliği (x_j) ile anket sonuçlarından elde edilen katsayılar(a_j) çarpılarak önce uygunluk değeri daha sonrada $A_i = \sum_{j=1}^k a_j \cdot x_j$ formülü kullanılarak o plan-karenin alan değeri hesaplanmış ve Çizelge 4.2.1.2. ye kaydedilmiştir.

Çizelge 4.2.1.1 Çalışma alanında rekreasyonel ve turistik etkinlikler için tercih edilen alanlar ve katsayıları

Tercih Edilen Alanlar (A _i)	Yöre halkı	Ziyaretçiler	Toplam	%	Katsayılar (a _j)
Göl Kıyısı ve Göl Gören Alanlar (x ₁)	337	187	524	30,63	3.06 (a ₁)
Akarsu-Dere Kıyısı Alanlar(x ₂)	307	61	368	21,51	2.15(a ₂)
Orman Kıyısı Alanlar(x ₃)	214	85	299	17,48	1.75(a ₃)
Ormanlık Alanlar(x ₄)	155	93	248	14,49	1.45(a ₄)
Yaylalar(x ₅)	186	86	272	15,90	1.6(a ₅)
Toplam	1199	512	1711	100	10

Çizelge 4.2.1.2. Çalışma alanında her bir plan kare için hesaplanan A_i , B_i , C_i , D_i TRP_i değerleri (Ek 6 devam)

Plan-kare No	A_i	B_i	C_i	D_i	TRP _i	TRP _i Grubu
A1	3,06	0	0	0	3,06	3
A2	3,06	0	2,9	0	5,96	3
A3	3,06	0	2,9	2	3,96	3
A10	3,06	0	2,9	2	3,96	3
A11	3,06	1,66	2,9	0	7,62	2
B1	3,06	0	0	0	3,06	3
B2	3,06	0	2,9	0	5,96	3
B10	3,06	0	2,9	2	3,96	3
B11	3,06	0	2,9	0	5,96	3
C1	3,06	0	0	0	3,06	3
C2	3,06	0	2,9	0	5,96	3
C9	3,06	0	2,9	0	5,96	3
C10	3,06	0	2,9	0	5,96	3
C11	0	0	2,9	0	2,9	3
D1	3,06	5,52	2,9	0	11,48	2
D2	3,06	0	10	0	13,06	1
D8	3,06	0	0	0	3,06	3
D9	3,06	1,66	5,1	2	7,82	2
D10	3,06	0	0	0	3,06	3
D11	0	0	0	0	0	3
E1	6,26	0	2,9	0	9,16	2
E2	3,06	0	10	0	13,06	1
E3	3,06	0	10	0	13,06	1
E8	3,06	0	2,9	2	3,96	3
E9	3,06	0	2,9	0	5,96	3
E10	0	0	0	0	0	3
E11	0	0	0	0	0	3
F1	0	0	2,9	2,3	0,6	3
F2	3,06	0	0	0	3,06	3
F3	3,06	0	2,9	0	5,96	3
F4	0	0	2,9	0	2,9	3
F7	3,06	0	2,9	0	5,96	3
F8	3,06	0	2,9	0	5,96	3
F9	3,06	8,36	2,9	0	14,32	1
F10	0	0	2,9	0	2,9	3
F11	0	0	0	0	0	3
G1	0	0	2,9	0	2,9	3
G2	0	0	5,1	0	5,1	3
G3	3,06	0	2,9	0	5,96	3
G4	3,06	12,88	10	2,3	23,64	1
G5	3,06	12,88	10	0	25,94	1
G6	3,06	12,88	10	0	25,94	1
G7	3,06	0	0	0	3,06	3
G8	3,06	0	2,9	0	5,96	3
G9	3,06	0	2,9	0	5,96	3

4.2.2 Sosyo-Kültürel Faktörlerin Uygunluğu (Bi)

Turistik ve rekreasyonel etkinliklere etkili olan ve yöntemimizde değerlendirilen sosyo-kültürel özellikler, tarihsel anıt ve mekanlar, mimari doku, geleneksel el sanatları, festival ve şenlikler ile dinsel değerler olarak tespit edilmiştir.

Çalışma alanında yapılan anket çalışmaları sonucunda, gerek yöre halkının gerekse ziyaretçilerin alanda beğendikleri sosyo-kültürel özellikler ve katsayıları Çizelge 4.2.2.1’de verilmiştir.

Çizelge 4.2.2.1. Çalışma alanında beğenilen sosyo -kültürel özellikler ve katsayıları

Beğenilen Sosyo-Kültürel Özellikler	Yöre Halkı	Ziyaretçiler	Toplam	%	Katsayılar (b _i)
Tarihsel Anıt ve Mekanlar (y ₁)	327	160	487	38,59	3,86(b ₁)
Geleneksel Mimari (y ₂)	135	84	219	17,35	1,74(b ₂)
Geleneksel El Sanatları (y ₃)	139	71	210	16,64	1,66(b ₃)
Festival ve Şenlikler (y ₄)	221	42	263	20,84	2,84(b ₄)
Dinsel Değerler (y ₅)	49	34	83	6,58	0,66(b ₅)
Toplam	871	391	1262	100	10

Turistik ve rekreasyonel etkinliklere etkili olan sosyo-kültürel faktörlerden tarihsel anıt ve mekanlar (y₁)’in, geleneksel mimari(y₂)’nin geleneksel el sanatları(y₃)’nin festival ve şenlikler (y₄), dinsel değerler (y₅)’in plan-karelerde varlık durumu (1 veya 0) anket sonuçlarından elde edilen katsayılarla(b_i) çarpılarak her değişken için hesaplanan uygunluk değeri hesaplanmıştır. Daha sonra $B_i = \sum_{j=1}^k b_j \cdot y_j$ formülü kullanılarak her plan-kare için sosyo-kültürel faktörlerin uygunluk değeri elde edilmiş ve Çizelgeye 4.2.1.2 ye kaydedilmiştir.

4.2.3. Turistik ve Rekreatiyonel Altyapı Faktörlerinin Uygunluğu (C)

Çalışma alanında yapılan araştırmalar neticesinde, bölgede turistik ve rekreatiyonel etkinliklere etki eden faktörler olarak ulaşılabilirlik, konaklama olanakları ,yeme içme olanakları ve çevre düzenlemesi olarak tespit edilmiştir.

Çizelge 4.2.3.1 de yöre halkına ve ziyaretçilere uygulanan anketler sonucunda elde edilen sonuçlar ve katsayıları görülmektedir.

Çizelge 4.2.3.1. Önem verilen altyapı faktörleri ve katsayıları

Önem Verilen Alt Yapı Özellikleri	Yöre Halkı	Ziyaretçiler	Toplam	%	Katsayılar (C _j)
Ulaşılabilirlik (z ₁)	234	96	330	29,05	2,9 (c ₁)
Yeme İçme Olanakları (z ₂)	165	84	249	21,92	2,2 (c ₂)
Konaklama Olanakları (z ₃)	189	130	319	28,08	2,8 (c ₃)
Çevre Düzenlemesi (z ₄)	211	27	238	20,95	2,1 (c ₄)
Toplam	799	337	1136	100	10

Turistik ve rekreatiyonel altyapı faktörleri için elde edilen katsayı değerleri (c_j) ile, bu faktörlerin plan-karelerde bulunup bulunmama durumu için aldıkları puanlar (z_j)

çarpılarak, her değişkenin uygunluk değeri hesaplanmıştır. Daha sonra $C_i = \sum_{j=1}^k C_j \cdot z_i$

formülü ile her bir plan-kare için rekreatiyonel ve turistik altyapı faktörlerinin uygunluk değeri elde edilmiştir. Elde edilen bu değerler Çizelge 4.2.1.2'ye kaydedilmiştir.

4.2.4. Olumsuz Çevre Faktörleri (D)

Turistik ve rekreatiyonel etkinliklere etkili olabilecek olumsuz çevre faktörleri incelenmiş ve hava kirliliği (t₁), su kirliliği (t₂), görsel kirlilik (t₃), güvenli olmayışı (t₄) ve gürültü (t₅) olarak tespit edilmiştir.

Çalışma alanında yapılan anket çalışmalarında ankete katılanlara, kendilerini rahatsız eden, bir başka deyişle alandan yeterince yararlanamamalarına neden olan faktörler sorulmuş ve elde edilen cevaplar ve katsayıları Çizelge 4.2.4.1'de verilmiştir.

Çizelge 4.2.4.1. Çalışma alanında turistik ve rekreasyonel etkinliklere katılanları rahatsız eden olumsuz çevre faktörleri

Olumsuz Çevre Faktörleri	Yöre Halkı	Ziyaretçiler	Toplam	%	Katsayılar (d _i)
Hava kirliliği (t ₁)	127	20	147	15,64	1,6 (d ₁)
Gürültü (t ₂)	151	43	194	20,64	2,1 (d ₂)
Su kirliliği (t ₃)	134	53	187	19,89	2,0 (d ₃)
Güvenli olmayışı (t ₄)	131	62	193	20,53	2,1 (d ₄)
Görsel kirlilik (t ₅)	180	39	219	23,30	2,3 (d ₅)
Toplam	723	217	940	100	10 (d ₅)

Anketlerden elde edilen katsayı değerleri (d_i) ile, bu faktörlerin plan-karelerde varlık durumu (1 veya 0) durumu için aldıkları puanlar (t_i) çarpılarak her değişkenin uygunluk değeri hesaplanmıştır Daha sonra $D_i = \sum_{j=1}^k d_j \cdot t_j$ formülü kullanılarak her bir plan-kare için olumsuz çevre faktörlerinin turistik ve rekreasyonel etkinliklere uygunluk değeri elde edilmiş ve Çizelge 4.2.1.2'ye kaydedilmiştir.

Burada, olumsuz çevre faktörleri, istenmeyen değişkenler olduklarından, TRP_i formülünde negatif olarak değerlendirilmiştir.

4.2.5. Çalışma Alanının Turizm ve Rekreasyonel Potansiyeli

Turizm ve rekreasyonel kullanıma uygunluk (TRP_i), alan değeri (A_i), sosyo-kültürel faktörlerin uygunluğu (B_i), turistik ve rekreasyonel altyapı faktörlerinin uygunluğu (C_i) ve olumsuz çevre faktörlerinin (D_i) turizm ve rekreasyona uygunluk değerlerinin;

$$TRP_i = A_i + B_i + C_i + (-D_i)$$

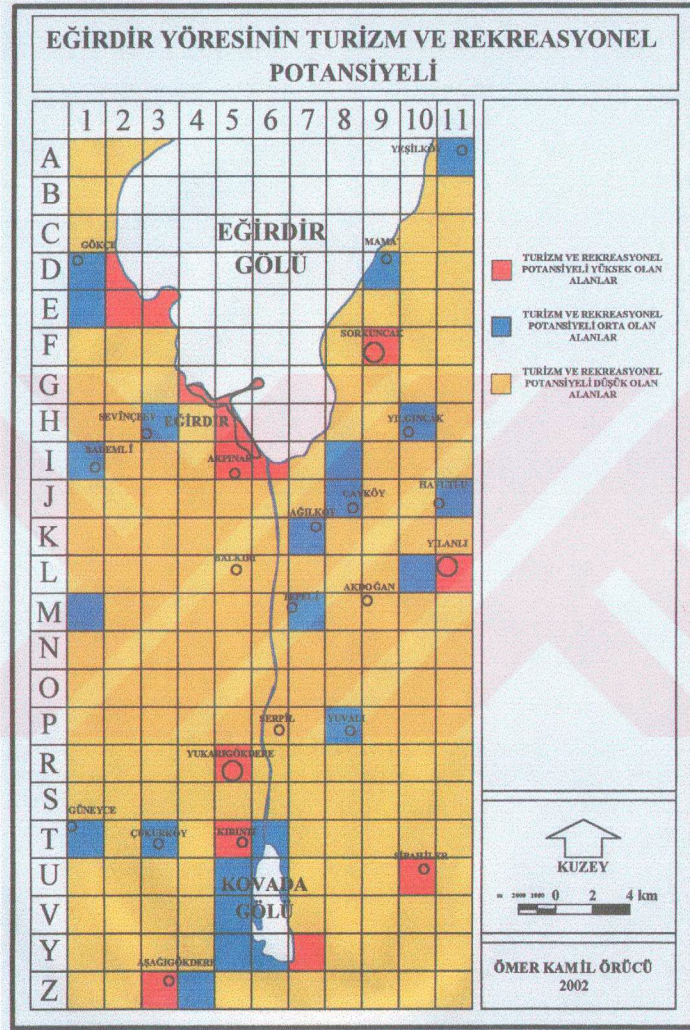
formülünde yerine konulmasıyla çalışma alanında yer alan tüm plan-kareler için elde edilen TRP_i değerleri hesaplanmış ve Çizelge 4.2.1.2'de görülmektedir. Araştırma alanında yer alan tüm plan karelerin TRP_i değerleri incelendiğinde 0 ile 25.94 arasında değiştikleri görülmektedir.

Plan karelerin TRP_i değerleri Düşük, Orta ve Yüksek olarak üç gruba ayrılmıştır. Çizelge 4.2.5.1'de kendi aralarında gruplandırılmış ve plan-kare sayısı ile dağılım oranları verilmiştir.

Çizelge 4.2.5.1. Turistik ve rekreasyonel potansiyel gruplarına göre plan-kare sayısı ve dağılım oranları

Turistik ve Rekreasyonel Potansiyel (TRP_i)	Plan-kare sayısı	Dağılım Oranı (%)
Düşük ($TRP_i < 7$)	181	81.53
Orta ($7 < TRP_i < 12$)	25	11.26
Yüksek ($12 < TRP_i$)	16	7.21

Araştırma alanında yer alan tüm plan-karelerin TRP_i değerlerinin gruplarına göre dağılım oranları, potansiyel haritası olarak Şekil 4.2.5.1'de verilmiştir.

Şekil 4.2.5.1 Çalışma alanının turizm ve rekreasyonel potansiyeli

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Eğirdir yöresi doğal ve kültürel peyzaj değerleri açısından mevcut turizm potansiyelinin ortaya konulması, yöresel halkın ve yerli-yabancı turistlerin rekreasyonel eğilim ve taleplerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda bazı sonuç ve öneriler şu şekilde açıklanabilir.

Eğirdir yöresinin mevcut turizm ve rekreasyon potansiyeli yönünden;

* Eğirdir yöresinin %7.21'i ($TRP_i > 12$ puan olmak üzere toplam 16 adet plan-kareyi temsil etmektedir) turizm ve rekreasyon açısından en yüksek değere ve potansiyele sahiptir. Bu değer, genelde alansal olarak küçük bir oran olmasına rağmen turizm ve rekreasyon değerleri ve niteliği açısından zenginlik göstermekte geleceğe yönelik önemlilik arz etmektedir. Bu potansiyel Eğirdir gölü ve çevresi, Bedre koyu, Kovada Gölü Milli Parkı ve Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı çevresinde yoğunlaşmaktadır.

* Alanın %11.26'sı, turizm ve rekreasyon potansiyeli açısından orta değerde olup TRP_i değeri saptamalarına göre ($7 < TRP_i < 12$), toplam 25 adet plan-kare ile temsil edilmektedir. Alan içinde dağınık bir yapı göstermektedir. Bu alanların çoğu turizm ve rekreasyon potansiyeli açısından uygun olmasına rağmen gerek alt yapı imkanları gerekse ziyaretçi talepleri doğrultusunda öncelikleri olmayan rezerv alanlar olarak nitelendirilebilir. Bu amaçla, Eğirdir yöresi için hazırlanacak master plan çerçevesinde geleceğe yönelik olarak düşünülmesi gereken alanlardır.

* Eğirdir yöresinin %81,53'ü turizm ve rekreasyon potansiyeli açısından düşük değerdedir. TRP_i değeri saptamalarına göre 181 adet plan-kare ile temsil edilmektedir. Toplam alanın büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bu alanlar turizm veya rekreasyon açıdan uygun olmayan fakat başka amaçlarla kullanımı (yerleşme, koruma, orman, mera, tarım alanı gibi) söz konusu olabilecek alanlardır.

Yörede yapılan anket çalışmalarında elde edilen sonuçlar ;

* Yöre halkına ilişkin sonuçlar; Yapılan çalışmada yöre halkına 498 adet anket uygulanmıştır. Deneklerin %91.4'ü rekreatif ve turistik etkinliklere katılmaktadır. Bu etkinliklere katılanların %64.5'i erkekler, %35.5'ini bayanlar oluşturmaktadır. Katılanların oransal olarak %37.6'sı 36-45 yaş grubundadır. Rekreatif ve turistik etkinliklere katılanların büyük bir çoğunluğu (%40.4) eğitim seviyesi yüksek olanlardır. Deneklerin %47.9'u bu tür etkinliklerde özel otolarını kullanmakta ve %52.8'i de ailesiyle katılmaktadır. Yörede, rekreatif ve turistik etkinliklerin en çok yoğunlaştığı aylar; Haziran (%19.1), Temmuz (%27.7) ve Ağustos (%22.2) aylarıdır. Etkinlik olarak piknik yapma (%18.9) ve yüzme (%17.6) önemli bir yer tutmaktadır. Rekreatif ve turistik etkinliklere katılan yöre halkının %14'ü Adaları, %13'ü Altinkum plajını, %10,7'si Davras Dağı'nı tercih etmektedirler.

* Eğirdir yöresine gelen yerli-yabancı ziyaretçilere ilişkin sonuçlar; Yapılan çalışmada 100 adet yerli, 100 adette yabancı olmak üzere toplam 200 anket yapılmıştır. Ankete katılan yerli ziyaretçilerin %23'ünün, yabancı ziyaretçilerin ise %89'unun yöreye ilk defa geldikleri ortaya çıkmaktadır. Yerli ziyaretçilerin %31'i Isparta'dan, yabancı ziyaretçilerin ise %32'si Almanya'dan gelmektedir. Yöreye gelen yerli ziyaretçilerin %64'ü, yabancı ziyaretçilerin ise %44'ü erkek olduğu görülmektedir. Yaş grubuna göre yerli ziyaretçilerin %35'i 26-35 yaş grubunda, yabancı ziyaretçilerin %30'u ise 66 ve daha üzeri yaş grubu oluşturmaktadır. Her iki grupta da eğitim durumu yüksek olanlar genelde bu etkinliklere katılmaktadır. Ziyaretçilerin meslek durumlarına göre dağılımında yabancı ziyaretçilerin %35'i emekli, yerli ziyaretçilerin ise oransal olarak %24'ü memur grubu oluşturmaktadır. Yerli ziyaretçilerin büyük bir çoğunluğu (%69) özel otolarıyla yöreye gelirken, yabancı ziyaretçilerin %83'ü tur otobüsleriyle bölgeye ulaşmaktadır. Turistik etkinliklerin en sık gerçekleştiği aylar, yerli turistlerin için (%41) Ağustos, yabancı turistlerin için ise (%66) Mayıs ayıdır. Anket formunda verilen 15 adet etkinlik içinde yerli ziyaretçiler için piknik yapma (%17.9) en yüksek orana sahipken, yabancı ziyaretçiler için tarihi yerleri ziyaret (%29.5) en önemli etkinlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ziyaretçilerin Eğirdir yöresinde tercih ettikleri yerler

incelendiğinde Altınkum Plajı her iki grup içinde en yüksek oranı oluşturmaktadır. Yabancı ziyaretçiler tarihi ve kültürel değerleri, balık lokantaları ve konaklama olanakları ile Adaları yüksek oranda (%28.1) tercih etmektedirler.

Eğirdir yöresinin rekreasyon ve turizm açısından en önemli doğal kaynağı göl ve çevresidir. Bu nedenle rekreasyon ve turizm açısından yapılacak her türlü etkinlikler gölün ekolojisine, estetiğine ve işlevselliğine zarar vermeyecek şekilde organize edilmesi büyük önem taşımaktadır. Eğirdir yöresinin doğal ve kültürel peyzaj değerlerinin bugün ve gelecekte sürdürülebilir bir şekilde kullanımının sağlanabilmesi için koruma-kullanma dengesi içinde bilimsel ve teknik anlamda Uzun Devreli Gelişim Planlarının (Master Planı) yapılması gerekmektedir. Ayrıca Master Plan çerçevesinde detaylı planlama ve tasarım çalışmaları yapılmalı ve uygulanmalıdır. Bu master planın, uygulama, denetleme ve kontrol çalışmalarını yürütebilecek etkin yönetim birimi oluşturulmalıdır.

Turizm açısından önemli bir cazibe merkezi sayılan Adalar'ın tarihi dokusu korunacak şekilde planlanma yapılmalı ve restorasyon çalışmalarına önem verilmelidir.

Eğirdir yöresinin doğal ve kültürel değerlerini yazılı ve görsel basın-yayın araçlarıyla, tur operatörleri ile işbirliği içinde girilerek tanıtımı yapılmalıdır.

Eğirdir Gölü'nün su kalitesinin temiz ve berrak, kürek, yelken, balıkçılık gibi sportif etkinliklere uygun oluşu nedeniyle önemli bir değerdir. Su kalitesinin bozulmaması, turizm üst yapı yatırımları ve yoğun turizm faaliyetleri nedeniyle su ve doğadaki bitki örtüsü kirliliğinin yaşanmaması için gerekli fiziksel planlama çalışmaları yapılmalı ve plan kararlarına yerel yöneticilerin, turizm yatırımcı ve işletmecilerin titizlikle uymaları sağlanmalıdır. Su sporları konusunda ulusal ve uluslararası yarışmalar veya festivaller düzenlenerek yörenin tanıtımı ve turizmin gelişmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Yamaç paraşütü ve delta kanat hava sporu etkinlikleri içinde önemli bir konuma sahip olan Karatepe, Akpınar köyü gerekli altyapı çalışmalarıyla daha iyi

değerlendirilmelidir. Nitekim SDÜ Havacılık Klübü uçuş eğitimleri Karatepe’de gerçekleştirilmektedir.

Gölü besleyen, fakat son yıllarda arazi kazanma pahasına hafriyat dökülerek tıkanan kaynakların yeniden açılması çalışmalarına başlanmaları, kıyı şeridinde doğal yapıyı bozan doldurma çalışmaları tekniğine uygun olarak yapılmalıdır. Eğirdir Gölü’nün adalara yol yapımından önce olduğu gibi su akışının sağlanması ve böylece kendi kendini temizleyebilmesi için, Kale Burnu-Can Ada arasında yer alan fakat işlevini yitiren 25 m. uzunluğundaki bugünkü köprünün yerine, su yolu geçişlerine elverişli ve estetik görünümde yeni bir köprü yapılması uygun olacaktır.

Elektrik, içme ve kullanma suyu yönünden Eğirdir’de bir sorunla karşılaşılmamaktadır. Ancak, turizm hareketlerinin ve turizm işletmelerinin artışına paralel olarak elektrik, içme ve kullanma suyu kapasiteleri de artırılmalıdır. İlçenin kanalizasyon şebekesi bugün için yeterli olabilmektedir. Ne varki, nüfus artışı nedeniyle kanalizasyon hizmetlerinin yetersiz kalacağı gerçeği yadsınamaz. Bu nedenle, kanalizasyon şebekesi gelecekteki gereksinimlere uygun kapasite ve teknolojiye eriştirilme önem taşımaktadır.

Eğirdir’e 3 km. uzaklıktaki Altinkum plajı, 11 km. uzaklıktaki Bedre Koyu plajı, Kovada Gölü Milli Parkı Denizaltı Plajı yörede elverişli plaj olanakları sunmaktadır. Bu plajlar, kıyı ve dinlenme turizmi için doğal arz yaratmaktadır. Bu alanlarda çevre değerlerini koruyan peyzaj projeleri hazırlanarak uygulamaya konulması uygun olacaktır.

Eğirdir Kalesi, Hızırbey Camii, Ada Camii, Dündarbey Medresesi, Eğirdir Kervansarayı, Ayastefanos Kilisesi, tarihi değerler olarak sayılmaktadır. Eğirdir Kalesi’nin çevresinde yer alan yapıların istimlak edilmesi ve bu değerler için tarihi çevrelerde peyzaj planlama ilkeleri dikkate alınarak, projelendirilmesi ve bu projelerin zaman geçirilmeden uygulamaya konulması gerekmektedir.

Eğirdir yöresi gerçekleşecek turizm gelişiminin, ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki çevre koruma politikaları, programları ve planları ile uyumlu olmalı, turistik

etkinlikler sosyo-ekonomik, kültürel ve çevresel ilkelere uygun bir şekilde planlanmalıdır.

Bölgede, turistik gelişimin çevre korumayla bütünleştirilmesinde yerel yönetimlerin rolü büyük olacaktır. Karar verme sürecinde, çevresel, kültürel ve sosyo ekonomik konuların göz önünde bulundurulması ve sürdürülebilir turizm ilkelerinin benimsenmesinde yarar bulunmaktadır.

Doğal ve kültürel kaynak değerlerinin korunması ve kullanılmasına yönelik gerek yöre halkı gerekse ziyaretçileri bilgilendirme ve bilinçlendirme etkinliklerine önem verilmelidir.

Eğirdir Konne bucağı mevkiî göl kıyısında kurulu olan hayvanat bahçesinin mekansal ve işlevsel özellikleri geliştirilmek suretiyle turizme kazandırılmalıdır.

Orman kaynakları açısından özellikle Kovada Gölü Milli Parkı ve Yazlı Kanyon Tabiat Parkı turizm ve rekreasyon açısından çok zengin bir potansiyele sahiptir. Bu alanlar için en kısa zamanda master planı ve rekreasyonel planlaması yapılarak koruma-kullanma dengesi içinde uygulanması halinde yöre turizmine önemli bir katkı sağlayacaktır.

6. KAYNAKLAR

- Albayrak, D., (1993). Cunda/Alibey Adası (Ayvalık)'nın Turistik ve Rekreasyonel Potansiyelinin Saptanması ve Değerlendirilme Olanakları Üzerine Araştırmalar. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Y. Lisans Tezi (yayınlanmamış), 98s, İzmir.
- Altan, T. (1976). Doğal Peyzaj Elemanlarının Rekreasyona Uygunluğunun Saptanması için Matematiksel Bir Değerlendirme Yönteminin Araştırılması ve Güney Kıyı Bölgesine Uygulanması, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Adana.
- Altan, T. (1982). Çukurova'da Bilgisayar Yardımı ile Bölgesel Ölçekte Ekolojik Peyzaj Planlaması Uygulanması ve Alan Kullanış Önerisinin Saptanması Üzerine Bir Araştırma, Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları, No 161, Bilimsel Araştırma ve İnceleme Tezleri No:52, Adana.
- Anonim, (1980). Meydan Larousse, Büyük Lügat Ansiklopedisi, Meydan Yayınevi, Cilt 12, İstanbul.
- Anonim, (1983). Harita Genel Komutanlığı 1/25000 Ölçekli Topoğrafik Haritaları
- Anonim, (1984). Eğirdir Gölü'nün Bazı Limnolojik Özellikleri Üzerine Bir Araştırma. Isparta Su Ürünleri Bölge Müdürlüğü Yayın No:3, 34s., Eğirdir.
- Anonim, (1991). Eğirdir Gölü Ekolojisi ve Ekonomik Su Ürünlerinin İncelenmesi Projesi Sonuç Raporu, Proje No: DEBCAG-51, Eğirdir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, 88s., Eğirdir.
- Anonim, (1994) Isparta İli Arazi Varlığı, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yayınları, 97s., Isparta.
- Anonim, (1997). Isparta İli Turizm Envanteri, Isparta Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, Isparta.
- Anonim, (2002a). Eğirdir Meteoroloji İstasyonu 1990-2000 İklim verileri, Meteoroloji Bölge Müdürlüğü, Isparta.
- Anonim, (2002b). 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı Kesin Olmayan Sonuçları, Isparta İl Nüfus Müdürlüğü, Isparta.
- Anonim, (2002c) Eğirdir İlçesinin Genel Tanıtımı ve Önemli Sorunları Dosyası (Kaymakamlık Brifingi) Eğirdir Kaymakamlığı, Eğirdir.
- Anonim, (2002d). Eğirdir Turizm Broşürü, Eğirdir İlçe Turizm Danışma Müdürlüğü, Eğirdir.

- Anonim, (2002e). Eğirdir İlçe Sınırları İçerisinde Yapılan Tarımsal Faaliyet Kayıtları. Eğirdir İlçe Tarım Müdürlüğü İstatistik Şubesi, Eğirdir.
- Arı, E., (1993). Eğirdir Gölü Barla-Eğirdir-Şaraphane Kıyı Şeridinin Alan Kullanım Yönünden Değerlendirilmesi. Ç.Ü. Fen Bil. Enst., Yüksek Lisans Tezi, 136s, Adana.
- Ank, F., (1992). Eğirdir Gölü Köprü Avlağında Bulanan Bazı Bentik Organizmaların (*Geummarus sp. Ve Dreissena polymorpha*) Yapılarının Kimyasal Analizleri Üzerinde Bir Araştırma. Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Y. Lisans Tezi (yayınlanmamış), 69s, Isparta.
- Atauz, A. 1986. Varolan Biçimiyle "Turizm", Turizm Planlaması" ve "Plancılar", "Planlama", Sayı 2.
- Baud-Bovy, M. And Lawson, F., (1998). Tourism and Recreation Handbook of Planning and Design. Architectural Press, Oxford.
- Bakır, M., (1990). Rekreasyon ve Turizm İlişkisinin Turizm Polikalarının Oluşturulmasındaki Önemi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora tezi (yayınlanmamış), 178s, İstanbul.
- Çubuk, M., (1981). Turizmin Dinlenme, Eğlenme ve Boş Zamanlarını Değerlendirme ile Bütünleşmesi, Yeniden Tanım Denemesi ve Turizm Planlamasında Sistemli Bir Yaklaşım, Mimar Sinan Üniversitesi, Doktora Tezi (yayınlanmamış), 221s, İstanbul.
- Çubuk, A., (1996). Turizm-Çevre İlişkisi: Gündem 21 Kaspamında Turizmde Çevre Bilinci Kazandırılması Üzerine Bir Araştırma. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Y. Lisans Tezi (yayınlanmamış), 96s, Ankara.
- Demirel, Ö., (1997). Çoruh havzası (Yusufeli kesimi) Doğal ve kültürel Kaynak değerlerinin turizm ve rekreasyon Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. K.T.Ü Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi (yayınlanmamış), 303s, Trabzon.
- Eksişoğlu, T., (1996). Ankara İli Elmadağ Yöresinin Rekreatif Özelliklerinin İrdelenmesi ve Sorunların Çözümü. Üzerine Bir Araştırma. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Y. Lisans tezi (yayınlanmamış), 145s, Ankara.
- Gül, A., (2000). Peyzaj-İnsan İlişkisi ve Peyzaj Mimarlığı. SDÜ Orman Fakültesi Dergisi, Seri:A, Sayı:1, Sayfa 97-114, Isparta.
- Gül, A., (2001). Orman Peyzajı ve Rekreasyon. SDÜ Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Ders Notları (yayınlanmamış), Isparta.

- Gülbahçe, Ö., (1996). Boş Zamanları Değerlendirme Alışkanlıkları-Türkiye Örneği, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , Y. Lisans Tezi, 135s, Erzurum.
- Güleç, S., (1979). Doğu Karadeniz Kıyı Şeridinde Rekreasyon Potansiyelinin Saptanması ve Değerlendirilmesi. K.T.Ü Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Trabzon.
- Güleç, S., (1998). Doğal Varlıklarımızın Koruma-Kullanma Dengeleri Gözetilerek Turizme Kazandırılması. I. Turizm Şurası, Bildiri ve Görüş Metinleri, TC Turizm Bakanlığı, Ankara.
- Kalem, S., (2001). Doğal ve Kültürel Değerlerinin Korunabilmesi İçin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Bir Yöntem Yaklaşımı ve Kastamonu İli Kıyı Bölgesi ve Yakın Çevresinde Uygulanması, AÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi (yayınlanmamış), Ankara.
- Karaküçük, S., (1995) Rekreasyon. Seren Yayınları, Ankara.
- Kızıoğlu, I., (1983). Keban Baraj Gölü ve Yakın Çevresi Rekreasyonel Alan Kullanımı Planlaması. Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi (yayınlanmamış), 188s, Erzurum.
- Kolcu, H., (1993). Doğal, Tarihi, kültürel Açından Turizm Potansiyelini Değerlendirme Modeli: Ayvalık Örneği. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Y. Lisans Tezi (yayınlanmamış), 269s, İstanbul.
- Korça, P., (1989). Kıyı Alanlarında Turizm Planlamasına Yönelik Bir Araştırma, İstanbul Teknik Üniversitesi, Doktora Tezi (yayınlanmamış), 153s, İstanbul.
- Köseoğlu, M., (1982). Peyzaj Değerlendirme Yöntemleri Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, No: 430, İzmir.
- Oğlakçı, M., (1991). Eğirdir İlçesi Merkez ve Yakın Çevresinin Jeoteknik Haritası. Akdeniz Üniv. Fen Bilimleri Enstitüsü Y. Lisans Tezi, (yayınlanmamış), 111s, Antalya.
- Olalı, H., (1982). Turizm Politikası ve Planlama, Ege Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları No 6, İzmir.
- Ortaçşme, V., (1996). Adana İli Akdeniz Kıyı Kesiminin Ekolojik Peyzaj Planlama İlkeleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi ve Optimal Alan Kullanım Önerileri, Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı ABD, Doktora tezi, s:1-152, Adana.
- Pehlivanoğlu, M, T., (1987). Belgrad Ormanının Rekreasyon Potansiyeli ve Planlama İlkelerinin Tespiti. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora tezi, 288s, İstanbul.

- Saraçoğlu, S., (1962). Türkiye Coğrafyası Üzerine Etüdlr, Mevkii Sınırları, Yüzey Şekilleri, Denizler, İklim, Bitki Örtüsü, Akarsular ve Göller. Cilt II. Billi Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Searle, M.S. and Brayley, R.E., (1993). Leasure Services in Canada; An Introduction, Recreation Studies Degree Programme, The University of Manitoba, Canada.
- Sertkaya, Ş., (2001). Bartın İli Kıyı Bölgesinin Turizm ve Rekreasyon Potansiyelinin Saptanması ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma, A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü , Doktora tezi (yayınlanmamış), 371s, Ankara.
- Sezgin, O.M., (1995). Genel Turizm. Tutibay Yayınları, Ankara.
- Tuzcuoğulları, E. B., (1997). Spor, Rekreasyon ve Turizm İlişkisi (Kastamonu İlinin Potansiyeli ve Kullanımı Üzerinde Bir Araştırma). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Y. Lisans Tezi (yayınlanmamış), 114s, Ankara.
- Ulubay, A., (1992). Turizmde Amasya İli, Arz ve Talep Araştırması ile Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y. Lisans Tezi (yayınlanmamış), 130s, Ankara.
- Yaltrık, F., (1998). Dendroloji Ders Kitabı II, Angiospermae, Bölüm I, Emek Matbaacılık, İstanbul.
- Yarar, M., G. Mangin., (1997). Türkiyenin Önemli Kuş Alanları. Doğal Hayatı Koruma Derneği, İstanbul.
- Yiğitbaşı, S.S., (1972). Eğirdir-Felekabad Tarihi, Çeltüt Matbaası, 78s, İstanbul.

EKLER

EK- 1**Yöre Halkına Uygulanan Anket Formu**

Bu Anket Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi'nde yapılan bilimsel bir araştırma için hazırlanmıştır. Adınız ve soyadınız sorulmayacaktır. Sizden alınan bilgiler tamamen gizli tutulacaktır. Göstereceğiniz ilgi ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

1. Rekreatif ve turistik etkinliklerde bulunmak için (piknik, yüzme, gezinti vb.) herhangi bir yere gider misiniz?

¹ Evet   ² Hayır

(Eğer cevabınız Evet ise 4. soruya geçiniz).

BÖLÜM A

(Bu bölümdeki soru denegin 1. soruya hayır cevabı vermesi halinde sorulacaktır).

2. Olanığınız olsaydı bu tür etkinliklere katılır mısınız?

¹ Evet   ² Hayır

3. Olanığınız olsaydı rekreatif ve turistik etkinliklerde bulunmak için nereye gitmek isterdiniz? (Birden Fazla Seçeneği İşaretleyebilirsiniz).

¹ Göl kıyısı veya göl gören alanlar   ³ Yayla ve ormanlık alanlar
² Dere ve Irmak kenarı alanlar   ⁴ Diğer .....

BÖLÜM B

(Bu bölümdeki sorular denegin 1. soruya evet cevabı vermesi halinde sorulacaktır).

4. Eğirdir yöresinde rekreatif ve turistik etkinliklerde bulunmak için nereye/nerelere gidirsiniz? (Birden Fazla Seçeneği İşaretleyebilirsiniz).

¹ Adalar   ⁶ Barla (Çamdağı)   ¹¹ Kovada Gölü
² Karabağlar   ⁷ Bedre Koyu   ¹² Hayvanat Bahçesi
³ Kasnak Meşesi Ormanları   ⁸ Davras Dağı   ¹³ Oluklacı
⁴ Camili Yayla   ⁹ Pınar Pazarı   ¹⁴ Akpınar Köyü
⁵ Yazılı Kanyon Tabiat Parkı   ¹⁰ Altınkum Plajı   ¹⁵ Diğer.....

5. Rekreatif ve Turistik amaçlı hangi etkinliklerde bulunuyorsunuz ? (Birden Fazla Seçeneği İşaretleyebilirsiniz).

¹ Yüzme   ⁸ Piknik Yapma
² Balık avlama   ⁹ Kara Avcılığı
³ Kamp Yapma   ¹⁰ Doğayı İnceleme
⁴ Yaylalara, şeniklere, festivallere katılma   ¹¹ Tarihi Yerleri inceleme
⁵ Uzun mesafe doğa yürüşü (Trekking)   ¹² Fotoğraf çekme
⁶ Rüzgar paraşütü   ¹³ Su kayağı
⁷ Resim yapma   ¹⁴ Diğer .....

6. Rekreatif ve Turistik etkinliklerde bulunmak için aşağıda verilmiş olan alanlardan hangisini tercih ediyorsunuz? (Birden Fazla Seçeneği İşaretleyebilirsiniz).

- ¹Göl kıyısı ve göl gören alanlar   ⁴ Ormanlık alanlar
²Akarsu-dere kıyısı alanlar   ⁵Çayırılık Alanlar
³Orman Kıyısı Alanlar

7. Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz ? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz).

- ¹ Tarihsel anıt ve Mekanlar   ³ Geleneksel Mimari   ⁵ Dinsel değerler
² Geleneksel el sanatları   ⁴ Festival veya Şenliklerini

8. Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi alt-yapı özelliğini beğendiniz ? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz).

- ¹ Ulaşılabilirliği   ³ Konaklama olanaklarını
² Yeme-içme olanaklarını   ⁴ Çevre düzenlemesini

9. Gezmiş olduğunuz alandan yeterince yararlanmanızı engelleyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir? (Birden Fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz).

- ¹ Hava Kirliliği   ⁴ Güvenli olmayışı
² Gürültü   ⁵ Görsel Kirlilik
³ Su Kirliliği

10. Bu etkinliklere hangi sıklıkla katılırsınız ?

- ¹ Haftada bir   ³ 15 günde bir   ⁵ 3 ayda bir   ⁷ Yılda bir
² Haftada birden fazla   ⁴ Ayda bir   ⁶ 6 ayda bir

11. Bu yerlere en çok hangi aylarda gidersiniz ?

- ¹ Kasım- Aralık   ³ Mart-Nisan   ⁵ Haziran   ⁷ Ağustos   ⁹ Ekim
² Ocak – Şubat   ⁴ Mayıs   ⁶ Temmuz   ⁸ Eylül

12. En çok gittiğiniz yerin evinizden yaklaşık uzaklığı ne kadardır?

- ¹ 1 km'den az   ³ 3-5 km   ⁵ 10-20 km   ⁷ 30-50 km   ⁹ 100km den fazla
² 1-3 km   ⁴ 5-10 km   ⁶ 20-30 km   ⁸ 50-100 km

13. Bu yerlere nasıl gidersiniz?

- ¹ Yaya   ² Taksi   ³ Otobüs   ⁴ Özel oto   ⁵ Minibüs   ⁶ Diğer

14. Daha çok kimlerle gidersiniz ?

- ¹ Yalnız   ² Aileyle   ³ Okulla   ⁴ Turlarla   ⁵ Arkadaşlarla
⁶ Diğer.....

BÖLÜM C

15. Cinsiyetiniz ?

- ¹ Erkek   ² Bayan

16. Aşağıdaki yaş gruplarından hangisine giriyorsunuz ?

- ¹ 18-25   ³ 36-45   ⁵ 56-65
² 26-35   ⁴ 46-55   ⁶ 66 dan yukarı

17. Öğrenim durumunuz?

- ¹ Yok   ² İlkokul   ³ Ortaokul   ⁴ Lise   ⁵ Yüksek

18. Mesleğiniz?

- ¹ İşçi   ³ Çiftçi   ⁵ Serbest Meslek Sahibi   ⁷ Öğrenci
² Emekli   ⁴ Ev hanımı   ⁶ Memur   ⁸ Diğer .....

19. Medeni Haliniz?¹ Bekar ² Evli**20. Aylık Geliriniz ne kadardır (TL)?**¹ 100 milyon'dan az ³ 250-500 milyon⁵ 750 milyondan fazla**Teşekkür Ederiz...****Anketin Yapıldığı yer** :**Anketi Yapan** :**Tarih** :

EK-2

Yerli Ziyaretçilere Uygulanan Anket Formu

Bu Anket Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesinde yapılan bilimsel bir araştırma için hazırlanmıştır. Adınız ve Soyadınız sorulmayacaktır. Sizden Alınan bilgiler tamamen gizli tutulacaktır. Göstereceğiniz ilgi ve yardım için şimdiden teşekkür ederiz.

Bölüm A

1. Eğirdir Yöresine İlk kez mi geliyorsunuz ?

Evet Hayır

2. Daha önce gelmiş iseniz, geliş sıklığınız nedir ? (Birden Fazla Seçeneği İşaretleyebilirsiniz).

Haftada bir 3 günde bir 3 ayda bir Yılda bir

Haftada birden fazla Ayda bir 6 ayda bir Diğer .....

3. Daha Çok hangi Aylarda Gelirsiniz ? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz).

Kasım- Aralık Mart-Nisan Haziran Ağustos Ekim

Ocak - Şubat Mayıs Temmuz Eylül

4. Eğirdir'e geliş amacınız ?

İş Yaz tatili Geçerken uğradım

Gezi Ziyaret amacıyla Diğer.....

5. Kimlerle birlikte geldiniz?

Yalnız Okulla Arkadaşlarla

Aileyle Turlarla Diğer.....

6. Nereden geliyorsunuz ?

Isparta Antalya Burdur İstanbul

Afyon Konya Ankara diğer.....

7. Eğirdir'i, turizm amacıyla tercih etmemizin nedeni nedir?

Doğal peyzaj alanları Göl manzarası Diğer.....

Kültürel Peyzaj alanlar Dinsel turistik özellikler

8. Rekreatif ve Turistik amaçlı hangi etkinliklerde bulunuyorsunuz ? (Birden Fazla Seçeneği İşaretleyebilirsiniz).

Yüzme Piknik Yapma Balık avlama

Doğayı İnceleme Kamp Yapma Fotoğraf çekme

Yaylalara, şenlik, festival. katılma Kara Avcılığı Tarihi Yerleri ince.

Uzun mesafe doğa yürüşü (Trekking) Rüzgar paraşütü Su kayağı

Doğa ile başa başa kalma Resim yapma Diğer.....

9. Rekreatif ve Turistik etkinliklerde bulunmak için aşağıda verilmiş olan alanlardan hangisini tercih ediyorsunuz (Birden Fazla Seçeneği İşaretleyebilirsiniz?)

Göl Kıyısı ve Göl Gören Alanlar Ormanlık Alanlar

Akarsu-Dere Kıyısı Alanlar Çayırılık Alanlar

Orman Kıyısı Alanlar

10. Eğirdir İlçesi ve çevresinde gezdiğiniz yerler nerelerdir ? (Birden Fazla Seçeneği İşaretleyebilirsiniz).

- ¹ Kasnak Meşesi Ormanı ⁵ Adalar ⁹ Altinkum Plajı ¹³ Bedre Koyu
² Yazılı Kanyon Milli Parkı ⁶ Karabağlar ¹⁰ Oluklacı ¹⁴ Akpınar
³ Kovada Gölü Milli Parkı ⁷ Camili Yayla ¹¹ Hayvanat Bah. ¹⁵ Pınar Pazarı
⁴ Davras Dağı ⁸ Barla (Çamdağı) ¹² Pınargözü ¹⁶ Diğer.....

11. Bu alanlara nasıl gidersiniz ?

- ¹ Yaya ³ Taksi ⁵ Minibüs
² Özel oto ⁴ Otobüs ⁶ Diğer .....

12. Eğirdir’de gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz ? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz).

- ¹ Tarihsel anıt ve Mekanlar ³ Geleneksel el sanatları ⁵ Dinsel değerler
² Geleneksel Mimari ⁴ Festival veya Şenliklerini

13. Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi alt-yapı özelliğini beğendiniz ? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz).

- ¹ Ulaşılabilirliği ³ Konaklama olanaklarını
² Yeme-içme olanaklarını ⁴ Çevre düzenlemesini

14. Gezmiş olduğunuz alandan yeterince yararlanmanızı engelleyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir? (Birden Fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz).

- ¹ Hava Kirliliği ⁴ Güvenli olmayışı
² Gürültü ⁵ Görsel Kirlilik
³ Su Kirliliği

15. Eğirdirdeki turizm alanları veya objelerinde gözlemlediğiniz sorunlar nelerdir?(Birden fazla işaretleyebilirsiniz).

- ¹ Çevre düzenlemesinin yapılmaması ⁶ Bakımsız olması
² Reklamın olmaması ⁷ Alt ve üst yapı yetersizlikleri
³ Yönetim eksikliği ⁸ Görevli olmaması
⁴ Broşür-dergi ve benzeri yayınların olmaması ⁹ Turistik alan ve objelerin azlığı
⁵ Rekreasyon etkinliklerinin azlığı ¹⁰ Diğer .....

16. Eğirdir’in turizm potansiyelini artırmak amacıyla ne yapılabilir? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz).

- ¹ Mevcut kültürel turistik değerler restore edilmeli
² Turistik alanların çevre düzenlemesi yapılmalı
³ Reklam ve tanıtım çalışmalarına ağırlık verilmeli
⁴ Rekreasyonel etkinlikler artırılmalı
⁵ Eğirdir Turizm planlanması yapılmalı
⁶ Mevcut doğal alanlar turizm ile ilişkilendirilmeli
⁷ Yeni doğal alanlar turizme kazandırılmalı
⁸ Yerel yönetim ve sivil toplum örgütleri öncü olmalı
⁹ Diğer .....

BÖLÜM B

17. Cinsiyetiniz ?

- ¹ Erkek ² Bayan

18. Aşağıdaki yaş gruplarından hangisine giriyorsunuz ?

- ¹ 18-25   ³ 36-45   ⁵ 56-65
² 26-35   ⁴ 46-55   ⁶ 66 dan yukarı

19. Öğrenim durumunuz?

- ¹ Yok   ³ Ortaokul   ⁵ Yüksek
² İlkokul   ⁴ Lise

20. Mesleğiniz?

- ¹ İşçi   ³ Serbest Meslek   ⁵ Memur   ⁷ Ev hanımı
² Çiftçi   ⁴ Öğrenci   ⁶ Emekli   ⁸ Diğer).....

21. Medeni Haliniz?

- Bekar   Evli

22. Aylık Geliriniz ne kadardır ?

- ¹ 100 milyon'dan az   ³ 250-500 milyon   ⁵ 750 milyondan fazla
² 100-250 milyon   ⁴ 500-750 milyon

Teşekkür Ederiz...

Tarih:

Anketi Yapan:

EK-3

Yabancı Ziyaretçilere Uygulanan Anket Formu

This questionnaire has been prepared to obtain data for a scientific research at the Forestry Faculty of Süleyman Demirel University. Your name is not required. Information obtained will not be disclosed. Thank you for your cooperation.

SECTION A

1. Is it your first visit in Turkey ?

- ¹ Yes   ² No

2. Is it your first visit to the district of Eğirdir?

- ¹ Yes   ² No

3. If no, what is the frequency of your visits?

- ¹ Once 6 months   ³ Once 2 years
² Once a year   ⁴ Other (Specify).....

4. In which of the following recreative and touristic activities are you participating on your visits ? (you can mark more than one choice)

- ¹ Swimming   ⁶ Fishing
² Camping   ⁷ Local festivals
³ Observation of nature   ⁸ Picnic
⁴ Visiting historical places   ⁹ Trekking
⁵ Observation of local folcloric culture (Traditional arch., handicrafts, etc.)
¹⁰ Climbing   ¹¹ Other (Specify).....

5. What kind of places do you prefer to perform the activities above? (you can mark more than one choice)

- ¹ Lakeside   ³ Forestside   ⁵ Meadowlands
² Riverside   ⁴ Forest   ⁶ Centrum

6. Which cultural and social properties did you like of the places you had travelled? (you can mark more than one choice)

- ¹ Historical memorials and places   ³ Traditional architecture
² Traditional handicrafts   ⁴ Festivals   ⁵ Religious value

7. Which one of the facilities are important for you in places you have travelled ? (you can mark more than one choice)

- ¹ Transportation   ³ Accomodation
² Catering facilities   ⁴ Landscape planning

8. What were the factors prevented you to travel the places thoroughly? (you can mark more than one choice)

- ¹ Air pollution   ³ Water pollution   ⁵ Vision pollution
² Noise   ⁴ Lack of security

9. Which of the following places did you travel on the district of Eğirdir ? (you can mark more than one choice)

- ¹ Kasnak Tree Natura Protec. Area   ⁸ Pınar Pazarı
² Yazılı Canyon National Park   ⁹ Davras
³ Pınargözü Cave   ¹⁰ Bedre Beach
⁴ Kovada Natural Park   ¹¹ Altinkum Beach
⁵ Akpınar Village   ¹² Oluklaci
⁶ Yeşil Ada   ¹³ Camili Yayla
⁷ Karabağlar   ¹⁴ Barla (Çamdağı)   ¹⁵ Other.....

10. Do you think that district of Eğirdir is a potential for recreation and tourism?

- ¹ Yes   ² No

11. What do you think can be done about the recreation and tourism potential of the district of Eğirdir? (you can mark more than one choice)

- ¹ Landscape planning for potential area
² Restoration to cultural values
³ Giving importance to advertisements
⁴ Getting in touch the tourism with natural and cultural area
⁵ Tourism planning for district of Eğirdir
⁶ Giving importance to tourism management
⁷ Other (Specify).....

12. Which months do you prefer for your visits ?

- ¹ November-December   ⁴ May   ⁷ August
² January-February   ⁵ June   ⁸ September
³ March-April   ⁶ July   ⁹ October

13. Which country are you coming from ?

- ¹ England   ³ Germany   ⁵ France   ⁷ Japan
² Russia   ⁴ The USA   ⁶ Other (Specify).....

14. Who are your companions ?

- ¹ Alone   ³ Friends   ⁶ One tour
² Family   ⁴ Students   ⁷ Other (Specify).....

15. How did you arrive to the area

- ¹ On foot   ³ By Taxi   ⁵ By Bus
² By Private car   ⁴ By Minibus   ⁶ Other (Specify).....

SECTION B

16. Gender ?

- ¹ Male   ² Female

17. Your Age group?

- ¹ 18-25   ³ 36-45   ⁵ 56-65
² 26-35   ⁴ 46-55   ⁶ More than 66

18. Your education level ?

- ¹ None   ³ High school   ⁵ University
² Primary school   ⁴ College

19. Your profession ?

- ¹ Worker   ³ Farmer   ⁵ House wife
² Civil   ⁴ Retired   ⁶ Student

⁷ Other (Specify).....

20. Marital status ?

- ¹ Married   ² Single

21. Your yearly income?

- ¹ Less than \$10000   ³ \$20000-\$50000
² \$10000-\$20000   ⁴ More than \$50000

Thank you very much....

Place of survey   :

Date   :

Surveyor   :

EK-4

Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı Odunsu Takson Listesi

Botanik Adı

Quercus vulcanica Boiss. Et Heldr.
Cedrus libani A. Rich.
Pinus nigra Arnold. Subsp. *Pallasiana* (Lamb.)
 Halmooe
Pinus brutia Ten.
Abies cilicica Carr.
Platanus orientalis L.
Juniperus feotidissima Willd.
Juniperus exelsa Bieb.
Quercus cerris L.
Quercus libani Oliv.
Quercus infectoria Oliv.
Quercus trojana P.B. Webb.
Acer hyrosnum L.
Acer platanoides L.
Acer tataricum L.
Fraxinus ornus L. Subsp. *Ornus*
Fraxinus oxycarpa L.
Sorbus terminalis L.
Sorbus umbellata Desf.
Populus tremula L.
Salix alba L.
Ostrya carpinifolia Scob.
Ulmus glabra Huds.
Celtis australis L.
Juglans regia L.
Styrax officinalis L.
Berberis vulgaris L.
Paliurus aculeatus Lamb.
Arbutus andrachne L.
Myrtus communis L.
Cistus laurifolius L.
Daphne gnidioides J.
Thymus sp. L.
Astragalus sp. L.
Euphorbia sp. L.
Veronica sp. L.
Salvia grandiflora L.
Mentha aquatica L.

Türkçe Adı

Kasnak Meşesi
 Toros Sediri
 Anadolu Karaçamı
 Kızılçam
 Toros Göknaarı
 Doğu Çınarı
 Kokulu Ardiç
 Kara Ardiç
 Saçlı Meşe
 Lübnan Meşesi
 Mazi Meşesi
 Makedonya Meşesi
 İran Akçaağacı
 Çınar Yapraklı akçaağaç
 Tatar Akçağacı
 Çiçekli Dişbudak
 Sivri Meyveli Dişbudak
 Üvez
 Yapraklı üvez
 Titrek Kavak
 Söğüt
 Kayacık
 Dağ Karaağacı
 Çitlenbik
 Ceviz
 Tesbih Çalısı
 Karamuk
 Karaçalı
 Sandal
 Mersin
 Laden
 Defne
 Kekik
 Geven
 Sütleşen
 Acıyavşan
 Adaçayı
 Yabancı nane

EK-5

Kovada Milli Parkı Odunsu Takson Listesi

Botanik Adı

Pinus brutia Ten.
Pinus nigra Arnold. Subsp. *Pallasiana* (Lamb.)
 Halmooe
Abies cilicica Carr.
Cedrus libani A. Rich.
Quercus robur L.
Quercus petraea (Mattuschka) Liebl.
Quercus cerris L.
Quercus ilex L.
Quercus coccifera L.
Quercus vulcanica Boiss. Et Heldr.
Juniperus feotidissima Willd.
Juniperus communis L. Supsp. *Nana* Syme
Juniperus exelsa Bieb.
Vitex agnus-castus L.
Arbutus andrachne L.
Arbutus unedo L.
Erica mediterranea L.
Celtis sp. L.
Olea europea var. *Oleaster* L.
Phillyrea media
Myrtus communis L.
Pistacia terebinthus
Rhus cotinus L.
Crateagus sp. Jacq.
Cotoneaster sp. L.
Rubus fruticosus L.
Rosa sp.
Daphne gnidioides J.
Styrax officinalis Mill.
Paliurus aculeatus Lamb.
Cistus sp. L.
Thymus sp. L.
Teucrium chamaedrys L.
Lamium sp. L.
Genista sphyllus L.
Astragalus sp. L.
Trifolium sp. L.
Pteridium aquilinum L.
Euphorbia tinctoria L.
Verbascum sp. L.
Cirsium sp. L.
Anthemis arvensis L.

Türkçe Adı

Kızılçam
 Anadolu Karaçamı
 Toros Göknarı
 Toros Sediri
 Saplı Meşe
 Sapsız Meşe
 Saçlı Meşe
 Pırnal Meşesi
 Kermes Meşesi
 Kasnak Meşesi
 Kokuğu Ardiç
 Adi Ardiç
 Boylu ardiç
 Hayıt
 Sandal
 Kocayemiş
 Funda
 Çitlenbik
 Yabani Zeytin
 Akça kesme
 Mersin
 Menengiç
 Boyacı Sumağı
 Yemişen, Alıç
 Dağ Muşmulası
 Bögürtlen
 Yabani gül
 Defne
 Tesbih ağacı
 Kara Çalı
 Laden
 Kekik
 Yabani Nane
 Ballıbaba
 Gökdiken
 Geven
 Tırfil
 Kartal Eğreltisi
 Sütleğen
 Sığır Kuyruğu
 Deve Dikeni
 Papatya

EK-6

Çizelge 4.2.1.2. devam..

Plan-kare No	A _i	B _i	C _i	D _i	TRP _i	TRP _i Grubu
G10	0	0	2,9	0	2,9	3
G11	0	0	2,9	0	2,9	3
H1	0	0	0	0	0	3
H2	0	0	2,9	0	2,9	3
H3	3,06	4,5	2,9	2,3	8,16	2
H4	3,06	0	0	2,1	0,96	3
H5	3,06	9,02	7,2	4,3	14,98	1
H7	3,06	0	0	0	3,06	3
H8	3,06	0	2,9	0	5,96	3
H9	3,06	0	2,9	0	5,96	3
H10	3,2	1,66	2,9	0	7,76	2
H11	0	0	0	0	0	3
I1	0	5,52	2,9	0	8,42	2
I2	0	3,86	0	0	3,86	3
I3	0	0	2,9	0	2,9	3
I4	3,06	3,86	0	0	6,92	3
I5	3,06	5,52	7,2	2	13,78	1
I6	5,21	8,36	7,2	6,4	14,37	1
I7	3,06	0	5	2,3	5,76	3
I8	3,06	0	7,9	0	10,96	2
I9	3,2	0	0	0	3,2	3
I10	3,2	0	0	0	3,2	3
I11	0	0	0	0	0	3
J1	0	0	0	0	0	3
J2	0	0	2,9	0	2,9	3
J3	1,6	0	2,9	0	4,5	3
J4	0	0	0	0	0	3
J5	3,06	0	0	0	3,06	3
J6	2,15	2,84	5,1	6,4	3,69	3
J7	3,06	0	0	0	3,06	3
J8	6,26	1,66	2,9	0	10,82	2
J9	0	0	0	0	0	3
J10	3,2	0	0	0	3,2	3
J11	3,2	1,66	2,9	0	7,76	2
K1	1,6	0	2,9	0	4,5	3
K2	1,6	0	2,9	0	4,5	3
K3	0	0	2,9	0	2,9	3
K4	0	0	2,9	0	2,9	3
K5	3,06	0	0	0	3,06	3
K6	2,15	0	2,9	2	3,05	3
K7	3,06	1,66	2,9	0	7,62	2
K8	3,2	0	2,9	0	6,1	3
K9	3,2	0	0	0	3,2	3
K10	0	0	0	0	0	3
K11	3,2	0	2,9	0	6,1	3

Plan-kare No	A _i	B _i	C _i	D _i	TRP _i	TRP _i Grubu
L1	1,6	0	2,9	0	4,5	3
L2	1,6	0	0	0	1,6	3
L3	0	0	2,9	0	2,9	3
L4	3,2	0	2,9	0	6,1	3
L5	0	1,66	2,9	0	4,56	3
L6	2,15	0	2,9	2	3,05	3
L7	0	0	0	0	0	3
L8	0	0	2,9	0	2,9	3
L9	0	0	2,9	0	2,9	3
L10	3,2	0	5	0	8,2	2
L11	0	12,22	5,1	0	17,32	1
M1	0	0	10	0	10	2
M2	1,6	0	0	0	1,6	3
M3	0	0	0	0	0	3
M4	3,2	0	2,9	0	6,1	3
M5	0	0	0	0	0	3
M6	2,15	0	2,9	2	3,05	3
M7	3,2	1,66	2,9	0	7,76	2
M8	3,2	0	2,9	0	6,1	3
M9	0	1,66	2,9	0	4,56	3
M10	0	0	0	0	0	3
M11	0	0	2,9	0	2,9	3
N1	0	0	0	0	0	3
N2	0	0	0	0	0	3
N3	3,2	0	0	0	3,2	3
N4	3,2	0	2,9	0	6,1	3
N5	3,2	0	0	0	3,2	3
N6	2,15	0	2,9	2	3,05	3
N7	3,2	0	0	0	3,2	3
N8	3,2	0	0	0	3,2	3
N9	3,2	0	0	0	3,2	3
N10	3,2	0	0	0	3,2	3
N11	3,2	0	0	0	3,2	3
O1	3,2	0	0	0	3,2	3
O2	3,2	0	0	0	3,2	3
O3	3,2	0	0	0	3,2	3
O4	3,2	0	0	0	3,2	3
O5	3,2	0	2,9	0	6,1	3
O6	2,15	0	0	2	0,15	3
O7	3,2	0	2,9	0	6,1	3
O8	3,2	0	0	0	3,2	3
O9	3,2	0	0	0	3,2	3
O10	3,2	0	0	0	3,2	3
O11	3,2	0	0	0	3,2	3
P1	3,2	0	0	0	3,2	3
P2	3,2	0	0	0	3,2	3
P3	3,2	0	2,9	0	6,1	3
P4	3,2	0	2,9	0	6,1	3

Plan-kare No	A _i	B _i	C _i	D _i	TRP _i	TRP _i Grubu
P5	3,2	0	0	0	3,2	3
P6	2,15	1,66	2,9	2	4,71	3
P7	3,2	0	2,9	0	6,1	3
P8	3,2	1,66	2,9	0	7,76	2
P9	3,2	0	0	0	3,2	3
P10	3,2	0	0	0	3,2	3
P11	3,2	0	2,9	0	6,1	3
R1	3,2	0	0	0	3,2	3
R2	3,2	0	0	0	3,2	3
R3	3,2	0	0	0	3,2	3
R4	3,2	0	2,9	0	6,1	3
R5	3,2	12,22	7,2	0	22,62	1
R6	2,15	0	2,9	2	3,05	3
R7	3,2	0	0	0	3,2	3
R8	3,2	0	0	0	3,2	3
R9	3,2	0	0	0	3,2	3
R10	3,2	0	0	0	3,2	3
R11	3,2	0	0	0	3,2	3
S1	3,2	0	0	0	3,2	3
S2	3,2	0	0	0	3,2	3
S3	3,2	0	0	0	3,2	3
S4	3,2	0	0	0	3,2	3
S5	3,2	0	2,9	0	6,1	3
S6	5,35	0	2,9	2	6,25	3
S7	3,2	0	0	0	3,2	3
S8	3,2	0	0	0	3,2	3
S9	3,2	0	0	0	3,2	3
S10	3,2	0	0	0	3,2	3
S11	3,2	0	0	0	3,2	3
T1	3,2	1,66	2,9	0	7,76	2
T2	3,2	0	2,9	0	6,1	3
T3	3,2	1,66	2,9	0	7,76	2
T4	3,2	0	2,9	0	6,1	3
T5	8,41	1,66	5,1	0	15,17	1
T6	6,96	0	2,9	0	9,86	2
T7	6,26	0	0	0	6,26	3
T8	3,2	0	0	0	3,2	3
T9	3,2	0	0	0	3,2	3
T10	3,2	0	0	0	3,2	3
T11	3,2	0	2,9	0	6,1	3
U1	3,2	0	0	0	3,2	3
U2	3,2	0	0	0	3,2	3
U3	3,2	0	2,9	0	6,1	3
U4	3,2	0	2,9	0	6,1	3
U5	5,35	0	2,9	0	8,25	2
U6	8,41	0	2,9	0	11,31	2
U7	6,26	0	0	0	6,26	3
U8	3,2	0	0	0	3,2	3

Plan-kare No	A _i	B _i	C _i	D _i	TRP _i	TRP _i Grubu
U9	3,2	0	0	0	3,2	3
U10	3,2	9,38	2,9	0	15,48	1
U11	3,2	0	2,9	0	6,1	3
V1	3,2	0	0	0	3,2	3
V2	3,2	0	0	0	3,2	3
V3	3,2	0	0	0	3,2	3
V4	3,2	0	2,9	0	6,1	3
V5	6,26	0	2,9	0	9,16	2
V6	6,26	0	2,9	0	9,16	2
V7	6,26	0	0	0	6,26	3
V8	3,2	0	0	0	3,2	3
V9	3,2	0	0	0	3,2	3
V10	3,2	0	0	0	3,2	3
V11	3,2	0	2,9	0	6,1	3
Y1	3,2	0	0	0	3,2	3
Y2	3,2	0	0	0	3,2	3
Y3	3,2	0	0	0	3,2	3
Y4	3,2	0	2,9	0	6,1	3
Y5	6,26	0	2,9	0	9,16	2
Y6	6,26	0	2,9	0	9,16	2
Y7	6,26	0	7,2	0	13,46	1
Y8	3,2	0	0	0	3,2	3
Y9	3,2	0	0	0	3,2	3
Y10	3,2	0	0	0	3,2	3
Y11	3,2	0	2,9	0	6,1	3
Z1	3,2	0	0	0	3,2	3
Z2	3,2	0	0	0	3,2	3
Z3	5,35	5,52	5,1	0	15,97	1
Z4	5,35	0	2,9	0	8,25	2
Z5	3,2	0	2,9	0	6,1	3
Z6	3,2	0	2,9	0	6,1	3
Z7	3,2	0	2,9	0	6,1	3
Z8	3,2	0	2,9	0	6,1	3
Z9	3,2	0	0	0	3,2	3
Z10	3,2	0	0	0	3,2	3
Z11	3,2	0	2,9	0	6,1	3

ÖZGEÇMİŞ

Adı : Ömer Kamil
Soyadı : ÖRÜCÜ
Doğum Yeri : Niğde
Doğum Tarihi : 19.05.1971
Medeni Hali : Bekar

Eğitim ve Akademik Durumu:

Lise : 1985-1988 Bor Şehit Nuri Pamir Lisesi
Lisans : 1988-1994 A Ü Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
Yüksek Lisans : 1999-..... S.D.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü
Yabancı Dil : İngilizce

İş Denevimi:

1996 – 1998 : Clup Patara Evleri/Kalkan, Peyzaj Dept. Şefi

1998 – 1999: Proje sorumlusu (Genç Girişim Pey. Mim. Hz. Ltd. Şti./Niğde)

1999 - ..... : Öğretim Görevlisi (Teknik Programlar Bölüm Başkanı) SDÜ
Eğirdir MYO Teknik Programlar Bölümü/Peyzaj Programı